

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Supilo ferdítései.

Budapest, július 24.

Már nagyon is jól ment dolgunk, mert egy idő óta ritkán hallottunk arról, hogy horvát kérdés van a világon s hogy Supilo Ferencz él és még mindig gyűlöli a magyart. Supilo ur azonban megirigyelte tőlünk ezt a kánikulai nyugodalmat és a Novi List hasábjain nagy leleplezésekkel siet riogatni bennünket. A leleplezések a fiumei rezolúció és a vasuti pragmatika előkészületei körül forognak; de ha a horvát vezér pusztító bombáknak szánta őket, nagy csalódás lesz a bére, mert a bombák csak gyengén sísteregnek s aligha alkalmasak arra, hogy megijeszsenek valakit.

Valóban, ezek a szenzációk nyári szenzációknak is gyöngék, mert csak arra jók, hogy az uborkaszezon sovány eseményei közt elkönyveljük, azután napirendre térjünk fölöttük. Még arra sem alkalmasok, hogy új árnyalattal szinezék a horvát helyzetről rajzolt képet, vagy Supilo egyéniségét. A horvát helyzet mérlege már kész: az egyik serpenyőben van a tulzók terrorizálta, megcsalt és félrevezetett horvátországi közvélemény s a lassan halódó műháborúság, a másik serpenyőben pedig a magyar államiság a maga imponáló tulsulyával, a meglevő törvényes állapotokhoz való szigorú ragaszkodásával. Ezen az

egyensúlyon már nem változtat a Novi List orvítamadása, mely pehelynél könnyebb a meglevő állapotok elrendeződésével szemben. És nem változtat a Supiloról alkotott fogalmakon sem, mert erről az urról legújabb perfidiája nélkül is tudtuk, hogy benne a horvát közvélemény legvadabb lázítója van szerencsénk, akinek minden hazugság, minden perfidia szívesen használt eszköz arra, hogy a horvát közvéleményt ellenünk ingerelje.

A fiumei rezolúcióról van szó a Novi Listben s ezzel kapcsolatban arról, hogy a horvát-szerb koalíció már a fiumei rezolúció megkötésekor sem állott a magyar-horvát kiegyezés alapján, mert ezt a kiegyezést olyan rossznak tekintette, amit huszonnégy óra alatt el lehet távolítani. Ezt szívesen elhiszszük Supilonak, hiszen a következmények bizonyítják, hogy a horvát-szerb koalíció csakugyan megtette, hogy egyik napról a másikra ellene fordult a Fiumében kötött egyezségnek. Ha ezzel Supilo leleplezni akart, magát és elvbarátait leleplezte le, mert csak azt bizonyította, hogy ők már akkor, amidőn a magyar vezérlőbizottsággal megkezdve a tárgyalásokat, a jó barátság álarczába öltöztek, ezt csalárd szándékkal s eleve elhatározott árulással cselekedték.

A Novi List ezután még a vasuti pragmatika előkészületeiről ír, természetesen

sűrűn megtűzdelve hazugsággal és a valódi tények elferdítésével. Ez a leleplezés is csak arra jó, hogy megértsük, hogy fegyverbarátjaik ellen — akkor még a Supiloék fegyverbarátja volt a magyar koalíció — milyen kémrendszerrel dolgoztak ezek az alattomos szövetségesek, hogyan lelepleztek a Szerényi előszobájában.

A Novi List hamar elpukkanó szenzációi azonban, ha nincs is messze szóló hangjuk, ijesztő dörgésük a nyári semmivetés nyugodalmában úgy hatnak, mint egy közelgő zivatar villámvisfényei. Előre jelzik, hogy Supiloék újra kezdik a harcot, mert a nyári pihenő alatt sem hagyják berozsdásodni az eddig használt orgyilkos fegyvereket. Valószínű tehát, hogy a kánikula ideje alatt lappangó horvát kérdésből aktuális horvát veszedelem lesz őszre és a magyar kormány, a magyar pártok jól tesszik, hogyha előre elkészülnek erre a kampanyra.

Természetes, hogy ebben a tekintetben Magyarország zágrábi képviselőjére, a horvát bánra várna a legfőbb teendő. A horvát kérdést Horvátországban kell megoldani, mert addig nem lesz béke, amíg nem sikerül elvágni a delejes kontaktust a hazudozó, ferdítő Supiloék s a nagyhangu lármázóknak föltülő félrevezetett horvát nép között.

Mit cselekszik tehát Rauch Pál báró,

A kalandor.

Irta: Floriche.

(Utánnovomás (Ilosa).)

Igazatok van fiuk! Csak szapuljatok, pletykázzatok! Így volt ez a világ kezdetétől fogva mindig, hogy az asszonyok a férfiakat, a férfiak meg az asszonyt népet szólják le. Én azt hiszem, hogy külön e célra találták ki a kaszinókat — főként a tisztikaszinókat!

Te, kis kadét, csengess a szolgának és hozass vele nekem egy pohár szódás kognacot, aztán majd én is beszélek nektek egy érdekes asszonytörténetet...

Az ötvenes években, mint hadnagy a X-ik huszárezredben, Bécsben állomásoztunk és ez időben került hozzánk két új főhadnagy: Velezdy Pál gróf, akit valamelyik olaszországi ezredből és il príncipe Guiseppa Monelli, akit viszont valami galicziai lovasezredből neveztek ki hozzánk.

Akkoriban szokás volt, hogy a legénységet hazájuktól minél messzebb eső vidékekre küldték, így történt, hogy a magyar Velezdy Olaszországból, az olasz indigéna pedig Galicziából került hozzánk.

Azt is meg kell magyaráznom nektek, hogy az osztrák hadseregben szolgáló olasz főurak kényszerítve voltak rangjukat folyton olaszul írni, minthogy azokat az osztrák-magyar főrendekéivel egyenrangúnak nem ismerték el.

A két főhadnagy egyszerre jelentkezett az ezredünkönél. Mindkettő festőien szép fiú — az olasz a fekete, a magyar a szőke férfiszépség típusa. Előkeio, uri fellépésű, végtelen rokon-

szentes két ember volt, akik az első látásra megnyerték az egész tisztikar rokonszenvét. De hát akkor a szokás által szentesített törvény volt, hogy az idegen ezredekbeli előléptetással áthelyezett tiszteknek meg kellett verekedni a legidősebb alantás tiszttel. Ez a sors várta a két új bajtársat is és e törvénynek pro forma eleget is tettünk. Sorshuzás után én kerültem szembe Velezdy gróffal és egy másik magyar hadnagy a principével. Mind a négyen mosolyogva álltunk egymás elé s aztán néhány lapos vágással elintéztük a kettős duellumot, ami csak jogezim volt arra, hogy az ismerkedési estély két nap, két éjjel tartson.

Én végtelenül megszerettem azt a kedves, örökké mosolygó, jókedvű magyar fiút, akinek a szemeiből sugárzott a tiszta, becsületes lélek s aki nem restelte bevallani, hogy ő szegény ember, a családját tönkre tette a szabadságharc s most havonta csak száz forintot kap s ezért nem követheti a tisztikar trainiét, melyet a mi gavallér ezredesünk meglehetősen gyors iramban vezetett.

E példát követte Monelli is és ő is szerényen visszahúzódott a költségesebb mulatságok elől, amely vonás mind a kettőt még rokonszenvesebbé tette.

Én valósággal jártam Velezdy után, aki láthatólag nagy barátságot érzett irántam, de azért mégis többet foglalkozott Monellivel, akire én féltékeny voltam.

A két új tisztet lassanként bevezettük a bécsi társaságba s csakhamar annak kedvence lett mind a kettő. Abban az időben még nagyban divatoztak a nyilvános bálók s a társaság ezekben adott egymásnak találkat. Egy ilyen bálon én mutattam be Velezdyt a Löwenfels tábornok

családjának. Fiuk! valami mesés szép leány volt az a szegény Löwenfels Frida, alakra, mint egy Cleopatra, arca maga a bűbáj s amellet csupa kedély, csupa lélek.

Mikor a bemutatás után kezét fogva egymásra tekintettek, szinte látni véltem az egyik szeméből a másikéba átszökő villámszíkkrát és ösztönszerűleg éreztem, hogy e pillanatban az istennek két elite-teremtése találkozik, akiknek testvérelkek van.

Ugy is volt.

A bálból Velezdy már fülig szerelmesen ment haza s ettől fogva mindennapos lett a Löwenfels grófné szalonjában, hová én is gyakran elkísértem, hogy elefántja legyenek.

Ez idő tájt történt, hogy Monelli, a takarékos, szolidéletű príncipe, az egész tisztikart meghívta magához vacsorára.

Egy pompás, öt tereméből álló lakosztályban fogadott s előljárónak fényesruhájú lakájok hordták körül a legdrágább olasz és spanyol italokat, felséges szivarokat. Monelli látva csodálkozó arcainkat, elkaczagta magát s poharát magasra emelve kiáltá:

— Isten fogadja örökre kegyeibe a legkedvesebb nagybácsit, Lorenzo Monelli herceget, aki jobblétre szenderülvén, reám hagyta milióit!

A poharak vigan csengtek össze és mi mindnyájan siettünk üdvözölni a szerencsés Monellit, aki már régen emlegette e várományát.

Ettől fogva minden héten kétszer is a príncipe vendégei voltunk, kivéve Velezdyt, aki soha sem engedett a meghívásnak s egyáltalán teljesen szakított az olaszszal, ami természetesen látszott, mert akkor már nyílt titok volt, hogy boldog völegénye a szépséges Fridának s már

Horvátország ezidőszerint való bánja? Azt cselekszi, hogy tervszerű, célravezető paczifikáló munka helyett céltalanul kapdos, királybiztosokat nevez ki, hitelvesztett, züllött alakokból udvart toboroz maga köré és tájékozatlan támogatódzással ahelyett, hogy javítana, napról-napra ront a helyzeten.

Ezt pedig lehetetlen tovább közönyös, figyelő szemmel nézni. Elvégre már másfél esztendeje mult, hogy Horvátországban kísérletezünk, nincs több időnk, hogy céltalan próbálkozással fecséreljük továbbra is a heteket és a hónapokat. Horvátországban nyugalmas állapotokat kell teremteni akkor is, ha Supilóék naponta sűrű hazugsággal irnak tele minden ujságot s ha a mai bán erre a feladatra alkalmatlan, keresni kell más alkalmas embert, mert az, hogy a béke végre helyreálljon, bőven megéri a Rauch báró fejét.

Budapest, július 24.

Wekerle és Szerényi Kossuthnál. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert és másfél óra hosszat tanácskozott vele a politikai helyzetről. Később Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár kereste fel Kossuth Ferencz kereskedelmi minisztert, és több órán át eleferálta az időközben felmerült fontosabb ügyeket. A miniszter különben az éjjelt nyugodtan töltötte és kipihente a hosszú utazás fáradalmait. Néhány nap múlva Kossuth Ferencz Pöstyénbe utazik.

Gróf Apponyi Albert a királynál. Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter, aki tegnap Bécsbe érkezett, a napokban egy bécsi lap szerint onnan Ischlbe utazik, hogy kihallgatásra jelenjen meg a királynál.

Külföldi szakértők a külön magyar bankról. A minap megemlékeztünk már arról, hogy a bankbizottság fölkérte dr. Földes Béla udvari tanácsos,

csak a kauczió kérdése gátolta a mátkaság proklamációját.

Löwenfels gróf szegény ember volt. Ki minden rangját a csatatéren egy-egy sebbel szerezte meg és amint mondtam, Velezdynek sem volt semmije. E bajon aztán a tábornok úgy segített, hogy folyamodott ő felségéhez, engedné el a kaucziót és az uralkodó jó szíve megessett agg katonája keservén, letette helyette a biztosítékot.

Igy lett Velezdy főhadnagy a Frida nyilvános mátkája.

E közben a principe napról-napra eszeveszettebb életet folytatott, „mintha tápiával nőtt volna vágya“, váltogatta a szeretőit napról-napra s bomlott minden szokása után, udvarolt minden szép asszonynak, leánynak rangkülönbség nélkül. Feltámadt benne az ő forró, féktelenül szenvedélyes vére és valóságos szerelmese volt a szerelemnek és a tivornyának.

Farsang vége felé járt az idő és W. herczegnő még egy utolsó fényes reunióra hívta termeibe a társaságot. A táncz már javában folyt, mikor Monelli meglehetősen emelkedett állapotban belépett. (A szeméből legalább is hatvan font Veuve Cliquot-gőzt olvastam le.) A ház urnőjét üdvözölve, körülnézett s látva, hogy Löwenfels Frida nem tánczol, hozzá lépett:

— Egy kis keringőt, grófnő! — szólt negédesen.

A leány felállt, de Velezdy oda ugrott:

— Frida, ön nem fog ez emberrel táncolni!

— Miért ne? — kacagott az olasz.

— Mert nem akarom — érti? akaratom az ok.

— Ugyan Paolo, mi ez, mi ütött beléd? —

s e kérdéssel a részeg ember szemtelenségével, a villám gyorsaságával megcsókolta a Frida gömbölyű, hófehér vállát, de ugyane perczen

országgyűlési képviselőt, hogy kérjen véleményt a külföld nevesebb szaktekintélyeitől a Magyarországon alapítandó jegybank fontosabb problémáiról. Ugyanakkor közöltük is már Lexis Vilmos göttingai egyetemi tanár véleményét. Most Ferrari Carlo, a páduai gazdasági egyetem tanára, az olasz képviselőház tagja, volt miniszter, aki a szaktekintélyek egyik legkiválóbbika a bankügy terén s több híres munkát írt ebben a tárgyban, küldötte Földes Bélához intézett levelében a bankkérdésre vonatkozó véleményét. A szakvélemény legfontosabb része a következő:

— A legcélszerűbb eszköz, amelylyel valamely passzív nemzetközi fizetési mérleggel bíró ország aranyát megvédelheti, egy nagy és egyetlen jegybank, amely egész politikáját ennek a legfontosabb célnak rendeli alá. Ezt a célt szolgálja a kamatláb szabályozásával, külföldi folyószámlák nyitásával, bizonyos elaszticitásu jegy kibocsátásával, amely a kereskedelem szükségleteihez simul, az influáció gondos elkerülésével. A banknak ez a politikája annál nagyobb sikerrel kecsegtet, ha támogatja azt olyan pénzügyi politika, amely a külföldi hitelre vonatkozó intézkedéseinél teljes egyetértésben működik a bankkal és a költségvetés egyensúlyát biztosítja. Mindez az országra nézve ugyan némi áldozatot jelent, de ezek nélkülözhetetlen feltételei az ország gazdasági haladásának, amely viszont fontos tényezővé lesz az aranykészlet megvédésében.

Supiló „leleplezése”. Supiló Ferencz, a „Lovi Liszt” mai számában folytatja cikksorozatát a politikai helyzetről és a horvát koalíció taktikájáról. Első sorban a fiemei tanácskozásokról beszél, amelyekben elsősorban a szabad választásokat követelték, hogy a Khuen-rendszernek véget vethessenek. Majd áttér a budapesti deklarációra, mely csak taktikai szempontból különbözött a fiemei rezolúziótól. Ez a deklaráció a magyar és horvát koalíció közötti paktumot létesített, mely párhuzamosan haladt a magyar koalíciónak a koronával kötött megegyezésével. A deklaráció alapján a horvát koalíció megkötötte a paktumot gróf Pejacsevich bánnal, a kinevezett közös kormány azonban azonnal megszegte ezt a paktumot. A leghevesebb provokációt a vasutas pragmatika okozta, melyet — szerinte —

Velezdy úgy ütötte öklével pofon, hogy a lakájok ájultan szedték fel és hurcolták ki.

Mindez oly csoda gyorsasággal történt, hogy az óriás teremben alig vették észre néhányan a botrányt, ennek dacára Löwenfelsék egy óra múlva Velezdyvel elhagyták az ünnepelet.

Reggeli három óra után én is eltávoztam s a palota kapujában szemben találtam magamat Velezdyvel.

— Érted jöttem! — szólt Pál, — egy kérelmem van hozzád.

— Rendelkezz velem, Pálom!

— Jöjj fel hozzám egy csésze teára, akarod?

— Szívesen!

Gyalog haladtunk a Pál Burg-Gassei legénylakásába, mely egy előszoba, szalón (inkább dolgozó) és hálószobából állott. A kályhákban vígan pattogott a tűz s a figyelmes tisztiszolga pár perc múlva már szolgálta a párolgó teát.

Pál megtöltötte a csészéket, szivarokat rakott az asztalra. Mindketten rágyújtottunk:

— Egy nagy szolgálatot akarok tőled kérni, — kezdte Pál.

— Sejtettem és nagyon köszönöm, hogy reám gondoltál. Neked érezned kell, hogy minden idődben kardommal, vagyonommal rendelkezhetsz. Te holnap verekszel s én leszek egyik segéded.

— Csalódsz. Én holnap nem verekszem és te nem segédem, csak tanum leszel. A Monelli-féle emberekkel nem szokás párbajt vívni!

— Nem értelek!

Velezdy az órára nézett:

— Most öt óra. Egy óra múlva érteni fogsz.

Parancsolj még egy csészével.

Aztán más tárgyra vitte a beszédet.

Áradozva szólt a közel jövőben reá váró nagy boldogságról s reményeiről, melyeket a

a magyar kormány teljesen titokban készített elő. A horvát koalíciónak 1907. április végén tartott teljes ülésében Nikolics bánhelyettes állítólag kijelentette, hogy öt esküje akadályozza a nyilatkozásban, de jó lesz, ha a horvát koalíció vigyáz a készülőfélben levő veszedelemre. 1907. május 8-án egy névtelen levelet kapott Supiló, melyben közölték vele Budapestről, hogy Szerényi elkészült a vasutasok pragmatikájáról szóló törvényjavaslattal, mely Horvátországban a magyar nyelvet akarja behozni. Erre ő Budapestre utazott, hogy a függetlenségi pártkörben Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterrel beszéljen. Vele nem találkozhatván, gróf Batthyány Tivadart kérdezte meg, aki szerinte elismerte, hogy a törvényjavaslattal tényleg foglalkatnak intézkedés a magyar nyelvre vonatkozólag, a horvát kormány azonban elfogadta ezeket az intézkedéseket.

— Ez lehetetlen! Ez nem igaz! Szerényi nem mondott igazat! — válaszolta Supiló.

Erre Batthyány telefonon beszélt Pejacsevichel és a telefonbeszélgetés után így szólt Supilóhoz:

— Önnek igaza van, Pejacsevich azt mondotta, hogy egyáltalában nem érti, mint foghatta rá Szerényi azt, hogy ő egyetért a pragmatikával. Ellenkezőleg: a legsúlyosabb szavakkal tiltakozott ellene. De furcsa az is, hogy Kossuth is azt mondotta, hogy a horvát kormányzat egyetért a pragmatikával. Kell valaminek lenni a dologban...

Supiló erre kijelentette, hogy ha a kormány nem vonja vissza a javaslatot, a horvát koalíció a leghevesebb harcot kezdi meg az ellen. Supiló lapja holnapi számában folytatja cikksorozatát.

Supiló eme „leleplezése”-re Szerényi József v. b. t. t., kereskedelmi államtitkár a következő nyilatkozatban állapítja meg az igazságot:

— Supiló képviselő cikkében a tőle megszokott fantáziával olyan dolgokat mond el, a melyek ugyan részben megtörténtek, de egészen más módon, mint a hogyan ő mondja, másrészt azonban egyáltalában nem történtek meg. A mi elbeszélésének reám vonatkozó részét illeti, egyáltalában nem tartom érdemesnek, hogy reá feleljek, mert az egyszerűen képzelőtehetségének szüleménye.

Ez a határozott hangú kijelentés a kellő értékére szállítja le Supiló „leleplezése”-t, a melye-

láthatáron mutatkozó jövődő háboruhoz kötött. Szentül hitte, hogy mint ezredes tér vissza abból. Egyszerre felugrott:

— Hat óra van — indulhatunk!

— Hova?

— Monellihez!

— Te tréfálsz?

— Nem én. Megigérted, hogy tanum leszel, most már jönnöd kell!

Felkötöttük kardunkat s kocsiba szállva robbogtunk a Monelli fejedelmi lakására.

A principe már fenn volt s szolgálati zubbonyban fogadott. Ugy látszott, az a csengő pofon teljesen kijózanította:

— Kár volt fáradni az uraknak, — szólt nyers hangon, — egy óra múltán beszélhetek volna a segédeimmel!

— Épp ezt akartuk elkerülni — az ön érdekében Principe Monelli! — felelt Pál fagyosan.

— Kérek magyarázatot.

— Szolgálak vele, pedig ön maga legjobban tudja, hogy az önaita emberekkel csakugyan nem tánczolhat egy fiatal, tiszta leány, hogy azzal nem verekedhet meg egy tisztességes ember, hogy az nem méltó az egyenruha, a kardbojt viselésére!

Principe Guisepe olyan mozdulatot tett, mintha kardot akarna rántani, de aztán csak nem rántotta ki és rákacsolvá kérdezte:

— Mire alapítja rágalmait?

— Én nem rágalmazok — az igazat mondom. Lássa, Principe, ön nagyon rossz játékos!

Egy éve már, — vagy több is talán, — hogy ön egy dus örökséghez jutott. Abban az időben történt, hogy önnel együtt voltam a bár még mindig szép, de ötvenöt éves báró Gelbroth bankárné pazarfényű estélyén. Engem a társaság untatott és leginkább az étteremben tartózkodtam és lehet, hogy a pezsgő megártott. Behu-

ket ő maga is sokkal helyesebben hazugságoknak mondhatna.

Itt említjük meg, hogy arra a hirre, hogy báró Kulmer legutóbbi beszélgetést folytatott Wekerle miniszterelnökkel a horvát válságból való kibontakozás tárgyában, báró Kulmer ma kijelentette, hogy ő már két hónap óta Záráb mellett levő sestinei birtokán tartózkodik s ez idő alatt se Budapesten nem lárt, se pedig írásbelileg nem érintkezett a miniszterelnökkel, a híresztelés tehát nem felel meg a valóságnak. Báró Kulmer azt a hírt is megzáfolyja, hogy az utóbbi időben fokozott szorgalommal tanulja a magyar nyelvet azért, hogy a báni méltóságot elfoglalhassa.

Nyári szenzáció. Bécsi tudósítónk távirata szerint a „Wiener Allgemeine Zeitung“ mai száma állítólag megbízható budapesti forrásból azt az értesítést közli, hogy gróf Andrássy Gyula belügyminiszter már a legközelebbi napokban a király elé fogja terjeszteni a választói reformról szóló kész javaslatot és ha megnyeri ahhoz ő felségének jóváhagyását, le fog mondani állásáról. Beavatott körökben biztosra veszik, hogy Wekerle Sándor az alkotmánypárt egy töredékével be fog lépni a függetlenségi pártba és elhagyja a miniszterelnökséget. Ebben az esetben Kossuth Ferencz fog kormányt alakítani és Justh Gyula veszi át a belügyminiszteri tárczát, míg kereskedelmi miniszter gróf Széchenyi lesz. Ennek a kormánynak főfeladata volna a katonai kérdések megoldása.

Ehhez a nyári szenzációhoz csak annyit jegyzünk meg, hogy az említett bécsi lap, ha a fantáziáját kissé jobban megerőltette volna, még sokkal különbsz szenzációval élénkíthette volna a nyári holt szezon.

A királyhelmecezi választás. Sátoraljai helyről jelentik, hogy a Meczner Béla országgyűlési képviselőnek főrendiházi taggá történt kinevezetése következtében megüresedett királyhelmecezi kerületben augusztus 4-én lesz a választás. Egyedüli jelölt báró Sennye Miklós.

Az alkotmány-pártkörből. Az országos alkotmánypárt Eskü-téri körhelyiségében pénteken este a szokásos nyári összejövetel alkalmából több országgyűlési képviselő, valamint a pártnak számos kültagja időzött fenn.

A gyógyszerész-törvényjavaslat. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter megküldte a Gyógy-

zótam a tánczeremből jó messze eső kis boudoirba, melyet csak egy gyertya világított, én azt is eloltottam s egy karszékbe ülve kezdtem szundikálni. A teremben valami cotillion-féle járta. Egyszerre meglebbentek a függönyök, két alak, egy nő és egy férfi lépett be. A férfi ön volt, ugy-e Principe?

Monelli halálsápadtan rágta ajkait, míg szeméből gyilkos düh szikrázott.

— Folytatom. Ön és a delhölgy, Gelbroth báróné, egy bájos kis szerelmes idült játszottak el. Igazán poétikus volt. Kár, hogy a hölgy prózát vegyített belé: „Szivem, itt van a kért ötvenezer forint, de mondd, mondd még egyszer, ugy-e szeretsz?“ Hát, hogy az ördögbe ne mondta volna ön százszor is ennyi pénzért?! Ekkor már derengett előttem az örökség titka és egy kis diplomáciával megtudtam, hogy Lorenzo név nem fordul elő a Monelli családban, melynek minden tagja szegény, mint a templom egere. Hát il principe Giuseppe Monelli, én adok önnek tizenkét óra haladékat, hogy Bécsben és a bírodalmat elhagyja, mert ha esti hét órakor még itt van, én feljelentem a becsületbíróság előtt s szavamra mondom önnek, hogy, ha volt tisztársai megtudják, hogy ön őket a szeretője pénzén traktálgatta, azok agyon fogják lovagostorozni. Adio! Gyerünk!

A kocsiiban némán szorítottam meg a Pál kezét s haza kísértem, megígérve neki, hogy ebédre érte jövők.

Délben csakugyan felmentem hozzá. Az előszoba ajtaját nyitva lelve, beléptem a Pál szalonjába, aki háttal az ajtónak, ingujjban az asztalra borulva aludt. Oda léptem, hogy felköltsem s csak akkor vettem észre, hogy bal lapoczkája alól egy finom tör markolata les ki.

A gaz Monelli álmában leszurta a szegény

szerészek Országos Szövetségének az új gyógyszerész-törvényjavaslat előadói tervezetét és fölhiyta az Országos Szövetséget, tegye sürgős tanulmány tárgyává a törvényjavaslat-tervezetét és észrevételeiről és megjegyzéseiről augusztus 31-ig tegyen jelentést.

A katonai kérdések megoldása.

— Az új véderő-törvény előkészítése. —

Budapest, július 24.

Georgi altábornagy, osztrák honvédelmi miniszternek a bécsi urakházában elmondott beszéde ismét napirendre hozta a katonai kérdések megoldásának ügyét. A hadvezetés szemponyjából természetesen az ujonclétszám fölemelése a legfontosabb, melyet az új véderő-törvény keretében akar keresztülvinni. Erről az új véderő-törvényről már ugy a közös hadügyminiszteriumban, mint a két honvédelmi miniszteriumban folynak a belső tanácskozások és az illetékes faktorok őszszel már érintkezésbe is lépnek egymással, hogy megállapodásra jussanak a törvényjavaslatok szövegére vonatkozólag.

A bécsi „N. Fr. Pr.“ szerint a közös hadügyminiszterium öt különböző törvényjavaslatot készített s áttanulmányozás végett megküldte mindkét honvédelmi miniszteriumnak. Ezeknek a törvényjavaslatoknak az a legfontosabbika, amely a két éves katonai szolgálat alapján az új véderő-szervezetet állapítja meg. Nem sokkal kisebb jelentőségű az a javaslat sem, mely az új katonai büntetőeljárás tárgyalja s amelynek keretében Magyarország kívánalmi tekintetbe vétettek, ugy, amint azokat annak idején az ugynevezett kilenczes bizottság programja megállapította, amennyiben a magyar ezredeknél levő hadbíróóságok keretében a magyar tárgyalási és hivatalos nyelv lép életbe, a második fórumnál pedig az öt felebbezési tanács közül legalább egynek magyarra kell lennie. A második három törvényjavaslat csekélyebb fontosságú intézkedéseket tartalmaz, de az ezekben foglalt rendelkezések is, mint például az, amely az előfogatok költségeinek szá-

bályozására vonatkozik, az illetékes körök rég óhajtott kívánságait elégitik ki. Ez az öt törvényjavaslat felőleli mindazokat a feladatokat, amelyek a katonai kérdések szabályozása alkalmával a parlamentek hatáskörébe tartoznak.

A katonai kérdések második csoportjába azok tartoznak, amelyek egyedül az uralkodónak elhatározásától függenek s amelyeket rendeleti uton fognak szabályozni. Ismeretes, hogy ezekben a kérdésekben is ismételt tanácskozások folytak az illetékes körökben, s e tanácskozások arról folytak, hogy ezen az uton lehet-e s ha lehet, mely határig lehet ezen a téren reformálni. Elvileg egyáltalán nincsenek ezek a reformok kizárva, hisz már az uralkodótól elfogadott kilenczes program is jelentékeny részt foglal magában ezekből a reformokból. Az említett informatív tanácskozások aligha szorítottak csak a kilenczes programban érintett kérdésekre. A kérdéseknek erre a csoportjára vonatkozólag a két kormány nem szándékozik újabb tanácskozásokat kezdeni, minthogy azok tulajdonképen az uralkodó elhatározásától függenek.

Az illetékes körök azt kívánják, hogy az új véderőtörvény a vele összefüggő kérdésekkel már a jövő esztendőben életbeléptetessék. Mindezek dacára azonban ez csak a választói reform elintézésé után kerülhet szóba. De könnyen lehetséges, hogy abban az esetben, ha az illetékes körök ezekben a kérdésekben megegyeznek, a probléma megoldása még ebben az országgyűlésben valóra válik.

Az említett bécsi lapnak ez a közleménye ismételt hivatkozik a régi szabadelpárt kilenczes-bizottságának programjára, amely azonban már régen letűnt a politika mezejéről. A függetlenségi párt akkor is keveselte ennek a programnak a tartalmát, most pedig, amikor abszolút többségben foglal helyet a képviselőházban, még kevésbé elégedhetik meg vele. De Schönaich közös hadügyminiszter már a delegációban tett is olyan nyilatkozatot, hogy ez a program megszűnt és neki

kedves fiut s tette jeléül a sebben hagyta a címerével ellátott hosszú tört.

A gaz brávó megmenekült és a szegény kis Frida teljes életében viselte az özvegyi fátlyolt...

Még ugyanaz év tavasz végén kitért az olasz háború. Az egyesült olasz-francia seregek diadalmasan nyomultak előre.

Az én hadosztályom parancsnoka Löwenfels altábornagy volt, akit a leánya híven követett mindenhol. Én, mint főhadnagy, parancsörtsztként voltam a parancsnok mellé beosztva.

Mikor az egyesült seregek Milánóból kivertek minket, öt napi fegyverszünetet kötöttünk, azonban legnagyobb rémületünkre Fridát nem találtuk sehol. Nem lehetett mást feltételezni, minthogy a visszavonulás zürzavarában fogóságba esett.

A vezér egyik parlamentairet a másik után küldte Bazainehez, de nem tudtak a leányról semmit. Végre a negyedik nap egy vén parasz-asszony levelet hozott nekem. Pár sor volt az egész:

„Jöjjenma éjjelkor öt lovas és két vezetőék lóval a piemonti utat ketté szelő hid alá s várja, mig hivni fogom. Frida.“

Örvendő közöltem a levelet a parancsnokkal s hozzá fogtam az előkészületekhez.

A piemonti ut egyik Milanóba vezető elég jókarban tartott országút és a jelzett hid épp közepén volt a mi táborunk és a város között. Tíz órakor már utban voltunk s a hid alatt elrejtözve szivdobogva vártam a történéndöket. Pont tizenkét órakor végre két alak tünt fel a csillagos éjszakában, de csalódottan huztam le fejemet. Mind a kettő férfi volt!

Hallottam lépteik dobogását a hidon, de

alig pár másodperc múlva felcsendült a Frida kedves hangja:

— Huszárok! segítetek!

Egy pillanat alatt közrefogtuk öt és kísérelt. Frida parancsolt:

— Ezt kötözzétek meg s tegyétek lóra!

Megtörtént. Mindnyájan nyeregbe szálltunk s aztán ügetve a tábor felé.

Utközben elmondta Frida, hogy csak azért maradt vissza Milanóban, mert megtudta, hogy Monelli a Garibaldi lovasai közt szolgál. Kézre akarta keríteni — és megtette. A mi foglyunk Monelli volt.

Képzeliétek, ennek a vakmerő leánynak volt szive benn maradni az ellenséges városban, felkutatni a vőlegénye gyilkosát és elhítni a hiu, élvővár, asszonybolond olaszszal, hogy az övé lesz, ha kimentí és a piemonti hidig kíséri. És a gazember csupa kéjvágyból megszegte újra a saját seregének tett esküjét!

A vezér ébren várta érkezésünket. Frida, én és a két huszár között Monelli, beléptünk a kis parasztházba, mely a hadiszállást képezte:

— Apám, elhoztam a vőlegényem, Velezdy Pál gróf gyilkosát!

— Jó kézbe került! Vigyétek el s akasszátok fel az első fára! — felelt a tábornok.

— Nem ugy apa! Ez az ember az én foglyom, csak én ellenem vétett. vele csak nekem van számadásom! — rivallt Frida s az asztalról felkapva egy töltött pisztolyt, ugy lötte homlokon Monellit, hogy az hang nélkül esett össze!...

Az ara megboszulta mátkáját...

Flainy, ezt akartam elmesélni nektek.

hivatalosan nincs is tudomása róla. A katonai kérdések megoldására irányuló tárgyalásoknak tehát egészen más alapon kell lefolyniok, hogy eredményt érjenek el. Nekünk ragaszkodnunk kell ahhoz a paktumhoz, amelynek alapján a koalíciós kormány megalakult és amely az átmeneti időre kizárja a katonai kérdéseket. Ha tehát a bécsi hadvezetőség sürgeti az új véderő-törvényt, illetőleg az újoncszámszám fölemelését, mi igen kényelmes helyzetben vagyunk. Az uralkodó szava biztosítja nekünk, hogy sem több pénzt, sem több katonát nem követelhetnek tőlünk, de ha mégis kéri, megfelelő árt kell adniok a nemzeti követelmények terén. Szóval, mi nyugodtan várhatunk, amíg a bécsi hadvezetőség forma szerint megteszi a maga ajánlatát.

Bécsi tudósítónk táviratozza éjjel, hogy a „Neue Freie Presse“ holnapi számában a következőket jelenti:

Megkezdődtek az előkészületek a véderő-törvény revíziójára. A hadügyminisztérium tervezetét dolgozott ki, amely a két éves szolgálati idő elvén alapul s megküldte azt a két honvédelmi minisztériumnak. E tervezetek most tanulmányozás alatt állanak a honvédelmi minisztériumban és Georgi altábornagy bejelentése értelmében ősszel a két kormány között meg fognak indulni a bizottsági tárgyalások. Ugy látszik azonban, hogy ezek a tárgyalások nem fognak egyhamar befejezésre jutni és úgy parlament, mint katonai körökben sem tartják valószínűnek, hogy már a legközelebbi időben komolyabb stádiumba fognak lépni a magyar nemzeti követelmények a hadsereget illetőleg, valamint hogy a véderőtörvény revíziójánál nem szolgálhatnak kompenzáció tárgyául. Ellenkezőleg, komoly politikai körökben azt hiszik, hogy a legilletékesebb helyen ragaszkodnak a koalícióval kötött paktum rendelkezéseihez, amelyek szerint mindenekelőtt megalkotandó a magyar választói reform és tető alá hozandó, a katonai kérdések rendezéséről pedig csak akkor lehet beszélni, ha az új választásokból kikerül Magyarországon az általános választói jog parlamentje.

A magyar koalíció kebelében — ugylátszik — az a szándék és az a hajlandóság merült fel, hogy még a választói reform megalkotása előtt, vagy azzal egyidejűleg oldandók meg a katonai kérdések s hogy ez lehetővé váljék, a nemzeti követelmények a legcsekélyebb mértékre redukálódók. Minden látszat szerint a magyar koalíciónak az volna a kívánsága, hogy a mostani képviselőház ne oszadjon szét azonnal a választói reform keresztülvitele után, hanem, hacsak lehetséges, kitöltse törvényszabta lustrumát. Ez okból és talán azért is, mert reméli, hogy a választói reform után a magyar faj hegemoniájának föltétlen biztosítása számára nagyobb tér nyílik, a koalíció a véderőkérdés tekintetében ugylátszik nagyobb konvencienciát kíván mutatni, semmint várható volt. Beavatott körökben azonban a véderőkérdést ezuttal nem tartják közvetlenül aktuálisnak. Illetékes helyen a paktumban lefektetett program szigorú keresztülvitelét kívánják. Eszerint ősszel volna benyújtandó és megvitandó, sőt tető alá juttatandó a választói reform s annak alapján ki kell írni az új választásokat. Ami pedig a választói reformot illeti, az szintén a paktumban körvonalazott program alapján valószínűsíthető meg, még pedig oly módon, hogy az csakugyan általános választói jog legyen, de természetesen tekintetbe vegye azt az állást, amelyet a magyar faj Magyarország politikai vezetésében elfoglal. Ez a legközelebbi feladata a magyar parlamentnek.

A „N. Fr. Pr.“-nek ez a jelentése, különösen abban a részben, amely arról beszél, hogy a magyar koalíció engedményekre hajlandó, csak-hogy a mostani képviselőház minél tovább együtt maradjon, egyszerűen olyan ráfogás, amilyenek csak az osztrákok fejében születhetnek meg. A nemzet szilárdan ragaszkodik a nemzeti követelmények teljesítéséhez és attól semmiféle feltétel alapján sem tágit.

Politikai hangulatok.

I. Vidéki megfigyelések.

Az ember gyakran olvassa, hogy egyik és másik kérdésben, ami az egész ország közönységét érdekli, az ellenzéki hangulat „darabont“-befolyáson alapszik. És ugyancsak e mellé sorakozik a másik ötlet, hogy hát annyira szerepelnek-e a „darabontok“ most is, holott a nemzeti ellentállás befejezése után az a meggyőződés keletkezett róluk, hogy vagy eltűntek a szereplés színteréről, avagy büneiket megbánva, igyekeztek megváltozni, átalakulni és az új helyzethez alkalmazkodni és hogy a darabontok aképpen osztályozandók, mint a Kálmán király korabeli boszorkányok, hogy amelyek nincsenek, azokról említés ne történjék. A vidéki élet megfigyelői azonban másképpen informálnak bennünket. Az új rendszer uralomralépésének első idejében a darabontok csakugyan eltűntek és egy részük átalakult. Azonban a kormány munkálkodásával egyenes arányban, amint újabb és újabb alkotások keletkeztek, mindinkább és mind többen előbujtak és jelentkeztek a darabontok.

— Ne tessék szószerint venni a meghatározást, — beszél nekünk a vidéki élet egyik megfigyelője, — mert akiket önök Budapesten általánosítva darabontoknak neveznek, azok között vannak elegendően, akik sohasem voltak darabontok.

S amilyen abszurdumnak tetszik, úgy igaz, hogy a darabontok folyton-folyvást szaporodnak, vagyis bizonyos czinizmussal darabontoknak nevezik most már magukat a hatvanhetes alap oly hívei is, akiknek semmi közük se volt a darabontvilág alakjaihoz és cselekvéseikhez. Leginkább személyi torzsalkodások, kielégítetlen ambíciók és a fórumról való leszorítás okozzák a mozgolódást és a czinizmust. A vidéken, ahol az új rendszer emberei kerültek előtérbe, lassanként és fokozatosan megszerezték a maguk ellenségeit, akik aztán velük szembe sorakoztak és megkapták a darabont elnevezést. Vagyis, ha például egy városi törvényhatóságban az új rendszerhez tartozók a szemétdombokat ki akarják telepíteni a külső területekre, a más pártbeliek ezt rögtön ellenzik és mint darabontok a szemétdombok benntartása mellett foglalnak állást. Vagy csupán csak akadékoskodásból teszik, vagy spekulációból, mert tudják, hogy a közönség egy része minden kérdésben és így a szemétdomb kérdésében is úgy vélekedik, hogy leghelyesebb, ha a régi állapotokon semmit se változtatnak. Ezen a szemétdomb-mintán aztán tovább haladhatunk. Akik a hatalom polczáról lebuktak, természetesen ellenségei azoknak, akik oda felkerültek, de kevésbé annyira ellenségei, mint a mások, akik most el vannak zárva az érvényesüléstől, anélkül, hogy bármikor is darabontok lettek volna. Így kerülnek szemben hatalmon lévő családok más családokkal, melyek a hatalomra jutni vágyakoznak, így lesznek ellenségek klikkek és különböző keresetek és foglalkozások szerint csoportosuló polgárok. Ez így van és csak azért

van így, mert ez maga az élet, mely küzdelemből és harcokból áll és amelyben mindig vannak támadók és ostromlottak.

— És most, — folytatja a megfigyelő, — nézzük a helyzetet az országos politika szempontjából. Régi igazság, hogy minden képviselőnek a maga kerületében megvan az ellenjelöltje. Nem is csupán az ellenjelöltje, akivel szemben a legutóbbi választáson győzedelmeskedett, hanem esetleg más ellenjelöltje, aki a következő választáson okvetlen mandátumhoz akar jutni. S ez a lappangó ellenjelölt természetesen híveket igyekszik maga köré toborozni. Ez az ellenjelölt agítál a képviselő ellen és következképpen agítál ama politika ellen is, amelyet a képviselő magának vall és támogat. Függetlenségi párti képviselőnek lehet függetlenségi ellenjelöltje olyan is, aki a koalíciónak híve, de azt hirdeti, hogy ő, ha már kormány-pártinak kell lenni, többet tudna szerezni a kerület részére, mint a mostani. Avagy olyan, aki kedvezőbb társadalmi helyzetben és jobb anyagi körülmények közt van. Esetleg a vallási viszonyai rendezettebbek. Ha aztán a képviselő nem tart beszámoló, hirdeti róla, hogy nem mer mutatkozni. Ha pedig mond beszámolóbeszédet, akkor vagy kimutatja, hogy balpárti hurokat penget, holott a központban a legengedelmesebb mamelukok közé tartozik, vagy kisüti róla, hogy azokat az elveket is feladta, amelyeket éppen a koalíció szabályai folytán meg kellett volna tartania. Még egyszerűbb a helyzet ott, ahol hatvanhetes párti képviselő van. Itt közönségesen jogtalannak nyilvánítják a helyfoglalást és hangoztatják, hogy a hatvanhetesek akadályozzák meg a függetlenségi abszolút uralomra jutását. Ezeket is darabontoknak nevezik, valamint hogy a hatvanhetesek előtt szintén darabont a neve az olyan függetlenséginek, aki ő ellenük agítál. A törvényalkotások aztán ilyen pozíciókból bíráltatnak. Nincs az a törvényhozás, amelyik oly törvényekről tudna gondoskodni, hogy azok kivétel nélkül mindenkinek tetszetősek legyenek és nincs az a törvény, amelyet rosszakarattal félremagyarázni és elferdíteni ne lehetne. Amint tapasztalható: valamennyi törvény ellen folytonosan keletkeznek agitációk és ez az a tér, melyen aztán a régi rendszer hívei is valóban feltámadva, elemükben érzik magukat. Egyik arra hivatkozik, hogy a kiskereskedőket védi, másik a vállalkozókat, harmadik a lateiner osztályt, negyedik a tőkepénzest, ötödik az iparost. Mindenki véd valakit, de valamennyi a béke megbontására tör.

— Az én vidéki megfigyeléseim — így hangzik az előadás befejezése — odakonkludálnak, hogy a koalícióhoz tartozó mostani képviselőnek legalább a vakáció alatt több időt kellene tölteniök a kerületekben. Mert máskülönbben egyéb zavarok mellett mindenekelőtt ők vallják kárát a hanyagságnak és a kerületek nagyobb része gazdát fog cserélni.

* * *

II. Cserépdarabok.

Az angol parlament legutóbbi eseményei közül mint igen érdekes dolgot jegyeznek fel egy interpellációt, amit O'Brien ir pártvezér terjesztett elő, amiatt, mert a parlament buffetjében drágán árulják a számóczát. Az interpellációra aztán annak rendje s módja szerint válaszolt Sir Alfred Jacoby, a parlamenti konyha felügyelője. Pontosán előadta, hogy milyen áron veszik a piacdon a számóczát, milyen adagban mérik, hogy az kettőnek is elég, ezenkívül pedig, hogy jó tejfelt is öntenek rá, ami szintén pénzbe került. A parlamentben nagyon örvend-

tek a va
láló is t
A m
tettel ha
angollal
kérdés
ság állap
azt tárg
regdrág
gény er
ezeknek
natjuk. I
az, hogy
még ezt
megolda
esznek e
nek fele
azonnal
Azt
kérdést
lálnának
koznék s
nék egyi
vel nem
hogyha
veszném
na okkup
böző pár
esetre ug
zottsági
szerint k
Vége
képviselő
sos fazel
hasem fo

Meg
hir. Edvá
kodónkat
császárra
ahol felk
és ugyan
orosz ko
fognak.
Mari
népek so
Hogy
elégge st
kodók és
tük felesl
azonban
másik né

MEG

Sátora
városi köz
azt a java
közgyűlés
melyből u
dőt, polgá
A pénzügy
kölcson fő
ban heves
szükséglet
tornázásra
egy millió
szükséglet
kérdésnek
ki, amely
teles a kép

— (A
sek szerint
2. Fehérgy
Pauroha, S
szavazatot
— (Ne
megye teg

tek a válasznak, meg is tapsolták és az interpelláló is tudomásul vette.

A mi politikusaink azonban, akik előszere-ttel hasonlítják össze a magyar parlamentet az angollal, most zavarban vannak. Ez a számóca-kérdés messze visszadob bennünket a maradiság állapotába. Mi nálunk az interpellációk még azt tárgyalják, hogy a népet tönkreteszik a méregdrága kenyérral, hussal, tejjel, hogy a szegény ember az éhínséggel küzdök és még ezeknek az interpellációknak sincs semmi fogatjuk. Ellenben Angliában nincs egyéb baj, mint az, hogy a parlamentben drága a számóca és még ezt a kérdést is közmegnyugvársra tudják megoldani azzal az utmutatással, hogy ha ketten esznek egy adag számóczát, akkor egynek-egynek fele annyiba kerül és a drága számóczából azonnal olcsó számóca lesz.

Azt is megjegyzik, hogy mi nálunk hasonló kérdést így megoldani lehetetlen lenne. Nem találának két képviselőt, aki „mutyiba“ vállalkoznék számóczát enni. Vagy amfatt gyanakodnék egyik a másikra, hogy az az a nagy ur, akivel nem jó egy tából cseresznyét enni, még hogyha számóca is a cseresznye. Vagy összevesznének azon, hogy egyik több szemet akar okkupálni, mint a másik. Pláne, ha két különböző pártbeli kerülne össze, az egyik mindenestre úgy számítaná a számóczát, mint a bizottsági tagságot, hogy a pártok számaránya szerint kell rajta osztozkodni.

Végezetül pedig a közfelfogás szerint a mi képviselőinknek nem számóca kell, hanem husos fazék. S ezért nálunk számóca miatt sohasem fognak interpellálni.

Megint több uralkodó találkozásáról szól a hír. Edvárd angol király meglátogatja a mi uralkodókat Ischlben. Találkozik Vilmos német császárral is. Aztán visszavonul Marienbadba, ahol felkeresi őt Ferenc Ferdinánd trónörökös és ugyancsak Marienbadban a francia és az orosz kormány vezetőivel együtt tanácskozni fognak.

Marienbadban fognak tanácskozni, ahova a népek sorsának intézői fogókurára mennek.

Hogy éppen Marienbadot szemelték ki, az eléggé stilszerű. Mert itt valószínűleg az uralkodók és a velük lévő hatalmasságok csak tesztük felesleges súlyát akarják megapasztani, amit azonban elhatároznak, azzal, vagy egyik vagy másik nép fog erejében megfogyni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Sátoraljai hely kölesőne. Sátoraljai helyben ma városi közgyűlés volt, amelyen a pénzügyi bizottság azt a javaslatot terjesztette elő, hogy határozza el a közgyűlés három millió korona kölesön felvételét, melyből új városi színházat, új városi ház, gőzfürdőt, polgári fuiskolát és szegényházat építenének. A pénzügyi bizottság pártolta a három millió korona kölesön felvételének tervét, a képviselőtestület azonban heves vita után úgy határozott, hogy a legégetőbb szükségletekre, u. m. a vízvezeték kibővítésére, csatornázásra, polgári fuiskola és szegényház építésére egy millió korona kölesont vesz fel, a város többi szükségletei és a megvalósításra szükséges költségek kérdésének tanulmányozására pedig bizottságot küld ki, amely záros határidőn belül részletes tervet köteles a képviselőtestület elé terjeszteni.

EGYHÁZAK.

— (A Dicsőffy választói.) Ma érkezett jelentések szerint Dicsőffy József püspökségére Beregszász 2, Fehérgyarmat 2, Dobra, Döghe, Nagyszekeres, Pauroha, Szapárfalva, Tiszabecs és Tiszabura 1—1 szavazatot adott le.

— (Ne temere.) A mezőföldi református egyházmegye tegnap tartotta rendes évi közgyűlését, amely

Kenessey Miklós gondnok indítványára határozottan állást foglalt a Ne temere kezdetű pápai breve ellen s elhatározta, hogy az egyházkerület útján megkeresi a kormányt s a vallásfelekezetek közötti békét megzavaró enciklika visszavonásának kieszközölésére.

Törökország alkotmányt kap.

— Az új-török mozgalom sikere. —

Budapest, július 24.

Szalonikiból ma szenzációs hír érkezett. A szultán visszaállította az 1876-iki alkotmányt s ma már egész Törökország örömmámorban uszik. Ez a tény annál meglepőbb, mert senki sem hitte volna, hogy éppen Said basa nagyvezérsege alatt nyerve vissza Törökország alkotmányát.

Said pasa annak idején ellenfele volt Midhat pasának, a török alkotmány megteremtőjének. Abdul-Hamid szultán azonban nagyon szerette és Midhat pasa meg a többi reform-miniszter ellenzése dacára kinevezte a kabinet titkárnak. Ő volt az, aki a szultánban ellenszenvet ébresztett fel az alkotmány iránt. Pedig amikor Abdul-Hamid szultán 1876 augusztus 31-én Törökország trónjára lépett, miután fivére, az elmebajos Murad szultán visszavonult, nagy reményekkel néztek uralkodása elé. És Abdul-Hamid valóban már szeptember hó 10-iki hat-jában gyökeres reformokat helyezett kilátásba a birodalom kormányzását és alkotmányát illetőleg. December 22-én Midhat pasát nagyvezérré nevezte ki. Közben az angoloktól sürgetett konferencia összeült Konstantinápolyban, hogy az oszmán birodalom integritásának megőrzésével a szláv Balkán-államok számára önálló kormányzatot léptessen életbe. A tanácskozások azonban eredménytelenül végződtek. De Midhat pasa mégis hasznát vette annyiban, hogy az európai hatalmak beavatkozására való hivatkozással kicsikarta az alkotmányt a szultántól, mely azonban nagyon rövid életű volt, mert Abdul-Hamid éppen olyan gyorsan eltörülte, mint ahogyan megadta.

A sorsnak különös szeszélye az, hogy most, ugyanaz a Said pasa, ki harminczkét esztendő előtt nyíltan agitált az alkotmány ellen, most kénytelen volt Midhat pasa művét magáévá tenni. Igaz, hogy Said pasa elég opportunistá ahhoz, hogy belássa, miként a jelen viszonyok között csak az alkotmány megadása mentheti meg Törökországot katasztrófától. Az új-törökök urai már egész nyugati Macedóniának, erejük napról-napra növekedik és az anatóliai csapatok, melyekbe a szultán minden reményességét helyezte, vonakodtak a fölkelők ellen vonulni. Ily körülmények között mi sem természetesebb, mint hogy Said pasa sem tehetett egyebet, mint a szultánnak tanácsolni, hogy minél előbb adjon országának alkotmányt.

Diplomáciai körökben most nagy kíváncsisággal lesik, hogy a nagyhatalmak minő álláspontra helyezkednek a megváltozott viszonyokkal szemben, mert annyi bizonyos, hogy a török parlamenttel nem fognak oly könnyen boldogulni, mint Abdul-Hamid szultánnal. Azzal a lehetőséggel különben is számítanak már, hogy a macedóniai reformok egyelőre tárgyalanná válnak.

Hogy az ifju-török mozgalom minő arányokat öltött, arról fényes bizonyosságot tesz, hogy Niasi bey, a forradalomnak egyik vezére, néhány ezer emberrel benyomult Monasztirba és elfogta Osmán pasa marsalt. Ozmán pasát tudvalevőleg néhány hét előtt nevezték ki a második hadtest parancsnokává, azzal a megbízással, hogy a mozgalomnak békés uton vessen végét. A pasa a régi szokáshoz hiven, igéretekkel és részben vesztegetésekkel akarta a mozgalmat megbénítani. Ez azonban nem sikerült neki s ma már ő is az ifju-törökök foglya.

A történelmi jelentőségű eseményekről a következő táviratokat kaptuk:

A török képviselőházat egybehívták.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a török lapok hivatalos híre szerint, a nagyvezér egy iradé alapján a vidéki hatóságokhoz táviratot küldött, mely szerint a képviselőházat egybehívták és pedig azon szervezet és házszabályok alapján, amelyet a szultán állapított meg. Remélik, hogy ez az intézkedés megszünteti teljesen a mozgalmakat.

Egy újabb konstantinápolyi távirat is a következőt jelenti:

A szultán, engedve a nép akaratának, elrendelte, hogy az 1876-iki alkotmányt, melyet bizonyos okokból felfüggesztettek, újból hozzák be. A város ünnepi hangulatban van. A házakat fellobogózták.

A Havas-ügynökség Szalonikiból érkező távirata jelenti, hogy az alkotmányos mozgalomban az egész lakosság részt vesz. A katonatisztek alkotmány kibocsátását híresztelik, melyet ma fognak hivatalosan közzétenni. A híresztelést mindenütt „Éljen a szabadság“ kiáltásokkal fogadják. Gevgheliben és Serresben az alkotmányt máris proklamálták. Különböző helyeken több ezer katona csatlakozott a mozgalomhoz. Monasztir teljesen az új-törökök kezében van.

Tegnap és ma a legtöbb macedóniai városban kihirdették az 1876. évi alkotmányt, mielőtt még a Yildiz azt megadta volna. Ahol konzuli kar van, az ifju-törökök értesítették a konzulokat, akik egyben kijelentették, hogy örködni fognak afelett, hogy a nyugalom ne zavartassék. A legtöbb polgári és katonai hatóság örömmel esküszik fel az alkotmányra. Macedóniában a mohamedánusok között általános a lelkesedés, amely a keresztényekre is áttérjedt. A nyugalom zavartalan.

A szultán iradéja.

A tegnapi minisztertanács után, amelyet szokás szerint az Yildisben tartottak meg, Kücsük Said pasa nagyvezér a szultán iradéjával a magas portára ment és tudatta az egybegyűlt miniszterekkel, hogy a szultán el van tökélve visszazárlítani az 1876-iki alkotmányt. Közvetlenül ezután a porta hivatalnokai megvitték a hírt a városba s rövid idő múlva Perából, Galataból és a többi külvárosból valóságos népvándorlás indult Stambul felé, ahol a magas porta székel. A néptömeg lelkesen éltette a szultánt és az alkotmányt. A középületekre kitéűték a fehér félholdas piros lobogót s az Aranyszarvban horgonyzó hadihajókra, ugyszintén a Galata előtt álló kereskedelmi hajók árbocaira felhúzták a zászlókat. Nagy lett az öröm városszerte.

A magasrangu hivatalnokok siettek az Yldisbe, hogy hódolatukat bemutassák a szultánnak és hálájukat fejezzék ki nagylelkű cselekedetéért. A szultán ugyszólván az utolsó pillanatig vonakodott megadni az alkotmányt, de amikor egymásután jöttek a riasztó hírek, hogy Monasztir, Üszküib, Szaloniki és más macedóniai városok az ifju-törökök kezére jutottak, a szultán elhatározta, hogy enged a nép általános óhajlásának. Nyomban hívatta a sejk el Islamot, a szent Korán őrzőjét, hogy véleményét tudakolja. A sejk el Islam meghökkent és minden rábeszélő tehetségét elővette, hogy eltérítse szándékától a padisahat, de amikor a szultán elmondta neki, hogy milyen nagy a veszedelem, ő sem habozott többet. Állítólag az volt a döntő szempont, amiért a sejk el Islam beleegyezett az alkotmány proklamálásába, hogy az új miniszterek abban reménykednek, hogy az alkotmány újra való feléledése következtében az európai hatalmak macedóniai reformterveiből nem lesz semmi.

Az iradé nyilvánosságra jutása után a diplomáciai testület tagjai megjelentek az Yldisben, hogy a hír valódisága felől tudakozódjanak.

Az 1876-iki alkotmány, amely Midhad pasa műve, választott népparlamentet és kinevezett szenátust létesített. A parlamentnek csak budgetjoga van, de minden egyéb államügyben csak votum consultativum-a. Érdekes jelenség, hogy az albánok pártja éppenséggel nem lelkesedik az alkotmányért, aminek az a magyarázata, hogy ez a párt vak eszköze Ferid pasának, aki esküdt ellensége az alkotmánynak.

A szultán már rendeletet intézett az összes vidéki válikhoz és muszatarikhoz, hogy sürgősen küszüljenek a választásokra és írják össze azokat, akik a törvény értelmében jogosultak a képviselőválasztásra. („N. Fr. P.”)

Az új-törökök agitációja.

Monasztirban, Szalonikiban és Üszkübben a katonaság proklamálta az alkotmányt. Kétségtelen, hogy az egész török tisztikar kevés kivétellel követeli az alkotmányt. Az európai kabinetekhez az utóbbi időben jelentések érkeztek, amelyek azt bizonyítják, hogy már nemcsak az ifju-törökök sür-

getik az alkotmány visszaállítását, hanem egész Törökország. A helyzet Macedóniában az utolsó években úgy alakult, hogy a beavatottak előtt a mostani lordulat már régebben kikerülhetetlennek látszott. Hat év óta Macedóniában kétszáz ezer főnyi, rosszul élelmezett, háboru után áhiatózó, fegyvelmezetlen török katonaság téltenségekben töltötte az időt s az ilyen hadsereg a forradalmi üzelmeknek mindig is találatja volt. Ehhez járult a török hivatalnokok általános elégedetlensége és a lakosság folytonos kiszípolozása. A mostani nagy átalakulás kiinduló pontja a tavalyi párisi ifju-török kongresszus volt. De sietette a nagy esemény bekövetkezését az a sok mindenféle kalandos hír, amely a Keleten a revall halálkozás eredményéről elterjedt s amely felbőszítette a török népet, mert elhitte, hogy az európai nagyhatalmak meg akarják alázni a szultánt. Az ifjutörökök különben azzal lázították fel a népet, hogy a szultán a macedóniai katonai felkelés elnyomása céljából Ausztria-Magyarország fegyveres segítségét kérte. Mindenféle híresztelték, hogy Bukarestből a török fővárosba érkezett Hartel tábornok, a román hadügyminisztérium főtitkára, ami kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Románia kész egyveresen fellépni az ifju-törökök ellen.

A váratlan fordulat oka.

Megállapítható, hogy a tegnapi nagyvezérváltás a diplomáciai körökben, de még a rendesen jól értesült török körökben is meglepte, minthogy az esetleges nagyvezérváltás rendesen európai reformakciókkal és egyéb válságos politikai helyzetek alkalmával rendesen szóba kerül, de e hírek rendesen alaptalanoknak bizonyultak. Éppen a legutóbbi napokban feltették, hogy Ferid basa pozíciója megszilárdult, bár a legutóbbi események és egyéb intrikák nagyon ártottak annak. Hogy magát Ferid basát mennyire meglepte a dolog, azt a leglényesebben az bizonyítja, hogy még a délelőtti folyamán fogadott egy dragománt és egy balkáni állam diplomatáját és ezek kívánságára intézkedést is tett. Csak a délután folyamán értesült a szultán elhatározásáról. A Ferid basa bukására vonatkozó híreket illetően török és diplomáciai körökben számos verzió kering és különböző feltevéseket hangoztatnak. Mint minden hasonló alkalommal, csak majd később lehet megtudni a valódi okot. Minden látszat arra vall, hogy a változást különböző viszonyok, befolyások és intrikák idézték elő, de főképpen a harmadik hadtest területén uralkodó viszonyok, az alkotmány kérdésének felvetése és az a remény, hogy a két kiváló török diplomata, Kucuk Said és Khamil kinevezése által elég tétetik a különböző belső és külső áramlatoknak és Törökország tekintélye megnövekedtetik. A személyes motívumok és intrikák alkalmasint a következők: A legutóbb felmerült az az alaptalan vád, hogy a nagyvezér és a hadügyminiszter szabadkőművesek, a száműzetésben élő Ismail Mahir pasa már régebben jelzett esete és végül a Versisovics mellett gyülekező albánok az a távirati fenyegetése, hogyha reform- és alkotmányi követeléseiket nem teljesítik, úgy Ferid pasát nem tekintik többé nagyvezérnek, bár — ami megjegyzendő — Ferid pasa albán születésű. Hír szerint Ferid pasát az Archipeagus megüresedett állásával kímálják meg és Riza pasát, az exseraskiert a Ghazi Ozman pasa halála óta üresedésben álló Yildiz-nagymarsall állására nevezik ki. A konstantinápolyi tőzsde a nagyvezérváltást hausseval üdvözölte. Az a körülmény, hogy Ferid pasa felmentése két nappal a fekete sas-renddel történt kitüntetés után történt, itt is, valamint a külföldön messzemenő kommentárookra ad alkalmat; azt beszélük ugyanis, hogy ez a hármasszövetség balkáni politikájának vereségét jelenti. A tapasztalt és nyugodt körök nem fogadják el ezt a feltevést, bár a két most kinevezett politikus angolbarát híreben áll. De nem szabad megfeledkezni arról, hogy az egyedül, európai hírnévnek örvendő török politikusokat nevezték ki és a szultán kinevezésükkel a mai körülmények között a már fentebb jelzett hatást akarja kelteni.

Ozman pasát elfogták.

Monasztiri jelentések szerint Niazi bég tegnap Reznából néhány ezer emberrel benyomult Monasztirba és vérontás nélkül elfogta és magával vitte

Ozman basa tábornagyot. Részletes hírek eddig nem érkeztek. A városban a rendet eddig nem zavarták meg.

A mozgalom terjedése.

Ocliridában Ejub bey, őrnagy a katonai felszerelési raktárt hatalmába kerítve, onnét 1000 darab Mauser-fegyvert s 500 láda töltényt szedett ki s még 4 tiszt asszisztálása mellett, illetőleg velük, 50 katonával a körülbelül 1000 „basibozuk“-kal ifju-törököknek kiáltván ki magukat, a hegyek közé vonult. Ejub bey egyelőre a hegyek között marad, később azonban egyesülni fog a reznai felkelőkkel. Egy Vodinából épp most érkezett jelentés szerint Halil efendi, őrnagy (minden valószínűség szerint a 4. vadászbatallion őrnagya) két hadnaggyal és 150 katonával a vodinai garnizon elhagyva, a felkelőkhez csatlakozott! A jelenlegi helyzet igen könnyen gazdasági krízishez is vezethet, ha idejében rend nem lesz. Mindezekért pedig csakis a kormányt terheli a felelősség!

A mozgalom elnyomására tudvalevőleg a katonai kormány Anatóliában eleinte 36, később csak 28 zászlóaljat mozgósított, melyek közül 4 és fél már Szalonikibe is érkezett. E csapatok eleinte hallani sem akartak a Monasztirba való vonulásról s csak nagynehezen 4 napi kapacitálás után engedelmessékedtek immel-ámmal. Tekintettel erre a körülményre, Hilmi basa arra kérte ma táviratilag a Yildizt, hogy szüntesse be a még hátralévő csapatoknak Szalonikibe küldését, mert az ifju-törökök leverésére küldött csapatok megérkezése a már amugy is izgatott hangulatot csak növelné s zavargások következzenek, melynek végeredményét véres összeütközések képeznék. Az a hír, hogy Sükrü basa tüzérségi felügyelőt neveztek volna ki a III. hadtest parancsnokának, nem nyert beigazolást. A III. hadtest parancsnoka továbbra is Ibrahim basa. Holusszi beyt, a szaloniki kivételes törvénytörő elnökét este az utcán agyonlőtték. Az esetet nagy titokban tartják. Holusszi beyt haldokolva vitték egy közeli gyógyszerházba.

Midhat basa fiának távirata.

Midhat basának, a török alkotmány szerzőjének Bécsben időző fia közölte a „N. Fr. Pr.“ levelezőjével annak a táviratnak a szövegét, melyet Said basához, az új nagyvezérhez intézett. A távirat így szól:

— Szeretem hinni, hogy ön csak azért fogadta el a magas méltóságot, hogy a szultánnak az 1876-iki alkotmány életbeléptetését, általános amnesztia azonnali kibocsátását és a palotának és a minisztériumoknak a nem méltó elemektől való sürgős megtisztítását tanácsolja.

A nagyhatalmak intervencziója.

Arra a hírre, hogy a nagyhatalmak az új török mozgalom elnyomására sürgős lépéseket tettek a portánál, Konstantinápolyból a következő czáfolatot küldik:

Teljesen alaptalan az a hír, mintha két európai nagyhatalom felszólította volna a portát, hogy a macedóniai katonai felkelést azonnal fojtassa el, mert ellenkező esetben az európai hatalmak fegyveres közbelépésére lesz szükség. Erre a lépésre eddigelé még senki sem gondolt. De tény, hogy a három macedóniai vilajetből egyre riasztóbb hírek érkeznek. A jelen esetben nem egy a török hadseregben rendszeres zsold-lázadásról van szó, mert a macedóniai csapatokat mindig pontosan és jól fizetik. A mozgalom szultán politikai hátterű s egy katonai uralom létesítését célozza, amit, ha sikerülne elérnie, valóságos rémuralom lenne az egész országban. Ennélfogva a nagyhatalmak minden esetben készségesen fogják támogatni a portát a lázadás letörésére hozott rendszabályok keresztülvitelében. És csak ha ezek a rendszabályok elégteleneknek vagy keresztülvihetetleneknek fognak bizonyulni, — csak ez esetben fognak a nagyhatalmak határozni afölött, hogy a Balkán-népek és egész Európa békéjét zavaró felkelés milyen eszközökkel fojtható el egy csapásra.

A „Times“ jelenti Pétervárról, hogy hitelt érdemlő információk szerint az orosz kormány elhatározta, hogy bevárja, hogyan fejlődik a helyzet Törökországban és semmiesetre sem fog interveniálni. Az orosz kormányt ilyenforma fáradozásainak az eredménye Perzsiában elbátortalanította és nem akarja most ezt a kísérletet Törökországban megismételni. Különben is azt hiszik itt, hogy a helyzet Törökor-

szágban annyira megváltozott, hogy immár nem látszik tanácsosnak, hogy a Péterváron és Londonban kidolgozott reformtervet Törökországra ráerőszakolják.

Egy diploma véleménye.

Egy előkelő diploma, aki hosszú ideig élt Törökországban, a Neue Freie Presse tudósítójának a helyzetről a következőket mondotta: Az alkotmány helyreállítása azt bizonyítja, hogy a mozgalom a hadseregben hihetetlen méreteket öltött és hogy a szultán valósággal kényszerülve volt megtenni ezt a lépést. Mindenesetre be kell várni, vajjon őszintén-e a szultán szándéka és nem színlelt manőver, hogy helyreállítsa a nyugalmat ideig-óráig. Az az egy bizonyos, hogy a hatalmak ezután nem fognak olyan könnyedén interveniálhatni Törökországban, mint eddig. A szultánnak erős támasz ad az ottani nemzeti önérték, amely az utóbbi mozgalomban manifestálódott és a törökök uralkodója az eddiginél is me-revebb álláspontot fog elfoglalni a reformok ellen, amelyet kívülről akarnak ráerőszakolni. Ha a hatalmak Törökországban ezután interveniálni akarnának, lángba borítanak az országot és az ottani keresztényekre nézve föltötte veszedelmes lehetne. Mürzsteg és Reval aligha fognak megismétlődhetni.

Hatás a bécsi tőzsdén.

A mai előtőzsdén a törökországi események nem gyakoroltak eleinte nagyobb hatást, mert sehonnan sem lehetett megbízható értesüléseket kapni a fejleményekről, de később a hangulat elkedvetlene-dett és török sorsjegyekben jelentékeny eladások mutatkoztak. Egyébként az üzlet majdnem teljesen megakadt, csak államvasuti részvény tett kivételt. Mikor pedig később megjött a hír, hogy a szultán helyreállította az alkotmányt és a párisi tőzsdén is emelkedett a török sorsjegy árfolyama, az itteni irányzat is általában szilárdult.

Legújabb hírek.

Jól értesült diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a szultán azért határozta el magát oly hirtelen az alkotmány megadására, mert az anatóliai zászlóaljok megtagadták az engedelmisséget. Az egyik zászlóalj vonakodott Salonikiból Monasztirba indulni és egy másik, amely már Monasztirban volt, nyíltan fraternizált a lázadókkal.

Az új fordulat következtében a macedóniai reformjavaslat háttérbe szorult. Hír szerint a porta még ma hivatalosan közölni fogja a berlini szignatárus hatalmakkal az alkotmány helyreállítását.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a lapok hivatalos jelentése szerint a szultán kinevezte: Sakyr basa tábornagyot a legfőbb katonai bizottság és korábbi skutarii és liszkübi valit a vezérkar főnökévé; Ali basa dandártábornokot Skutari katonai parancsnokává; DsemaI bey ezredet a 11-ik gyalogezred parancsnokát monasztiri térparancsnokká egyidejűleg dandárparancsnokká; Sukri basa tüzérparancsnokot és a harmadik hadtest felügyelőjét pedig tábornaggyá.

Said pasa nagyvezérről ma megjött az itteni török nagykövetségre, mint minden külföldi követéségre is a hivatalos jelentés a képviselőház és a szenátus egybehívásáról.

A Neue Freie Presse illetékes helyről úgy értesült, hogy a választások Törökországban két hónap alatt be fognak fejeződni. A parlament többsége kétségtelenül ifju-törökökből fog állani. Mindössze két párt lesz a török képviselőházban, egyik a kormány pártja, másik az ellenzék, de mind a kettő alkotmányos frakció. Feltétlenül bizonyos, hogy bőven lesznek, akik maadatumokra aspirálnak. A képviselők diétája havonként 50 török font, a szenátoroké kétszer ennyi. Az 1876-iki alkotmány szerint 50.000 lakosra egy képviselő esik.

Az alkotmány kihirdetése az ifju-török intelligenciára kitünő lelkesítő hatást gyakorolt; a nagy tömegek egykedvűen, a keresztények indifferensen fogadják a hírt. A vidékről számos hálaadó távirat érkezik a Yildizbe. Stambulban a szelamlikra vonult és onnan távozó csapatokat a szultán éltetésével fogadták. A szelamlík rendben folyt le. A török lapok szerkesztőségei és kiadóhivatalai zászlódiszt öltöttek. Este kivilágításra készülnek. Holnapra várják a politikai bűnösöknek adott amnesztíát.

Konstantinápolyból jelentik, hogy hir szerint Kucsuk Said és Kiamil, különösen az előbbi mindaddig, amíg Ferid pasa felmentetett állásától, csak nehezen voltak rávehetőek az állások elfogadására és bizonyos feltételeket kötöttek ki, amelyek abban csucsosodnak ki, hogy a minisztertanácsnak bizonyos javaslatokat kell elfogadnia és a szultánnak szentesítenie kell azokat. A kineveztetés hatása a vezető politikai osztálynál nem egyforma. Utalás történik a kinevezettek magas korára. Kedvező körülmény Kucsuk Saidnak a Yildizzel szemben elfoglalt független álláspontja és Kiamil szabadelvűsége. Ami Kiamilnak tárczanélküli miniszterré történt kinevezetését illeti, megjegyzendő, hogy precedens esetek már fordultak elő és hogy az államtanács elnöke is tagja a minisztertanácsnak.

A szeraskieri hivatalnak hadügyminisztériummá történt átváltoztatása sem egyedül álló eset. Hogy milyen hatással van a kinevezés a hadseregére, még nem tudni. Bizonyos mértékben lefokozásnak tekinthető ez az átváltozás, mert míg a szeraskier azonnal a saik ül ismét foglalt állást, a hadügyminiszter a többi miniszterek után ül.

KÜLFÖLD.

Politikai találkozások. A Standard arról értesül, hogy augusztus első felében nagyjelentőségű politikai események fognak végbemenni Marienbadban abból az alkalomból, hogy Edvárd király az ischli találkozás után egyenesen odautazik fűrdőzsre. Clemenceau francia és Stolypin orosz miniszterelnökök meg fogják látogatni az angol királyt és e két látogatás súlyát növeli az a körülmény, hogy Edvárd király megelőzőleg Friedrichshofban Vilmos császárral, Ischilben pedig Ferencz József királlyal fog találkozni. Körülbelül ugyanarra az időre fog esni Ferencz Ferdinánd trónörökös marienbadi utazása is. Al főherceg ugyanis viszonzni fogja Ferencz József király helyett Edvárd király ischli látogatását.

E politikai fontosságú találkozókkal kétségtelenül összefügg Pichon francia külügyminiszternek berlini utja, ha ugyan valóra fog válni ez a terv.

Berlinből késő éjjel a leghatározottabban megczáfólják azt a hirt, hogy Pichon külügyminiszter Norderneyben vagy Berlinben találkozni fog Bülow birodalmi kancellárral. Az itteni külügyminisztériumban úgy tudják, hogy Pichon Revalból tengeren fog visszatérni Franciaországba.

Jaures és Muley Hafid. Jaures a Humanité-ben szembeszáll a lapok tegnapi azon hírével, mely szerint ő Muley Hafiddal összeköttetésben áll és kijelenti, hogy sohasem irt egyetlen marokkóiak sem és egyetlen oly francia újságíróknak sem levelet, aki a hafidistákkal összeköttetésben áll.

A skupstina ülése. A skupstina mai ülésének megnyitása után Nikolic kultuszminiszter kijelentette, hogy a kormány programja a költségvetés és az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés elintézése. Stojanovic új-radikális képviselő jelentette ki ezután, hogy pártja nem fog a kormány útjába akadályokat gördíteni. Ezután felolvasták azokat az ukázokat, amelyekkel a költségvetést és az osztrák-magyar monarchiával kötendő kereskedelmi szerződést a skupstina elé terjesztik.

A portugál királyi család botránya. A képviselőház mai ülésén megint heves vitát provokált a vizsgálóbizottság jelentése az elhunyt királynak adott előlegekről. Sonza volt pénzügyminiszter is felszólalt s iparkodott igazolni az akkori kormány eljárását. Azt fejtette, hogy a kiutalt összegek az angol és a spanyol király látogatásának ünnepeire kellett s azt Carlos király a magából nem fedezhette. Az összeg azért volt oly nagy, mert a királyi palotát újól be kellett rendezni a fejedelmi vendégek számára. Azt sem kívánhatta az államkormány, hogy a királyi család ilyen állami aktus alkalmából adósságokba verje magát. A királyi palota szolgazemélyzetének új egyenruhákat kellett készíttetni és sok egyéb hasonló kiadás merült fel. Egészen más hurokat pengetett Campos Henriquez volt igazságügyminiszter. Azzal mentegetőzött, hogy neki egyáltalán nem volt tudomása a királyi családnak adott elő-

legekről és az alkotmányos felfogás azt kívánja, hogy ilyen összegeket a kormány a törvényhozás útján szavaztasson meg. A vizsgálóbizottság jelentése előreláthatólag még sok vizet fog zavarni.

Munir pasa látogatása. Belgrádi jelentések szerint Munir pasa belgrádi látogatása ezúttal is kiváltképpen a balkáni vasutak tervének szól. A kérdést úgy akarják megoldani, hogy a szerb kormány az engedményeseket a kilométer-garanciáért, melyet Törökország nem vállalhat, kárpótolja, a török részvonal építésére a kötvények megfelelő részét megvásárolja.

Az angol flottagyakorlat. A Beresford admirális parancsnoksága alatt álló angol flotta mostanában Anglia délkeleti partjain gyakorlatozik. Mig kezdetben a flotta vezetőségében keletkezett viszálykodás terelte rá a figyelmet, addig most az angol közvélemény szokatlan idegessége ad jelentőséget ezeknek a manővereknek. A németekkel szemben táplált ellenséges érzés mindenütt kémeket sejt, ahol a flotta megjelenik. Az egész flotta két részre oszlik: a kék és a vörös flottára. A kék flotta tizenhat torpedója tegnapelőtt éjjel támadást tervezett Scherneas kikötő ellen; a szándékról azonban a kikötőben idejekorán tudomást szereztek s így az egész tervet meghiúsították. A sötétség beálltával a Medway előtti vízterületeket az elektromos fényszórókkal világították meg, s a kikötő felé egy gözcsónak fűrkésző utra indult, követte három torpedótól, melyek egy hollandus postahajó mögé rejtőztek. A torpedók a kikötő előtt fokozták a menetsebességüket, mire a parti ágyúütegek heves tüzelésbe kezdtek. Éjjel után a torpedók kénytelenek voltak visszavonulni, mire a parti erőd védői tizenkét órai nehéz szolgálat után, nyugalomra térhettek. Ha a torpedók támadása sikerül: London ki van szolgáltatva a támadó „kék” flottának. A „vörös” flotta azonban elégségesnek mutatkozott a Themserre való behatolás megállítására. A torpedó manővereit — az „Evening News” értesülése szerint egy német yacht megfigyelte. A németek állítólagos kémkedéseiről más angol lapok is közöltek híreket. Ezek szerint a „Ziethen” német ágyúszázad Anglia északi partjain mutatkozott, több német tiszt pedig hétfőn partra is szállott Brindlington-Bayba.

A francia tüzéség szaporítása. A „Matin” jelenti Párisból, hogy a francia parlament hadügyi bizottsága hozzájárult a francia tüzéség szaporításához, csak a szaporítás keresztlivitele tekintetében osztoztak meg a vélemények s így az a kérdés még nincs megoldva, vajon német mintára, olyképpen szaporítsák-e a tüzéséget, hogy minden ütegen az ágyuk számát négyről hatra emeljék fel, vagy pedig az ütegek számának szaporításával történjék. Langlois szenátor a német rendszer mellett foglalt állást és azt ajánlotta, hogy az ágyuk számát ütegenként emeljék föl négyről hatra. A bizottság többsége azonban az ütegek szaporítását kívánja olyképpen, hogy egy hadtest keretében a jövőben 24 üteg helyett 30 üteget szervezzenek. Nagy kérdés azonban, hogy honnan veszik majd a szaporításhoz szükséges újabb 3—4000 tüzért s 12,000 lovat.

A perzsa forradalom. A febrizsi harcokról utólag még a következőket jelentik: A davatsi kerületben levő Islamie politikai klub védői és az umirakhi kerület lakói közt lefolyt ütközésben ágyukkal is harcoltak. Fegyveres bandák megszállták a bazárokat és kirabolták. Sattar kán éjnek idején lovasságával behatolt a davatsi kerületbe. A városban teljes az anarchia és nagy a kenyérhiány. Egy Teheránból ideküldött zászlóalj, miután sem zsoldot, sem kenyeret nem kapott, széjjelfutott. A forradalmárok a sah hiveitől elfoglalt elsáncolt új állásokat újból elvesztették. A harcokban Rechim könnak egyik fia is elesett. Tegnapelőtt reggel trombitaszóval szőlították a lakosságot a mecsethez és a megerősített állásokba és a harc újól megkezdődött. A Teheránba és Oroszországba szolgáló táviróvonalakat elrontották. A sah és Liakov ezredes azon tanácskoznak, hogy nélkülözhetik-e Teheránban egy részét az ottlevő csapatoknak. Minthogy a múlt hónapban a nacionalisták nagy fegyverraktárból semmit sem koboztak el, Teheránnak a csapatoktól való megfosztása esetén a fölkelés újól erővel fog kitörni, elhatározták, hogy a fővárosból nem küldenek csapatokat.

Az olvasóhoz.

E hó végével új előfizetést nyitunk az „Egyetértés”-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” egy politikai állásfoglalásban, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hiú marad eddigi nagy multjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabb és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a küll- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

Stolypin és Bülow.

Berlin, július 24. (Saját tudósítónktól.) Illetékes helyen nem tudnak arról semmit, hogy Stolypin miniszterelnök készülni meglátogatni Bülow, birodalmi kancellárt Norderneyben.

Változás a dán minisztériumban.

Kopenhága, július 24. A király Alberti igazságügyminisztert és Hansen földmívelésügyi minisztert saját kérésükre felmentette állásuktól. Igazságügyminiszterré Högbro eddigi közmunkaminisztert, közmunkaügyi miniszterré Jensen képviselőt, pénzügyminiszterré Neergaard képviselőt és földmívelésügyi miniszterré Nielsen állami számvevőt nevezték ki. Alberti volt igazságügyminisztert titkos tanácsossá és Hansen volt földmívelésügyi minisztert a nemzeti bank igazgatójává nevezték ki.

Portugália ünnepe.

Lisszabon, július 24. A király azt a kívánságát fejezte ki, hogy ezentúl július 31-ikét mint az 1826-iki bullára tett eskü évfordulóját évenként nagy fényvel üljék meg.

Közgazdasági táviratok.

		Jul. 24.	Jul. 23.
New-York.	Buza		
	locobuza	101 ³ / ₈	100 ³ / ₈
	juliusra	101 ⁷ / ₈	100 ⁷ / ₈
Tengeri	szeptemberre	99 ³ / ₈	98 ³ / ₈
	juliusra	—	87
Csikagó.	szeptemberre	84 ¹ / ₈	83 ³ / ₈
	Buza		
juliusra	91 ¹ / ₈	90 ⁵ / ₈	
	szeptemberre	91 ⁷ / ₈	90 ⁷ / ₈
Tengeri	juliusra	77 ¹ / ₈	76 ³ / ₈

New-York, jul. 24. Gyapot New-Yorkban helyben 10.80 (10.80 tegnap), gyapot augusztusra 9.37 (9.30 gyapot októberre 9.35 (9.35), gyapot New-Orleansban helyb. 10³/₈ (10³/₈), petroleum stand white Filadelfiában 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, július 24. (Zárlat.) Zsir juliusra 9.10 (9.25), zsír szeptemberre 9.20 (tegnap 9.32), szalonna short clear, 8.87 (tegnap 8.87), sertéshús szeptemberre 15.50 (tegnap 15.67).

Az osztrák államvasutak szénszállítása.

Bécs, július 24. (Saját tudósítónk távirata.) Az osztrák államvasutak megkötötték a szénszállítási szerződéseket. 550.000 tonna szállításra szólott az ár-letítés, a szerződés ellenben 567.700 tonna szenet kötele. Ebből 75% barna szén, ennek is a fele csehországi, a hátralévő 25% bel- és külföldi kőszén. Angol szenet mindössze 40.000 tonnával rendeltek az államvasutak.

Mozgó képek.

Színek.

A pinczerek, e szimpatikus fiúk, sztrájkba készülnek lépni. Nagy lehet a sérelmük, mert e nélkül nem tennének újabb lépést, mikor már ugyanis annyit kell lótni-futniok. Nem ismerem az ügyet, ha ismerném, sem érteném meg.

Csak annyi ragadta meg a figyelmemet, hogy a Sárgák és a Veresek állnak egymással szemben. A Sárgák a munkáltatók emberei, a Veresek a szocizik.

Ime tehát, itt a régóta rettegett sárga veszedelem. Csak hogy nem Japánból zudul reánk, mert a Japán-kávészár pinczérei kivül, a főváros összes kávéházi alkalmazottai forrongnak.

Ez a mozgalom újabb szimptomája annak a régen észlelt áramlatnak, mely a modern társadalmat színekre osztja szét. Ezt szeretném szociális spektrálanalizisnek nevezni, ha tisztában lennék a szociálizmus és a színelemzés tantétéleivel.

Végtelen gyarlóságom tudatában mindössze azokat a társadalmi rétegeket említem föl, melyek a különböző színek szerint csoportosulnak. Azt hiszem, ezt szintézisnek nevezik, de — szavamra mondom — nem tudom, nem tévedek-e.

A fehérek — például — egészen külön kasztot képeznek. Nem az erkölcs szempontjából. A sárgák lehetnek éppen olyan ártatlanok és a fehérek erényét is érheti mocsok. Ami őket egyesíti — a sport. A fehér dressz ugyszólván kötelező minden sporthoz, csak apró jelvény-eltérések engedhetők meg. Tessék a flörtöt is sportnak számítani.

A feketék a közhit szerint a sötétség cimborái. Politikai tényezők. Ha valakit a közéletünkben meg akarnak gyanúsítani, azt mondják: „fekete”. Az ördögöt is feketének festik, de vannak, akik azt állítják, hogy az nem olyan fekete, aminőnek festik.

A szürkek a praktizálók ellenlábasai, vagyis a teoretikusok. A német költő szerint „minden elmélet szürke”. Ez a mottójuk. De azért semmi vonatkozásban sem állanak az elmélet-színű jámbor háziállattal.

A zöldek a naivok csoportja. Össze nem tévesztendő a szinpadí naivakkal, akik soha se zöldek. Sőt! Minél kitünőbbben játszzák naivserepüket, annál jobban bolondítják el a zöldeket.

A barnák. Ezek kizárólag a női nemhez tartoznak; fiatalok és szépek. Nagy pártjuk van, mely kortesnótát is komponált róluk: „Nem kell a szöke én nekem, mert én a barnát szeretem”.

Ebből látható, hogy vannak szökek is, csak hogy ezek kiveszőfélben vannak s jórészt már csak hamisítva találhatók föl és ha jól is festenek, de de többnyire le is festenek.

A kékek az arisztokrácia tagjai. Ereikben kék vér bugyog. Van azonban egy aszfaltbetyár-szekta is, — a kékek-ek; továbbá sok herczig néni, akikre azt szokás mondani:

— Ez — „kék”.

A rózsaszínűeket szemüvegükről nevezik így. Ezek mindent rózsaszínben látnak. Ha még olyan sötét az éjszaka, ők akkor is a rózsaszínű hajnalban gyönyörködnek.

A kombinált színek között a fekete-sárgának jutott hazánkban nagy szerep. Szerencsére ma már magvavesztett: a piros-fehér-zöld legyőzte, kiüldözte. Sohse jöhessen vissza.

Rosta.

UJDONSÁGOK.

A freiburgi ítélet.

* * *

Nem ismerem Beier Gréte bünpörének részleteit. A bünről is csak annyit tudok, hogy megölte a vőlegényét.

Nagy bűn. Embert ölni nem szabad se az egyéneknek, de még az államnak sem.

Nem akarok azonban most vitát kezdeni önmagammal arról, ami fölött már annyit debattáltak mások eredménytelenül. Sem a jogi abszurdumát nem keresem a törvénytörést gyilkosságoknak, sem a kulturális perverzításait nem idézem fel a véres szcenáriumnak, egyszerűen csak elfogadom a freiburgi államügyész álláspontját, hogy a Beiere Gréte fejének le kellett gördülnie.

A paragrafusok indulat és gyűlölet nélkül ölnék. El kell tehát fogadnom, hogy amikor az államügyész halált kért a földi igazságszolgáltatás kezétől, agyvelejének valamelyik sejtjében ezredrészt unciáig le volt mérlegelve az a büntetés, amelynek egyenértéke a halál. Így kellett ennek lennie, mert az igazság csak úgy igazság, ha nincsen benne egy szemernyi, egy lehelletnyi megtévelyedés sem. Olyan közönséges emberi megtévelyedés, amilyen azé a szerencsétlen, bűnös leányé volt . . .

Nem keresem tehát, hogy sivár anyagi érdek, vagy forrongó nehéz indulat volt a Beier Gréte véres, nagy bűnének szülőanyja. Nem revideálok, hogy milyen bizonyítékok keltették a bírák lelkében azt a szörnyű bizonyosságot, amely nem tudott fölloldozni, csak kérélehetetlenül ítélkezni. Nem keresem. Itélkeztek . . .

Az ítélet pedig betelt, a betű igazságának tehát elég tétetett. Már most lenni kellene egy megnyugvásnak, egy kiengesztelődésnek is, hiszen a megsértett jogrendnek adtak szatiszfakciót.

Ilyen megnyugvás azonban nincs. Se benem, a közömbös idegenben, sem magában abban az egész társadalomban, amelynek rendje ellen Beier Gréte vétett.

Igenis állítom, hogy Freiburg városában magában sem keltett megnyugvást a véres bűn rémes megtorlása; s ha ez egyszer a népfélségre lett volna bízva a megkegyelmezés joga, a Beier Gréte hófehér, fődetlen nyakát nem illette volna meg a hóhérlégények tenyere.

Tudom, hogy ez nem érv a freiburgi bírák igazmondása ellen. A jogfilozófia komoly, tiszteltreméltó, tudós s kopasz fölkeintjei azt felelik erre, hogy a tömeg impresszionista és nincs judiciuma; ítéletében tehát kiszámíthatatlan.

Jól van. Elismerem, hogy az estoba, tudatlan szívnek semmi köze az igazság tudományosan kiperparált csontvázához: a paragrafushoz. Vallom én is, hogy a tömegre nem szabad bízni a kegyelem jogát, mert egyszer meg találja tenni, hogy a szent, a gyönyörű eleven élet kedvéért a falhoz vágja a legdicsőbb és legnyakatekerőbb paragrafust is. Azt is elismerem, hogy a freiburgi tudós törvénytörést judiciummal, hideg biztonsággal igazodott el a paragrafusok kö-

zött, tehát nem mondhattak a Beier Gréte bűnére fölloldozást, amikor a betükben halál volt megírva rája.

De valaki, egy földi isten kimondhatta volna azt a fölloldozó, megbocsátó szócskát. Azt az egyet . . .! Az a valaki, aki fenséges magasban fölül áll a tömeg indulatán, meg a paragrafusok kemény vasbékóján is . . .

. . . Szegény fehérynaku, feketeruhás, szegény könytelen szemű nagy bűnös Grete! Asszony volt a te végzeted.

Az az asszony, aki egyszer közönséges földi emberré, megcsufolt férfivé alázta a szívében, a te kegyelmetlen, koronás, földi istened.

(—vay.)

NAPIREND. Naptár. Szombat, július 25. — Róm. kat.: Jakab apostol. — Prot.: Jakab. — Görög-orosz: Jul. 12. Prok és Hil. — Zsidó: Tham. 26. 5. Mat. M. 1. P. — A nap két reggel 4 óra 29 perczkor, nyugszik este 7 óra 42 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 46 perczkor, nyugszik reggel 6 óra 42 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 97. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — Egyenruházati kiállítás a Techn. Iparmúzeumban nyitva 9—12-ig és 2—6-ig. Belépő díj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig és 3—7-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képesarnok zárva. — A földtani intézet muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum (Vásoliget-fasor 10.) 10—4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél-1-ig és 3-től 4-ig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. Mária Valéria főhercegnő ma gyermekeivel Lovranába érkezett. A mattugliai pályaudvaron férje, Ferenc Szalvátor főherceg fogadta.

— A csár utja. A csári pár gyermekeivel a „Standard” csári yachton a finn tengeröblébe indult.

— Az angol király utazása. Londonban hivatalosan közölték, hogy Edvárd király augusztus 10-én utazik el. Másnap Kronbergben Frigyes Károly hesseni fejedelem kastélyában találkozik Vilmos német császárral. Ugyanaznap este az angol király tovább utazik Ischlbe, ahová augusztus 12-én érkezik meg. Marienbadba augusztus 13-ára várják. Marienbadban a király — a Standard értesülése szerint — több előkelő politikai személyiséget fogad kihallgatáson. Elsősorban Ferencz Ferdinánd főherceg látogatja meg Edvárd királyt, hogy visszajárja az angol királynak ischli látogatását. Utána a Marienbadban időző Clemenceau francia miniszterelnököt fogadja kihallgatáson. Később Stolypin orosz miniszterelnök is tiszteleg az angol királynál.

Bécsből jelentik: Edvárd királyt Ischlbe az idén is elkíséri Hardinge külügyi helyettes államtitkár, mint tavaly. Biztos, hogy báró Aehrenthal külügy-miniszter is jelen lesz az ischli találkozón. A helyi diplomáciai körökben nagy megütközést kelt a német birodalmi sajtó egy részének kiméletlen támadása Angolország ellen és az gyanúsítás, hogy Edvárd király ischli látogatásának célja Ausztria-Magyarországot elidegeníteni a német birodalomtól. Annál kirívóbb ez a kirohanás, mert Németországnak is nagy érdeke, hogy az osztrák-magyar birodalom és Nagybritannia között fennmaradjon a jó viszony.

— Fallières Stockholmban. Fallières elnök ma délben a „Verité” hajón Trellehafenbe érkezett, ahol a svéd király fogadta. Déli egy órakor az elnök a királylyal együtt Stockholmba indult.

— Gróf Hadik János államtitkár Kassán. Gróf Hadik János belügyi államtitkár Éder Ödön polgármester kíséretében megtekintette Kassa városát. Az államtitkár innen nádaskai birtokára utazik.

— Andrássy-émlék. A földmívelésügyi minisztérium vízépítési osztálya néhai gróf Andrássy Gyulának a tiszadobi határban emléket emeltet, a Tisza szabályozása körül szerzett érdemeiért. Az emlékmű, melynek kivitelére Weisinger György budapesti kőfaragómester nyert megbízást, kemény mészkőből faragott harmas oszlopból áll, amelyen réztömb nyugszik, ezzel az egyszerű felirással: Andrássy. Az ünnepélyes leleplezés szeptember havában lesz.

— **Kinevezések.** A m. kir. belügyminiszter dr. Lengyel Béla miniszteri tanácsost, egyetemi nyilvános rendest tanárt az országos közegészségi tanács rendes tagjává nevezte ki. — A m. kir. belügyminiszter a marosvásárhelyi menhely-bizottság elnökévé gróf Bethlen István országgyűlési képviselőt nevezte ki, továbbá a gyermekvédelem terén, az állami és társadalmi tevékenységnek összeköttetése czéljából megalakított szombathelyi menhely-bizottsághoz helyettes elnökökké Ruzsics Károlyt és Trsztnyánszky Ödön zalaegerszegi lakosokat nevezte ki. — A belügyminiszter dr. Leitner Vilmos egyetemi magántanárt, a szegedi állami szemkórház fizetéstelen igazgató-főorvosát ugyanezen kórházhoz fizetési igazgató-főorvossá nevezte ki; a budapesti lipótmezei állami elmeorvosintézetnél Stemmer Olyvér gondnokot a VI., Zrinzey Aurél ellenőrt a VII., dr. Verubek Gusztáv másodfőorvosát a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába; Huba Iván fizetés nélküli irodaségdtisztet pedig irodaségdtisztévé, a budapest-angyalföldi m. kir. állami elmeorvosintézetben megüresedett másodorvosi állásra dr. Kertész Béla egyetemes orvosudort, Nagy Molnár István számellenőrt a pozsonyi állami kórházhoz a X. fizetési osztályba gazdává nevezte ki.

— **Az elnök leánya esküszik.** Jóllehet Fallières elnök leányának esküvőjét Lannes főttkárrel egy, a családban előfordult haláleset miatt a legbizalmasabb körben tartják meg, mégis a kormány összes tagjai elhatározták, hogy résztvesznek az esküvőn. Clemenceau ez okból karlsbadi utazását augusztus 5-éről 12-ére halasztotta.

— **Vámbéry Armin nyaralása.** Vámbéry Armin, nagynevű orientalistánk a nyarat Reichenauban tölti, ahonnan augusztus végén tér vissza a fővárosba. Vámbéry nyári magányában is a legelőkelőbb figyelemmel kíséri a perzsi és törökországi eseményeket, amelyekre vonatkozólag igen sokan fordulnak hozzá, mint a keleti viszonyok legalaposabb ismerőjéhez, felvilágosításért és tanácsért.

— **A nemzetközi béke.** Most utólag tudódott ki, hogy Vilmos császár fogadta jachtjának fedélzetén Cassano római herceget, az olasz békebarátok lelkes vezérét. A császár érdeklődéssel tudakozódott a nemzetközi békeszövetség tevékenységéről és bucsuzól megígérte a hercegnek, hogy meg fogja látogatni őt apuliai kastélyában.

— **Légihajó és dróttalan táviró.** Tegnap a tegeli gyakorlótéren érdekes kísérleteket tettek katonai légihajókon a dróttalan táviróval. Nauenből fölbocsátották az egyik, Nord-Deichből a másik katonai légihajót és a tegeli mezőn egy szabadon lebegő légihajón állították föl a leadó táviró-állomást. Hogy milyen eredménnyel jártak ezek az újszerű kísérletek, azt mélységesen titkolják. Egyelőre csak a régi katonai légihajókat használták ezekre a kísérletekre, az új kormányozható katonai légihajóval még nem mérészelnek experimentálni, mert kosara nem alkalmas dróttalan táviróállomás befogadására és különben is féltő, hogy az új kormányozható légihajó gömbje ki talál gyulladni.

— **A Sagan—Gould-pár Németországban.** Mióta Londonban megtörtént a sokat emlegetett Sagan—Gould-nász, amely Helie hercegnek feleségévé avatta de Castellane Boni gróf dúsgazdag elvált hitvesét, azóta az új házaspár sok érdekes tervvel foglalkozik. A hercegnő két millió ötszázezer frankért eladta a maratói kastélyt, amelyet mint Castellane grófnő vásárolt meg. Elhatározta, hogy az Avenue du Bois de Boulogneon levő palotáját is el fogja adni. Ennek a két ténynek az oka az, hogy a hercegnő el akar távozni Franciaországból és férjével mint állandó lakos Németországban fog megtelepedni. Mindezt a „Berliner Tageblatt” jelenti és hozzáfűzi, hogy a hercegnő a németek földjén kedvezőbb társadalmi pozíciót remél, mint aminőt Franciaországban ért el, ahol az emberek kérelmetlenül élcelődtek az eddig viselt dolgairól.

— **Elmaradt felszállás.** A nagy fennem előre hirdettetett légihajó-felszállások egyre csüörtörköt mondanak. Előbb Zepelin utazása, most pedig, mint Londonból jelentik, a Nulli Secundus felszállása maradt el. Itt is valami hibája történt a kormánynak, ami miatt aztán nem lehetett felszállani. Pedig megszámlálhatatlan közönség leste itt is a Nulli Secundus levegőbe felszökkenését.

— **A knini tüntetők.** A knini tüntetés részesei fölött ma ítélkezett a zárai bíróság. Két tüntetőt nyolc nap elzárásra, négyet hat nap fogságra és egyet négy nap fogságra ítéltek, a többieket husz—ötven korona pénzbírsággal sújtották.

— **Gromon Dezső állapota.** Báró Gromon Dezső állapotában javulás állott be. Orvosai örömmel konstatálták, hogy a tegnapi krízisen szerencsésen tulcsesett. Hőmérséklete is, érverése is normális. Éjszaka nyugodtan aludt. Ma délelőtt hosszabban elbeszélgetett dr. Pásztélyi Jenő jogtanácsosával, akitől megkérdezte:

— Mióta fekszem betegen?
— Öt nap óta, kegyelmes uram — válaszolt az ügyvéd.

Reggel hideg teát ivott. Orvosai már hét órákor meglátogatták a beteget s állapotáról nyolc órákor a következő jelentést adták ki:

„A beteg az éjszaka nagyobb részét nyugodtan átaludta. Tüdőválladék kevesbedett. Erőbeli állapot javulóban. Közérzet jó. Hőmérsék: 36.3. Érverés: 80. Légzés: 26.

Ma meglátogatták a beteget: Gróf Apponyi Lajos udvarnagy, Josipovich Imre horvát miniszter, gróf Uexküll-Ghyllenband Sándor hadtestparancsnok, Ziegler és Klobucsár altábornagyok, Cseh Ervin, báró Nyári Jenő, báró Bornemissza Pál, báró Harkányi János, gróf Jankovich Iván.

— **Elhunyt orosz költő.** Az orosz irodalmat nagy veszteség érte. Péter Isajevits Weinberg, a kiváló költő, s nagy kulturharcos meghalt. Weinberg 1830-ban Nikolajev községben született; Odesszában a liceumot, Charkowban a filológiát végzvé, már 1851-ben, tanuló éveiben irodalommal foglalkozott, lefordítván George Sand „Claudie” című drámáját; 1858-ban Pétervárra költözött, ahol munkásságát végleg az irodalomnak szentelte; több lapnak volt munkatársa, szerkesztője, sőt tulajdonosa. Az egykori varsói egyetemen 1868-ban az orosz irodalom katedráját vállalta el; 1873-ban ismét Pétervárra költözik és az egyetem irói tanfolyamán az irodalmi tárgyak előadója; tanított a színiakadémián is, migmen Guverits halála után átvette tőle a pétervári középiskolák főigazgatását. Tagja volt a pétervári tudományos akadémiának; eredményes agitációkat fejtett ki anyagiakban szűkölködő újságírók, írók, művészek és tudósok támogatására, segélykészsétek és ösztöndíjak alapítása által. Az orosz cenzura legsötétebb napjaiban emelt fejjel, bátran küzdött a sajtó érdekeiért; szolgálatai, amiket így a sajtónak tett és az eredmények, a melyeket így kivívott, alig méltathatók kellőkép: jórészt neki köszönhetik az orosz írók és hírlapírók azt az általános becsülést és tekintélyt, melylyel a társadalom adózik nekik. Önálló irodalmi működése mellett gondja volt arra is, hogy a nyugoti irodalmat oroszra fordítva, megismertesse hazájával. Goethe, Schiller, Lessing, Heine, Börne, Shakespeare, Byron, Victor Hugó, Musset stb. stb., az ő fordításában tettek meg hódító utjakat Oroszországban. Legjobban Heinet szerette. Szatirikus polémiáit a német költő iránti szeretetből „Tambowi Heine” álnéven írta. Mint műkritikus is jelentékeny szolgálatot tett hazája művészetének. Most, hogy meghalt, az orosz sajtó hatalmas czikkeket szentelt emlékezetének. Azok közt, akik elsőnek siettek gyászukat kifejezni az orosz irodalmat és kulturát ért veszteségen, Konstantin Konstantinovic nagyherceget találjuk, benső érzéseket kifejező táviratával.

— **A ferenczrendi templom sírboltjai.** A ferenczrendiek belvárosi temploma alatt igen sok sírbolt van, a melyekbe régen te előkelő világi embereket is temettek. Azonban ötven—hatvan esztendő óta újabb temetkezés egyáltalában nem történt s így a sírboltokat, a fővárosi tanács rendelkezése alapján, augusztus elején végleg befalazzák.

— **Kétmillió lopás.** Egy Epstein nevű kivi gazdag czukorgyáros, akit néhány nappal ezelőtt bocsátották ki a börtönből, a rendőrségen jelentette, hogy fia és leánya fogsága alatt pénzszerkevényéből két millió rubelt ellopott és megszökött.

— **Gyilkos villám.** A Moór melletti Mecserpuszta felett tegnap nagy vihar vonult keresztül. Kocsis Mihály juhászgazda nyáját egy terebélyes fa alá terelette. A villám a fába sújtott és a juhászgazdát, kutyáját és nagyszámu birkáját agyonütötte.

— **Leszakadt erkély.** Tantalban, Cairó nyaralóhelyén leszakadt az orosz konzul villájának erkélye, mikor alatta sokan sétáltak. A romok hat embert eltemettek, közülök egy meghalt, öten halálosan megsebesültek.

— **Legények és rendőrök harcza.** A hostáti legények duhajkodásának szerencsétlen áldozatát, Péterfy rendőrt ma temették nagy részvét mellett Kolozsvárott. Tizezer főnyi tömeg jelent meg a Karolina-kórház kápolnájánál, ahol a diszes koszorúkkal borított ravatal volt felállítva. Két dalegyet gyászdalokat énekelt. Barabás Samu református lelkész gyászbeszédet mondott. A sirnál a lelkész imája után gróf Bánffy Miklós főispán mondott megható bucsuztatót. A főispán részvéte, amelyet a szerencsétlen családdal szemben tanusit, másfelől pedig a rend helyreállítása érdekében tett erélyes intézkedései a város közönsége közt mindenféle megnyugvást és elismerést keltenek. A főispán már délelőtt tett koszorut a hivatása áldozatának ravatalára. Az ezekre menő gyászoló közönségre Bánffy főispán beszéde különösen nagy hatást tett. Ezután Tussay Gábor főkapitányhelyettes a rendőrség nevében, Borbély György rendőrőrmester pedig a rendőrlégénység nevében bucsuztatta el a halottat. Varga rendőr, a másik sebesült, még mindig a kórházban fekszik súlyos betegen. A költéstől eredő zúzódások, amelyek fején érték, mind könnyebb természetűek, de egy, amely homlokot találta, közvetlen orrcsont felett, koponyarepedést okozott. A letartoztatottak kihallgatása során 12 legényre bizonyult rá, hogy Péterfy meggyilkolásában és Varga megsebesítésében résztvettek. Ezek Hadházy Samu, ifj. Albert András, Zágoni Misi, Zágoni József, Vincze György, Jakab Márton, Tárkányi György, Albert Misi, Bányai Mihály, Antal Mihály, Porkoláb Ferencz és Nagy János. Ötükrol bebizonysodott, hogy revolverrel lövöldöztek. A többiek hatalmas kövekkel terítették le a két megtámadott rendőrt. Vargát különben csak egy lövés érte, de azt zsebkönyve szerencsére felfogta. Lövéstől származó seb egyetlen egy sincs testén. Hadházy Samu, aki a kapuból ugrott ki és támadt rá a menekülő Vargára, öt golyót bocsátott feléje. Az egyik se érte, csak amely megakadt, három a falat horzsolta, az ötödik pedig a villanylámpa oszlopát. Hadházy a szembeállítás alkalmával nem tagadta, hogy tényleg ő ugrott Varga elé és akarta megakadályozni menekülésében, ugyanakkor rá is lőtt, de vallomása szerint csak egyszer és nem ötször. Varga egy újságíró előtt kijelentette, hogy megtámadtatásukat boszu művének tartja. Régóta hajtogatták a hostáti legények, hogy nem nyugszanak addig, amig egy vagy két rendőrt át nem küldenek a másvilágra. Dr. Fritsch Béla királyi ügyész rendkívül elítélőleg szökött a Hostában uralkodó botrányos állapotokról. Nincs Európában város — mondotta — amelyben megeshetnének olyan dolgok, mint aminők Kolozsvárott napirenden vannak. Monostoron az oláh legények tartják rettegésben a lakókat, Kétvízköz mindenféle züllött exisztencia menedéke, a hostáti legények pedig mindenkin tultesznek. Nincs nap véres támadás nélkül. A város tanácsa a legerélyesebb intézkedésekre készül, hogy ezeknek a szomorú közbiztonsági állapotoknak végre-valahára véget vessen. Elrendelik, hogy a városban minden kaput már 8 órákor zárjanak be és a határidőn tul csak igazolás mellett szabad az utcára lépni. Zene-engedélyt nem adnak ki semmi esetben sem és a korezmákat szombat estétől hétfő reggelig becsukattják. A tanácsülésen szóba jött az is, hogy a rendőrség megerősítésére igénybe veszik a csendőrséget. Az alsó-városon lovasrendőrök fognak éjjeli szolgálatot végezni, míg a csendőrök a határon czirkálnak. A rendőrség felszerelése is nagyon hiányos. Vargának nem sült a revolvere; a kardok is rozogák. Az elhunyt Péterfy árvái részére gyűjtést indítottak meg, amely eddig több mint 200 koronát eredményezett.

— **Házasság.** Bánkfalvi Balla György mezőszakáli földbirtokos e hó 23-án vezette oltárhoz Kolozsváron Lukáts Adolf egyetemi tanárnak bájos leányát, Edithet. Az esküvőn megjelent Kolozsvármegye főispánja, az egész egyetemi tanári kar és Kolozsvár számos előkelősége.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebbet Polgár Kálmán műorás ékszerterelőpen. Budapest, VII. Erzsébet-körut 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Három barack miatt.** Bodrogszerdahelyen egy urasági kertész három barack miatt meglötte Illés Ferencz tíz éves árva gyermekét, akit súlyos sérüléseivel a sátoraljai helyi kórházba szállították. A kertészt letartóztatták.

— **Egy hercegnőt kiraboltak.** Helena görög hercegnőt, aki vasárnap érkezett fürdőzésre Franczensbadba, szállóbeli lakásán tegnap este kellemetlen meglepetés érte. Bőröndjeit, valószínűleg két nemzetközi betörő felfeszítette és kirabolta. Hétszáz frank készpénzt magukkal vittek, szerencsére azonban a vagyont érő ékszerekhez nem tudtak hozzájutni. Helena hercegnő férjével, Miklós herceggel és leányikkal: Olga és Erzsébet hercegnőkkel vasárnap érkeztek meg Franczensbadba kura használatára. Az Imperial-villában vettek fel lakást. A hercegi család Berlínben keresztül érkezett meg a fürdőre. Mint a nyomozás megállapította, két férfi, akik valószínűleg nemzetközi betörőbanda tagjai, innen követte utján a hercegi családot. Ez a két férfi, aki azóta a hercegi család lakása körül kémlelődött, tegnap este 10 és 11 óra között aztán a nyitott emeleti balkon-ajtón behatolt a hercegi lakosztályba, illetve az udvarhölgy lakására és itt aztán hozzáfogtak munkájukhoz. Kiválasztották a pillanatot, amikor az udvarhölgy felment a hercegnőhöz. Az udvarhölgy teljes egy óra hosszat tartózkodott fenn Helena hercegnőnél és így elég idejük volt a rablóknak munkájuk végzésére. Tizenegy órakor Emilia Marcati kisasszony udvarhölgy lejtett az első emeleten levő szobájába. A balkon-ajtó nyitva volt, de ennek nem tulajdonított semmi jelentőséget. Amikor aztán lámpát gyújtott, rémülve látta, hogy a szoba kinos rendetlenségben van; kofferek, kidobált ruhadarabok egymás hátán és egy pénzestáska, amelyben kisebb pénzösszeget szokott tartani, széjjeltéve, a földön hever. Rögtön leszaladt a portáshoz, aki fellármázta a cselédséget, a betörők azonban akkor már túl voltak árkon-berken. Jellemző, hogy közvetlenül azon szoba mellett, ahol a rablás történt, a rablás idején a másik udvarhölgy benn tartózkodott. Hallotta is a lármát, amit a betörők csaptak, azonban nem tulajdonított neki nagyobb jelentőséget, mert azt hitte, hogy barátjánője toilletet csinál. Az eset érdekességét növeli az is, hogy a portás a tolvajlás idején körsétát tett többször a villa körül, megszokásból-e, vagy kíváncsiságból ismételtelen felnézett az udvarhölgy ablakára, de semmit sem vett észre. A villában tartózkodó cselédek sem tudtak semmiről. A betörőknek sovány zsákmány jutott osztályrészül. Azon 700 frankon kívül, amit a pénztárczában találtak, semmi egyébben nem vittek magukkal. Keresték az ékszertokot, de nem tudtak rátalálni, mire a rablók tehetetlen haragjukban mindent felforgattak. A nyomozás még az éj folyamán megindult. A csendőrség és a rendőrség egyesült erővel nyomoz a rablási ügyben, amely annyival inkább kellemetlen a világhírű fürdőnek, mert egy hercegi család lakásán történt. A városi magisztrátus rendkívül kellemetlenül érintette az ügy és Wiederman polgármester reggel megjelent a villában és tisztelgett a hercegi családnál. A rendőrkapitány maga vezeti a vizsgálatot. A cselédek tanuvallomásából, akiknek később már megjött az emlékezőtehetségük, annyit már megállapított a rendőrség, hogy a betörők egyike napok óta ólálkodott a villa körül és a szobapinczérről többször szoba állott. Megbizonyosodott afelől, hogy valóban ott lakik-e a hercegi család és hogy melyik lakosztályban. A pinczérnek akkor nem tűnt fel a kíváncsiság idegen, mert mások is zaklatták hasonló kérdésekkel. Ezt a barátságos idegent, akit később egy társával láttak és aki igen magas termetű szőke, francia típusú ember, mindenfelé nyomozza most a rendőrség.

— **A boszu.** Blaskó János volt mozdonyvezető, aki 18 évig szolgálta a kassa-oderbergi vasutat és akit az utóbbi időben iszákossága miatt elbocsátottak, boszúból tegnap este belopódzott a fűtőházba, feltörte két mozdony szerszámládáját, kilopta onnan az összes szerszámokat és ezenfelül le is szerelte a mozdonyokat, hogyha befűtik, felrobbanjanak. A csapok hiányát azonban idejében észrevették, valamint a lopásra is rájöttek és megindították a nyomozást. A csendőröknek sikerült a gonosztevőt elfogni. Beszállították a turóczzsentmártoni járásbíróházba.

— **Katasztrófa a tengeren.** A norvég partokon a Göteborg svéd gőzös az éjjel összeütközött a Baekkelaget nevű krisztianiai helyigőzőssel és az utóbbit középen kettészelte, úgy, hogy azonnal elsüllyedt. A Göteborg huszonhárom utast megmentett. Valószínű, hogy tíz-husz ember a tengerbe fullt.

— **Zugbankárok a börtönben.** A tegnap este letartóztatott zugbankárok ügyében a rendőrség teljesen befejezte a nyomozást. Neumann Miksát a kilenczes számú, Basch Lajost a tizes számú, Herzfelder Ignác ügynököt a hármas számú és Kálmán Antal utazót a nyolczas számú cellába zárták. Legnyugtalanabban Basch Lajos viselkedett. Ő nem is vacsorázott. Főfájásról panaszkodott és folyton a kezét tördelve kiáltotta:

— Ezt nem hittem volna!

A többi letartóztatott megvacsorázott, bár Neumann és Herzfeldert is nagyon megtörte a letartóztatás. Csak Kálmán Antal viselkedett nyugodtan. Éjfélre járt már az idő, amikor elaludtak. Reggel hét óra tájban ébredtek fel. Nyolcz óra után bevezették őket a nyilvántartási osztályba, ahol Koppán Ferenc rendőrfogalmazó felvette az ujjlenyomatukat. A szomorú aktust nyugodtan tűrték a letartóztatottak. Ezután felvitték a bankárt és társait a fényképezési műterembe, ahol lefotografálták őket. Neumann a 12.490, Basch a 12.489, Kálmán a 12.488 és Herzfelder a 12.487 számot kapta. A fényképezés alatt Herzfelder sirt. Minden letartóztatottnál aranyórát, aranyláncot és gyűrűt találtak. Azonkívül Neumannnál volt 35 korona 22 fillér, Baschnál 10 korona 87 fillér, Kálmánnál 42 korona 56 fillér és Herzfeldernél 78 korona 36 fillér. Neumannnál még egy csomó tőzsdei kötet is találtak, amelyeket a bünygyi iratokhoz csatoltak. A négy letartóztatottat ma délután vitték át az ügyészség börtönébe. Ma délben Káldor Gyula ügyvéd újabb feljelentést tett ellenük harmincezer korona kicsalása miatt. A rendőrségen még több bankár ellen folyik a vizsgálat, de ez a nyomozat teljesen különáll a Neumann és társai ügyétől. Azokban az ügyekben még folynak a tanukihallgatások, sőt a nyomozat külföldre is kiterjed és a rendőrség azokat is külön-külön csoportokban veszi elő. A törvényszékben Szilvák vizsgálóbíró szabadságon van, tehát dr. Nagy Béla helyettes vizsgálóbíróhoz kerül a letartóztatott zugbankárok ügye. A vizsgálóbírónak kell határoznia afelől, hogy az előzetes letartóztatás érvényében fennmaradjon-e vagy sem. Dr. Nagy vizsgálóbíró csak az iratok tanulmányozása után lesz abban a helyzetben, hogy kimondja a határozatát, amely a letartóztatás ügyében még nem végleges, miután az ügyészségnek vagy letartóztatottak védőinek felfolyamodása folytán a vádtanács elé kerül az ügy. A vádtanács legjobb esetben csak a jövő hét elején, kedden veheti tárgyalás alá a letartóztatott zugbankárok ügyét, amikor már dr. Langer Jenő táblai bíró, a vádtanács elnöke, szabadságáról visszatér és az ő elnöklése alatt tárgyalják az előzetes letartóztatás kérdését.

— **Rablógyilkos kereskedő.** Montefalkóban, Terni mellett letartóztatottak egy eleségáru-kereskedőt, akit azzal vádolnak, hogy a múlt év december 21-én éjjel a róma-anconai gyorsvonaton megölte és kirabolta Arvi mérnököt. A kereskedő tegnap összevezetett sógorával, aki ezt mondta:

— Vigyázz, mert én nem vagyok oly védtelen, mint az az ur, akit a vonaton meggyilkoltatok!

Abban a pillanatban, amikor ezeket a szavakat mondta, belépett egy csendőr s megkérdezte, hogy kire célzott ezekkel a szavakkal. A sógor azt felelte erre, hogy a kereskedőre célzott. A csendőr erre mind a két embert és a kereskedő feleségét is a rendőrségre kísérte. Itt az asszony habozás nélkül megvallotta, hogy a férje azt mondta neki, hogy Terniben három társa van, akikkel már számos vasuti lopást követett el, s akikkel együtt december 21-én éjjel a vonaton egy utast kiraboltak és agyonszúrtak. A kereskedő mindent tagad, de annyi ellenmondásba keveredik, hogy bűnössége kétségtelennek látszik.

— **Betörők és rendőrök.** Bostonban a rendőrség elkeveredett hajszát indított három betörő ellen, akik nagy rablást követtek el. A menekülő rablók lövöldöztek üldözőikre és tizenhárom embert megsebesítettek. Egy temetőben rejtőztek el s negyven rendőrt ment ellenük. Végre is sikerült az egyik rablót agyonlőni, a két másikat súlyosan megsebesülve fogták el.

— **Sztrájkoló munkások.** Bombayból jelentik: A niarrelsi kereskedők munkásai Tillak agitátor iránti rokonszenvük bizonyítására sztrájkba léptek. Több ezer sztrájkoló munkás megtámadott két európai rendőrtisztet, akik szét akarták őket oszlatni. Katonáságnak kellett közbelépnie és kénytelen volt löfegyverét használni. Egy sztrájkolót lelőttek és hatot megsebesíttek. Több rendőr is megsebesült.

— **A miskolczi sikkasztás.** A Miskolczi Takarékpénztárnál történt nagyarányú sikkasztás dolgában a rendőrség erélyesen folytatja a vizsgálatot. A rendőrség azt hiszi, hogy a sikkasztó könyvelőt sikerülni fog Európában elfogni. Farkas a sikkasztást annál könnyebben követhette el, mert a takarékpénztár pénztárosa az év folyamán sokszor volt szabadságon és minden egyes esetben Farkas Ákos helyettesítette. Ilyenkor hamis okmányokkal nagyobb összeget fizetett ki magának. Farkas Ákos, aki távozása előtt házáat és értéktárgyait eladta, több mint száz ezer koronát vitt el magával. Azonkívül testvéreinek alig néhány hónappal ezelőtt ötvénezer korona hozományt adott. De egyébként is olyan költsékes életmódot folytatott, hogy az a hír terjedt el a városban, hogy a hiány jóval meghaladja a bementett összeget, amire valószínűleg csak később jönnek rá. Farkas már régóta üzte manipulációit, de az igazgatóság a gazdátlan hírnek nem adott hitelt.

Horváth Károly miskolczi rendőrkapitány a miskolczi takarékpénztárnál elkövetett sikkasztási ügyben ma kihallgatta Gottfried József könyvelőt, akivel Farkas Ákos szökevény beszéltetett. Gottfried igen értékes adatokat szolgáltatott a rendőrkapitány kezébe Farkas személyét illetőleg.

— **Beomlott alagut.** Kanderstegből (Svájc) jelentik, hogy a Lötschberg-alagut építésénél ma reggel sziklarobbantás következtében óriási tömegű omladék zuhant le, amely az alagutat ezer méternyi darabon eltorlaszolta. Hír szerint husz munkás vesztette életét és igen sok sebesült meg.

Kanderstegből jelentik éjjel: A szerencsétlenség a Lötschberg-alagut északi részén történt, ahol körülbelül 2400 méternyire az alagut bejáratától egy robbantás nyomán óriási víztömeg tört elő a hegy belsejéből, amely megtöltötte az oldalvályatot és mindent elsodort. Huszonöt olasz munkás a vízbe fullt. A víz valószínűleg az alagut felett lévő Kanderfolyóból származik.

Estig egy holtestet, továbbá egy fejet és két kezét találtak meg. Az eddig ásott alagutfüreget 1200 méter hosszában víz és iszap lepte el. A huszonöt szerencsétlenül járt ember megmentésében nem bíznak, mert az alagutfüreg kitakarítása igen hosszú időt igényel. A Gastern-völgyben, ahol a baleset történt, a Kander ágyának süllyedését konstataálták. Valószínűleg ez okozta a folyamviz behatolását az üregbe.

— **Titokzatos hölgy-vendégek.** Bazel Jules bankifjú tegnapelőtt este javában lépdegélt a párisi Rue des Gardes-on, mikor szemközt jött vele két elsőrendű eleganciával öltözött, tetszetős arcú és sudár termetű hölgy. Hamarosan megtörtént az ismerkedés és a bankifjú arra kérte a hölgyeket, hogy jöjjenek a lakására és legyenek a vendégei. A két kedves ismeretlen eleinte szabadkozott, majd utóbb ráállt az ajánlatra. Alighogy a lakásba értek, a fiatal embert izmos karok ragadták meg és a földre teperették. Az egyik nő betömte a házizagda száját, a másik a füzőjéből hosszú kötelet szedett elő és alaposan összekötözte a kapálózó bankifjút. A vendégek az egyik fiókot feltörték és körülbelül ötszáz frankot vettek ki belőle, majd a zsebórára és más ékszerekre, meg a szekrényekbe zárt fehérneműre került a sor. Mikor mindent elvégeztek, bájos mosolylyal távoztak. A bankifjút csak egy óra múlva szabadították ki a kötelekéből a később érkezett ismerősök, akik a nyitva felejtett ajtón mentek be a lakásba. Az esetet rögtön jelentették a rendőrségen, ahol erélyes nyomozást rendeltek el.

— **A csernoviczi takonykór.** Az osztrák belügyminisztérium a legfelsőbb közegészségügyi tanács véleménye alapján elrendelte, hogy a csernoviczi élelmiszervizsgáló-intézetet, amelyet annak idején a dr. Luksch által véletlenül elkövetett takonykóros fertőzés következtében hivatalosan bezártak, a feltétlenül szükséges óvó-intézkedések mellett újból megnyissák. A közegészségügyi tanács véleménye szerint minden további fertőzés ki van zárva, mint-hogy a zárás ideje alatt a szertehullott bacillusok teljesen kiszáradtak. Dr. Lukschnál, bár jelenleg jól érzi magát, még mindig nem lehet a teljes gyógyulást megállapítani, mert a takonykóros fertőzésnél legalább három hónapi megfigyelés szükséges. A kórházigazgatóság éppen ezért a megfelelő idő előtt nem bocsátja ki dr. Lukscht.

— **Elfogyó**
len, amelyben
mester a né
utaztak, Iglau
hajítottak a k
zuzták, am
azonban szer
egy Bauer
lyen, ahol a
akiben föllm
iglaui csendő
gyanusított e
nak, ötven év
píhal határo

— **A pír**
elkerülni az
mely az éjje
sokkal nyug
ki, amelyben
ket. Ennek n
lyamán nem
történni. Hog
vezető volt,
a kávécsok n
bizottságnak
sulat határo
s nem is fog
közvetítésév
esetre sem l
munkaadó h
pinczerek a
küzdeni. Ma
pes értekezl
vállaltak a
lamely kávé
sztrájktrőke
személyzet

— **Az u**
kongregáció
nak valóság
tek kereszt
mint három
teltát nagy
zónk a köv
gény ember
jogvédelmet
dig, akik n
kitalították
ember ezut
Érdekes, ho
ket meg ke
Első- és m
nik hivatal
a nepotizm
Rómában n
a pápa fog
lvázatot fog
szükség les
gregációbe
nínösségükb
Annyi bizo
voltak a v
esztendőnek
lenezvenen
kongregáci
zott és h
luzott. Iga
volt, s a l
lan taksáka
seket is ja
falos óráka
ban a hiva
félegyig ke
10-től okt
inspekziós
nök, ami
legalább h
len egy il
van észre
a leg több
Az egész
az összes
csomó hiv
elégítésbe
tettek me
Vatikán sz
ció; min
a maga k
fejei, téh
utóbbiakn

— **É**
Sári husz
a budai s
lakásán,
Réczey t
tudják,

— **Elfogott merénylő.** Az ellen a vasúti kocsi ellen, amelyben a szász király és a hamburgi polgármester a német fejedelmek hódolata végett Bécsbe utaztak, Iglau mellett merényletet követtek el; követ hajítottak a kocsikba s annak a kocsinak ablakait bezúzták, amelyben a hamburgi polgármester ült, aki azonban szerencsére nem sérült meg. Julius 17-én egy Bauer nevű mozdonyvezető ugyanazon a helyen, ahol a merénylet történt, meglátott egy embert, akiben fölismerte a merénylőt. A mozdonyvezető az iglauer csendőrségnek telefonált s ez letartóztatta a gyanúsított embert, akit Poszpihal Mihálynak hívnak, ötven éves kosárfonó és öt gyermek atyja. Poszpihal határozottan tagadja a merénylet elkövetését.

— **A pinczerek és a kávések.** Egyelőre sikerült elkerülni az általános pinczér-sztrájkot s a hangulat, mely az éjjel még rendkívül izgatott volt, ma már sokkal nyugodtabb. A vezetőség röpiratokat adott ki, amelyben csendre és nyugalomra inti a pinczereket. Ennek meg is volt a kellő hatása. A mai nap folyamán nem történt zavar s valószínűleg nem is fog történni. Hogy a pinczerek eljárása helyes és célravezető volt, az is mutatja, hogy a mai nap folyamán a kávések nagyobb része kijelentette a szervezőbizottságnak, hogy nem azonosítja magát az ipartársulat határozatával, a pinczerekkel nem kar harcot s nem is fog senkit alkalmazni az új pinczér-egylet közvetítésével. A pinczerek harca tehát semmi esetre sem lesz nagyobb mérvű, de ha netán egy-két munkaadó harcot provokálna, azokkal szemben a pinczerek a legkíméletlenebb fegyverekkel fognak küzdeni. Ma délelőtt a kávéfőzők és tüzelőgépek népes értekezletet tartottak, amelyen teljes szolidaritást vállaltak a pinczerekkel s kimondták, hogy ha valamely kávéházban a szervezett pinczerek helyett sztrájköröket akarnának alkalmazni, azt a konyhaszemélyzet teljes erejéből meg fogja akadályozni.

— **Az új kongregációk.** Megírtuk, hogy a római kongregációk, a melyek vallási ügyekben a pápának valóságos minisztériumai, alapos reformon mentek keresztül. Akadt kongregáció, a melyet több mint háromszáz évvel ezelőtt alapítottak, reformra tehát nagy szükség volt. A reformról római levelezők a következő újabb részleteket jelenti: A szegény ember számára behozták Rómában az ingyenes jogvédelmet, sok ügyvédet és jogi képviselőt pedig, akik nagyon drágították az eljárást, egyenesen kitiltották a kongregációkból. Továbbá a szegény ember ezután a házassági felmentésért nem fizet. Érdekes, hogy ezentúl a kongregációknak ítéleteiket meg kell okolniok, ami eddig nem történt meg. Első- és másodfokú vereségeknek nem lehetnek benyújtottak, akár egyháziak és világiak, amivel a nepotizmusnak állják útját, amely évszázadok óta Rómában nagyon erős volt. A legelőkelőbb állásokat a pápa fogja ezután betölteni, míg a kisebbekre pályázatot fognak hirdetni, s erre kétségtelenül nagy szükség lesz, mert nem volt ritka eset, hogy a kongregációbeli fogalmazók minden előlépés nélkül e minőségükben husz és harmincz évig is szolgáltak. Annyi bizonyos, hogy eddig ezek a kongregációk voltak a világ legkényelmesebb hivatalai, mert az esztendőnek háromszázhatvanöt napjából csak kilencvenen dolgoztak, s így megesezt, hogy egy kongregációnak hivatalnokai több másban is dolgoztak és háromszoros vagy négyszeres fizetést is húztak. Igaz, hogy ez a fizetés nagyon nyomoruságos volt, s a legtöbb hivatalnok egyenesen a bizonytalan taksákra volt utalva. A reform alapján a fizetéseket is javították, s szabályozták szigorúan a hivatalos órákat és szüneteket. Ezentúl a kongregációkban a hivatalnokoknak legalább délelőtti féltíz órától félegyig kell dolgozniok; a nagy szünetet szeptember 10-től október 31-ig kell tartani, de ez időben is kell inspekcziós hivatalnokoknak a kongregációkban ülnök, ami eddig nem történt meg. A régi vakáció legalább három hónapig tartott, s ez idő alatt egyetlen egy ügyet sem végeztek. A nagy szünet azért van őszre téve, mert az olasz inkább ősszel pihen; a legtöbb iskola is csak november elején nyílik meg. Az egész reform november 3-án lép életbe, addigra az összes személyi ügyeket meg kell oldani. Egy csomó hivatalnokot nyugdíjaznak, a második végkielégítésben részesül, mert nagyon sok állást szüntettek meg. A következő három hónapban tehát a Vatikán szent falai között is fog működni a protekczió; minden kardinálisnak megvan a szép számban a maga kedves emberei; ok a legtöbb kongregáció fejei, tehát nekik is sok kilincseléssel kell majd az utóbbiaknak érdekeit megvédeniök.

— **Életunt színész.** Ma dében Csizsér Sári huszonnégy éves vidéki színész, aki régebben a budai szinkörben is fellépett, Peterdy-utca 24. sz. lakásán, mellbe lötte magát. Súlyos sérülésével a Réczey tanár klinikájára vitték. Tettének okát nem tudják.

— **Megmérgezte a fiát.** Székudvar aradmegyei községben Unk István földmives felesége megmérgezte huszonöt éves fiát, Istvánt. A fiu állandóan ültötte anyját, egy izben annyira, hogy anyja nyomorék lett. Az asszony szomszédaitól szerencsikát szerzett, ezt belekeverte a fia ételébe, amitől ez meghalt. Az anyát a csendőrség letartóztatta és az aradi ügyészség fogházába zárta.

— **Ellopott automobil.** Petráss Sári színész megbízottja ma feljelentést tett a rendőrségen, hogy 40 ezer koronát érő automobilja titokzatos körülmények között elveszett. Petráss Sári még e hónap 14-én Karlsbadból táviratot küldött Kiss Ernő gépkocsivezetőjének, hogy Bécsen és Prágán keresztül menjen érte Karlsbadba. Az automobilnak 15-én este kellett volna megérkeznie, az azonban máig sem ért oda. Megállapították, hogy a sofőr 15-én hajnali 2 órakor egy társával elindult. Az a gyanu, hogy az automobil ellopák. Az automobil 40 lóerős, négy üléses Mercedes-gép, piros színre festve. A rendőrség nyomozza a sofőrt.

— **Gyilkosság a nász előtt.** A minap megírtuk, hogy egy Eberhardné nevű bécsi asszonyt, aki leányával Newyorkba utazott az unokaöccséhez, leánya vélegényéhez, meggyilkolták és hogy a gyilkosság elkövetésével Eberhard Agostont, az unokaöccsöt gyanúsították. Newyorkból ma azt jelentik nekünk, hogy Eberhard Agostont, kit nagynénjének meggyilkolása miatt a rendőrség keresett, tegnap a temetőben, tíz mértőldnyire a gyilkosság elkövetésének a helyétől, letartóztatták. Eberhardnak lőtt sebe volt czombiában; a rendőröknek azt mondta, hogy nagyon éhes és hogy semmi pénze sincs. A rendőrség három órai kihallgatás után megvallotta, hogy nagynénjét megölte és kirabolta, de társai később elvették tőle az elrabolt pénzt.

— **Halálozások.** Horváth Sándornak, a Deák-téri evangélikus magyar egyház lelkészének megboldogult nejét, született Simonyi Hajás Gizellát tegnap délután helyezték örök nyugalomra a Kerepesi-úti temetőben. A végtisztességadásán a pesti evangélikus egyház majd minden kiválósága megjelent és a tisztelők egész sokasága állta körül a sirt, amely magába fogadta a köztiszteltnek örvendő lelkész szeretett feleségét.

Özvegy Rényi Rezsóné, született Dankó Fanny életének 73. évében Budapesten meghalt.

— **Souvenir-ünnepély.** Az Amerikai Park-Ösbudavárban ma, szombaton este souvenir-estély lesz. Friedmann A. igazgató minden hölgylátogatónak a kapunál értékes emléktárgyval kedveskedik. A Varietében fényes előadás lesz. A még csak néhány napig látható szenzációs júliusi műsor keretében a bámulatos Hawemann Richárd mutatja be a remek állatseregletével azokat a vakmerő és idegizgató mutatványokat, amelyekhez foghatók Budapesten nem lesznek egyhamar láthatók. Mindenki mondja, hogy Hawemann és az egész műsor eddig még páratlan volt a maga nemében. A Tabarin-Moulin-Rougeban ugyancsak feltűnést keltő műsor keretében a 4 Farabonis csodatáncza képezi szóbeszéd tárgyát. A júliusi műsorok már csak néhány napig látni és azért nagyon ajánlatos, hogy mindenki megnézze. A területen Bachó vezeti személyesen a honvédzenekar monstre vonós hangversenyét.

x **Idegesség, idegyengeség** (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, amelynek minden tünete (fejfájás, fejneműs, szédülés, bágyadtság, álmatlanság, szív- és gyomor-tünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai intézetében (Károly-körút 24.). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x **Zászlók, czimerek** minden kivételben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívársra.

x **Bob-lashajtó a legkellémesebb, 10 fillér.**

x **Polgár Sándor** orvosi műszer, kötszer és sérv-kötőgyár, mely 15 év óta fennál, a legjobb hírnévnek örvendő czég, ahol minden e szakmába vágó cikket, nemcsak a legújanyosabb áron, hanem legelőkeltebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Frzsebet-körút 50. sz.

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?

És kordéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.

FOLLITZER SÉRVAMBULATORIUM

speciális orvosi rendelő-intézet

Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., félemelet

Égész nap orvosi ingyenes rendelés.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Colonne ünneplése.** Colonne Eduard, a hírneves párisi karmester e hó 23-án töltötte be hetvenedik életévét. A párisiak tegnap lelkesen ünnepelték a kitűnő művészt. Colonne 1838. július 23-án született Bordeauxban. A párisi Conservatoire növendéke volt, ahol eredetileg hegedülni tanult, majd Thomas-hoz került zeneszerzési tanítványnak. Az oklevelének elnyerése után különböző színházaknál karmesterkedett. Működésének legnevezetesebb ténye a Concert du Chatelet 1874-ben történt megalapítása, amelynek még ma is ő a vezére. Az újabb francia szimfonikus zene termékeit csaknem mind itt játszották először. Colonne ritkán szerepelt a külföldön. Évekkel ezelőtt a berlini Operában vezényelt és a német közönség tomboló ovációkban részesítette. A berliniek mindegyike azt a férfit üdvözölték benne, aki a legtöbbet fáradozik azon, hogy a Wagner-zene diadalmasan vonulhasson be a párisi Operába.

(*) **Szerződötések.** Az országos színészegyesület szerződötési osztályánál a következők szerződtek el az utóbbi napokban: Bombay Gusztáv, Sárvári Anna, Nádor Zsiga, Balogh József, Sárosi Nándor, Székely Ilona, Szalai Rózi, Kovács Sándor, Réthy István, Győző Alfréd, Lengyel József, Makróczy Levente, Makróczy Leventéné, Pataki Riza, Feleki László, Feleki Lászlóné, Magasházi János, Áthol Károly, Komlós Ilonka, Halmai Béla, Ottenreiter Károly, Gugg Krisztina, Dénes Ella.

(*) **Chopin szobra.** Varsóban bizottság alakult, amely feladatául tűzte ki, hogy szobrot állít Chopinnek születése százéves fordulójára alkalmából 1909. márczius 1-én. Az orosz kormány rossz szemmel nézte a tervet, de a bizottság több kiváló tagjának, így első sorban Bolska asszonynak, a pétervári operaház világhírű énekesnőjének sikerült kieszközölnie az engedélyt.

(*) **Az Uránia akciói.** Az Uránia Tudományos Egyesület érdekes akcióit indított meg, nevezetesen azt, hogy rendszeres felolvasásait a jövőben a vidéki mozgó színházakban óhajtja megtartani. Az Uránia színház a jövő évtől kezdve olyképpen kívánja bemutatni műsorát az egész országban, hogy érintkezésbe lépjen a vidéki városokban létesült mozgószínházakkal és ezeknek ajánlotta fel műsordarabjainak bemutatását, csekély kölcsöndíj mellett. Ezzel eléri az Uránia színház egyfelől azt, hogy teljes felszereléssel bíró alkalmas helyiségben a darabjai kifogástalanul adassanak elő, másfelől pedig eléri azt, hogy a mozgó színházakat ebbe a magasabb kulturális hálózatba bevonja és a magyar nemzeti kultur érdekében hasznosítja.

(*) **Régi képek kiállítása.** A Könyves Kálmán művészeti társaság ez év őszén kiállítást rendez szalonjában a magántulajdonban levő és eladó régi, legálább száz évnél régebb képekből. Ezuton hívja fel a közönséget, hogy akinek régi, száz évnél régebb kép van birtokában és ki akarja azt állítani, jelentse ezt be a Könyves Kálmán művészeti társaságnak (Budapest, VI., Nagymező-utca 37—39.), ahol a kiállításra vonatkozó közelebbi adatok is megtudhatók. Bejelentéseket 1908. szeptember 15-ig fogad el a kiállítást rendező társaság.

(*) **A Mücsarnok nemzetközi kiállítása.** A Képzőművészeti Társulat nemzetközi téli kiállítása ezuttal 1908. november 15-től 1909. január 15-ig lesz a városligeti Mücsarnokban. A műveket legkésőbb október 25-én esti hat óráig kell beküldeni s azokat a helybeli művészek 22., 23. és 24-én veszik át, mivel 25-ike vasárnapra esik.

(*) **A külföldi érmek és plakettek ellen.** A gróf Teleki Sándor einöklete alatt álló Eremkedvelők Egyesülete hazafias szép mozgalomra határozta el magát. Ugyanis hadat üzent a külföldről még mindig beözönlő érmek és plakettek ellen, amelyekkel egyesületeink, testületeink, társulataink stb. kiváló tagjainkat szokták kitüntetni versenyeken, kiállításokon és egyéb alkalmakkor. Az egyesület, amely a magyar érem- és plakettművészet fejlesztésére alakult és azzal behatóan foglalkozik, nyilvánosat szólítja fel az egyesületeket: a külföldi termékek kiküszöbölésére. Az egyesület felkéri a közönséget, hogy érdemes férfiak jutalmazására magyar művészeket bizzanak meg az érmek elkészítésével. A kivitelhez az egyesület készsággal felajánlja tevékenységét, aki bárminő idetartozó kérdésben hozzája fordul. Megkeresések az egyesület titkárához: dr. Herzfelder Gáborhoz, Budapest, Ó-utca 1. szám alá intézendők.

FŐVÁROS.

(A Gellért-kórház kibővítése. Tíz évvel ezelőtt, amikor Bécsben pestis volt, Budapesten is megtették minden óvintézkedést. Sürgősen megépítették a Gellért-kórház főlével épületét s két pavillont a betegeknek. A pestis szerencsésen elkerülte a fővárost, de a Gellért-kórházat kibővítették s a ragadós betegeket helyezték el a kórházban. Négy új pavillont építettek a betegeknek, azonkívül építettek hullaházat, ravatalozó helyiséget s a kórházat rendszeren felszerelték és berendezték. Nem sokáig állott üresen a kórház. A kiütéses tifuszban szenvedőket helyezték el a kórházban. S az ágyak hamar megteltek s konstátálták, hogy 120 ágyval berendezett kórház még olyan aránylag kis méretű járvány esetén is szűk, mint volt a kiütéses tifusz. A kórház építéséről most számolt be Hönig Dezső mérnök, a kórház tervezője. Az építésre 278.000 korona volt előirányozva, de csak 257.000 koronát költöttek s 21.000 koronát megtakarítottak. A tanács a leszámolást tudomásul vette, egyúttal azonban utasította a mérnöki hivatalt, hogy csinálja meg a kórház további kibővítését. Még 180 ágyval akarják felszerelni a kórházat, ezenkívül csatornázni és rendezni akarják az egész területet. A tervek szerint a kórház újabb kibővítése 910.000 koronába kerül. Ha megépül, akkor lesz a fővárosnak modernül berendezett kórháza a ragadós betegek számára s megtette a szükséges előmunkálatokat, hogy egy esetleges járvány készületlenül ne találja a fővárost. A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy a kórház kibővítését sürgősen hajtsa végre.

(Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter a budapesti I., II. kerületi állami anyakönyvvezetőséghez László Iván székesfővárosi tanácsjegyzőt anyakönyvvezetővé, Kiticsán Miklós fővárosi fogalmazót pedig anyakönyvvezető helyettesé, továbbá a X. kerületi állami anyakönyvvezetőséghez Jankó Béla székesfővárosi fogalmazót anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

(Új gyógyszerárak. A belügyminiszter három új gyógyszerár felállítására adott engedelmet, dacára annak, hogy a főváros közgyűlése mindhárom esetben a felállítás ellen nyilatkozott. Engedélyt kaptak: Dr. Gaál Endre a VI. kerületben, a Dálnok, Podmaniczky utcák, Aréna- és Andrássy utak közti részén, Kis Béla a VI. ker., Aradi- és Vörösmarthy-utca sarkán, Szántó József a VI. ker., Hajós-utca és gróf Zichy Jenő-utca sarkán.

(Jelentés a kiütéses tifusz-járványról. Dr. Magyarévits Mladen tiszti főorvos betértesztette a polgármesterhez az 1908. év eső felében a fővárosban előfordult kiütéses tifusz-járványról szóló jelentését.

Az első eset az idén február 21-én fordult elő, a Szent László-kórházban. A betegséget nem ismerték föl azonnal, mert hiszen 22 év óta nem fordult elő Budapesten a kiütéses tifusz-eset és így az orvosoknak nem volt meg a kellő praxsisa ennek a fölsimerésében. Mihelyt nyilvánvaló lett, hogy a kiütéses tifusz-megbetegedések fordultak elő a fővárosban, rögtön megtette a hatóság a szükséges óvó-intézkedéseket. Ezek kiterjedtek a betegek elhelyezésére, a lakások ellenőrzésére, a menedékhelyek ellenőrzésére stb. Összesen 201 megbetegedés fordult elő; ezek közt 91 volt férfi és 110 nő; tíz éven alul levő gyermek 15. Az egyes megbetegedések általában súlyos lefolyásúak voltak; gyakran igen nehéz és kimerítő járulékos betegségek csatlakoztak a már ugyis veszélyes betegséghez. A halálozás aránylag nagy volt és a legveszelelmesebb járványokra emlékeztet bennünket. Ezt mutatja az, hogy a 201 beteg közül 53 halt meg, tehát 26,3 százalék, ez tehát az enyhébb lefolyású járványok 15-18 százalékos átlagát jóval felülmulja. Az egészségügyi személyzet és a fertőtlenítő-intézet közreműködéséről a legnagyobb elismerés hangján szól a tiszti főorvos és általában kiemeli, hogy a betegek ápolása és a járvány elfojtása körül kifejtett intézkedések czéltudatosak és mintaszerűek voltak. Sok érdekes és tanulságos tapasztalatot szereztünk — ugymond a főorvos jelentése — ez alatt az idő alatt a betegségre, annak az elterjedésére és az erre befolyással bíró helyi körülményekre nézve. De tapasztalatokat szereztünk arra nézve is, hogy az egészségügyi intézményeink valóban európai színvonalon állanak. Reményli a tiszti főorvos a jelentésében, hogy a nevezett tapasztala-

tokon okulva, nem fog késlekedni a kormány és a főváros hatósága és pótolni igyekszik mindazokat a hiányokat, amelyekre a jelentésben reámutat és amelyek nélkül az esetleg újból fellépő és a mostaninál csak kissé nagyobb erővel kitörő baj elé már nem nézhetnének a leküzdés sikerének a reményével.

SPORT.

Újabb győzelmeink az Olympiádon.

— Két világbajnokság. —

Budapest, július 24.

A magyar sportnak páratlan diadala volt ma Londonban. A magyar vívók tegnap nagyszerű győzelme után ma kétszer röppent fel az árbocra a magyar trikolor és kétszer zugott végig a hatalmas Stadionon a magyarok Hymnusza.

Weisz Richard, az M. T. K. kiténő birkózó tagja, amint azt előre sejtettük, a döntő küzdelemben legyőzte Petroff orosz világbajnokot és ezzel megszerezte magának a birkózás büszke világbajnoki címét. Az ő győzelme nemcsak személyes siker, hanem a magyar faj erejének impozáns dokumentálása az egész világ színe előtt.

A második nagy sikert ismét derék vívóink szereztek, akik ma talán még nyomatékosabban bizonyították be az egész világ előtt a magyar kard fölényét hatalmát.

Dr. Fuchs Jenő imponáló könnyedséggel szerezte meg magának az egyéni vívás világbajnokságát, sőt a magyar vívó-sport dicsőségére, még a második helyet is magyar vívó, Zulausky Béla százados, a M. A. C. kiténő tagja foglalta el. Nagy dicsősége ez a magyar vívó-sportnak, mely a döntő küzdelemben nyolcz résztvevő közül öt magyar versenyzőt juttatott. Ez a nagyszerű győzelem egyúttal az ifjú magyar vívógárda fölényét is bizonyítja a régi gárda felett, melynek legkitünőbb tagja, Szánthay, az idei magyar kardvívó bajnok, a döntő küzdelemben kiesett. Szükséges ezt megjegyeznünk azért a kiváltságos elbánásért, melylyel intéző köreink a régi gárdát az ifjabb generáció rovására kezelik.

Vívóinknak és Weisz Richárdnak ezzel a győzelmével a magyarok hirtelen a harmadik helyre kerültek a nemzetek versenvében, megelőzve a németeket, svédekkel és francziákkal is. Mégsem végződik tehát az olympiád azzal a kudarczsal, melytől a kezdet kudarczai és balsikerei után a magyar sportot féltettük.

Meglepi sikerrel szerepeltek a mai versenyeken a magyar futók is, akik az 1600 méteres stafétában szép győzlmét arattak a svédeken s ezzel bekerültek a döntőbe. A magyar futók most az amerikai és angol futókkal kerülnek össze, kikkel szemben ugyan kevés győzelmi esélyük van, de pusztá helyezésük is elég bizonyítéka annak, hogy a magyar futósport a kontinensen a legerősebb.

Az uszóstaféta a 800 méteres távon, sajnos, kikapott az angoloktól, ez a veszteség sokat veszít azonban súlyából, ha valóban bizonyul az a hír, hogy Hajós és Zachár a szokatlan klímától gégehurutot kaptak, minek következtében a két kiténő uszót Kis Gézával és Munk-kal voltak kénytelenek helyettesíteni. Az angolok így is csak elkeseredett küzdelem árán tudták győzelmüket kivívni. A magyar staféta már tíz yardot veszített, amikor a végén Halmay és Taylor, az idei 400 méteres világbajnokok kerültek össze. Halmay öldöklő tempóval 9 yardot hozott be Taylornak, aki így csupán 1 yarddal tudta csapatának a világbajnokságot megszerezni. Halmay uszása oly frenetikus hatást keltett, hogy ezután biztosra veszik, hogy a Daniels-el való 220 méteres matchból mint győztes fog kikerülni.

Ezek után a legjobb reményekkel nézünk evezőseink sikeres szereplése elé.

Az utolsó nap programján szerepelnek még 1500 m. uszás, a 110 méteres gátfutás, hármassugrás és 1600 méteres staféta-futás. A díjakat holnap délután osztják ki és azután az olympiai játékok színtere Henley lesz, ahol 28-án megkezdődik a nyolcznapos nagy regatta, győzelmi kilátásaink új küzdele.

Versenyeredmények:

A 200 m. síkfutás világbajnokságában: 1. Kerr (kanadai) 22 kététd mp., 2. Cloughen (amerikai), 3. Cartmell (amerikai).

A 400 m. síkfutás döntőfutámban: 1. Cartmell (amerikai), 2. Robinson (amerikai), 3. Halswell (angol). A versenyt újra futják meg, mert az amerikai futók akadályozták az angol Halswellt. Ez ok miatt diszkvalifikáltak is Carmellt.

A helyből magas ugrás világbajnokságát az amerikai Ewry nyerte meg 157 és fél cm-es ugrásával.

Birkózás. Könnyű súlyok (66 kg.) elő- és középmérkőzése: Maróthi győz Rose (angol), Wood (angol) győz Halik (cseh), Radványi győz Raif (angol), Teger győz Moppes (Holland) ellen.

Középmérkőzésben: Radványi győz Hawkins, Maróthy győz Wood, Perró (olasz) győz Teger ellen.

A 110 m. gátfutás középfutámból Kovács Nándor (magyar) kiesett.

A vítor csapatversenyben Franciaország győzött.

A ma délben megtartott 1600 méteres staféta-futásban a magyar staféta legyőzte a svéd és görög stafétát és így belekerült a döntőbe.

Kottingbrunni versenyek.

— Negyedik nap. —

A kottingbrunni meeting holnapi negyedik napjának kiemelkedő s jobban dotált versenye az 5000 koronás Triesting-díj, melyben nagy mezőny fog a starthoz állani. Az 1400 méteres távra való tekintettel az Egyedi-istálló Faragója indul a legjobb eséllyel, mely már tavaly is győzött e versenyben, mellette Bluette és Frau Godl az esélyteljes pályázók.

Jelöltjeink:

- I. Gaillardin - Blue Peter
- II. Péda - Curry
- III. Folyta - Raspberry
- IV. Egyedi ist. Bluette
- V. Patikám - Ito
- VI. Floridsdorf - Majális
- VII. Adige - Paxieux

(Halmay-Daniels újabb találkozása. Julius 27-ike lesz az a nagy nap Nottinghamban, amikor a világ jelenleg két legjobb uszója, az Amerikai Daniels és a magyar Halmay ismét küzdeni fognak egymással az elsőségért. Ekkor rendezik ugyanis Anglia 220 yardos uszóbajnokságát, amelyben az előbb említett két kiténő uszón kívül indultak még: Beurepaire (ausztráiai), Taylor, Radmilovic, Dockrell, Carlyle és Kell (angolok), továbbá Lastorres, Zachár és Hajós magyarok. — Anglia 500 yardos uszóbajnokságát július 29-én Manchesterben fogják megtartani, amelyben uszóink közül indulni fognak: Lastorres és Zachár, a külföldiek közül: Beurepaire és Springfield (ausztráiaiak), Taylor, Radmilovic, Foster, Brogan és Morris (angolok).

Nyilt - tér

2 rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztéséig.)

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérköpés, tüdőgyulladás, kiténő eredményű gyógyításhoz inhalációkkal és szuszpenziókkal

Rendel 11-12 és 2-4-ig.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Hasonlófata valódi áldás gyomorbaeseknek és székazorulásban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

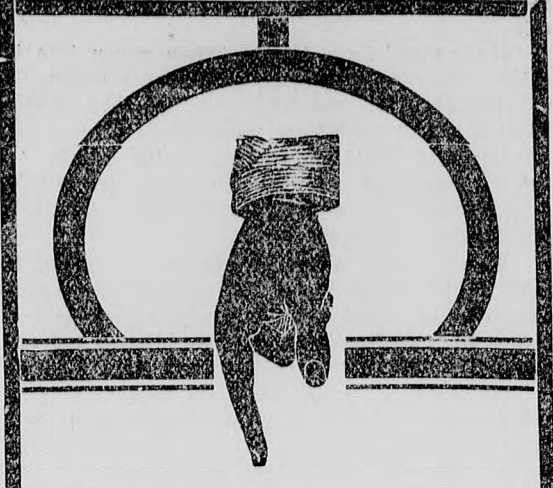
aj elrontott gyomrot 2-3 óra alatt tel. Ijesen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

TÖRVÉNYSZEK

§ A bíróságok köréből. A király magyar igazságügyminisztere előterjesztésére gróf Lázár Kálmán dési ügyészségi ügyész a kolozsvári főügyészséghez főügyési helyettesé; Kaminszky István fehértemplomi törvényszéki jegyzőt a buzsiásfürdői, Kazinczy Béla kolozsvári törvényszéki jegyzőt a sziráki, Turkovics Emil ujvidéki törvényszéki jegyzőt a gyöngyösi, Binder József nagybecskereki törvényszéki jegyzőt a szabadkai, Horváth Géza nagybecskereki járásbírói jegyzőt az óbecsei, dr. Wágner Károly törökbecsei járásbírói járásbírói jegyzőt a tasnádi, Nagy Zoltán kalocsai törvényszéki jegyzőt a kalocsai járásbíróihoz, Keller Jenő monori járásbírói jegyzőt a telekényi betétszerkesztők létszámba, Paál Lajos soproni törvényszéki jegyzőt a soproni törvényszékhez albirákká nevezte ki; továbbá Daróczy János jászberényi járásbírói törvényszéki bírói minőségben a kecskeméti, Csulay Albert marosillyei járásbírói törvényszéki bírói minőségben a dévai törvényszékhez és Sovány Dezső zilahi járásbírói albirónak a mátyásfalvi járásbíróihoz saját kérelmekre leendő áthelyezését megengedte.

§ Zárlati kérelem az Operaház ellen. Említettük már annak idején, hogy Maeterlink, a hírneves belga drámaíró szerzői jogbitorlásért pört indított Ábrányi Emil, Mader Raoul és Mészáros Imre operaházi igazgató ellen. A pör előzménye az, hogy Ábrányi Emil, a hírneves költő levélben megkérte Maeterlinket, engedné meg, hogy Monna Vanna című darabját operaszöveggé átírhasssa a fia, ifj. Ábrányi Emil, a kiváló zeneköltő megzenésíthesse. Maeterlink azt felelte, hogy az engedélyt a legnagyobb készséggel megadná, de már nem tőle függ, hanem Prevrier Henri párisi zeneszerzőtől, akinek az elsőbbségi jogot biztosította. Forduljanak tehát ahhoz. Ez is meg is történt. Monna Vanna színre került a m. kir. Operaházban, nem is egyszer, hanem többször. Ez volt a pör előzménye. Maeterlink a szerzői jogbitorlásán kívül még 4000 frank kártérítést is követelt Ábrányin és az Operaház volt és jelenlegi igazgatóján. A per során, amely még folyamatban van, Maeterlink újabb kérvényt adott be a törvényszékhez. Ebben a kérvényben elmondja, hogy ő a per megindításakor abban a véleményben volt, hogy a Monna Vanna című opera folytatóságos előadásától most már tartózkodni fognak az alperesek. Hogy ez nem történt meg, ez az ő jogait a legnagyobb mértékben sérti. Ezért kéri, hogy a bíróság rendelje el az Operaház pénztáránál árusítani szokott összes példányokra a bírói zárlatot. Dr. Kovács, Mader ügyvédje és dr. Metzler Gusztáv, Ábrányi Emil jogi képviselője, a zárlati kérelem jogosulatlanságát vitatták és a törvényszék most hozta meg végzését ebben a kérdésben. A törvényszék a zárlati kérelmet elutasította, először azért, mert a szövegekönv megjelenésétől számított hat hónapon belül kellett volna bejelenteni, másodszer azért, mert Ábrányinak a szövegekönv kiadásához joga volt. A végzés ugyanis kifejti, hogy a szerzői jog bitorlása nem forog fenn, mert a Monna Vanna című drámának, amely a Nemzeti Színházban is színre került, operaszöveggé való átalakítása nem állapítja meg a szerzői jogbitorlást. Ez a végzés már félig-meddig prejudikál a pör érdemben való eldöntésének is, amennyiben valószínű, hogy Maeterlinknek kártérítés helyett egy csomó perköltség fog a nyakába szakadni.

§ Elvi határozat. A tényleges szolgálatban levő katonatisztek ellen elkövetett rágalmozás vagy becsületsértés elbírálása az esküdtbírói hatáskörébe tartozik. Így döntött a napokban — mint az Ügyvédek lapja írja — a kir. Kuria, indokul a következőket hozván fel többek között: A közhivatalnoknak tekintendő személyek ellen elkövetett rágalmozás vagy becsületsértés esetében az esküdtbírói ítélet. Mint-hogy pedig a honvédelem, mint állami feladat, alap-törvényeink által a közigazgatás teendői közé van sorozva és minthogy az állami közigazgatás bármely ágában hivatalt viselő, szolgálatot vagy megbízást teljesítő személyek a fentjelzett értelemben közhivatalnokok: a btkv. szempontjából a hadügyi közigazgatás által alkalmazott katonatisztek is a közhivatalnokok tekintete alá esnek. Áll ez nemcsak a szűkebb értelemben vett katonai közigazgatás közegeiről (katonai tisztviselőkről), hanem a megbízatásuknál fogva a tényleges védelemre hivatott és e feladataikban hatósági (parancsnokló) hatáskörrel felruházott

Miért

várja az egész ország türelmetlenül az »Egyetértés Vasárnapja« legközelebbi számát

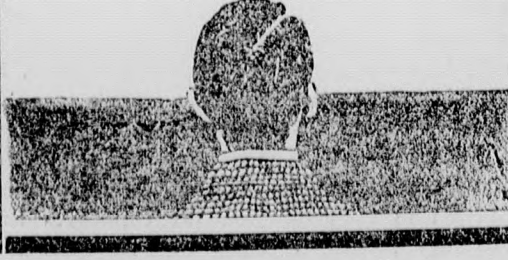

Mert

kizárólag az Egyetértés Vasárnapja közli a legsikerültebb fényképfelvételeket az olympiai versenyekről

Kérjen mutatványt!

u. n. kombattans tisztekről is. A törvénynek úgy értelmű, mint törvényszerkezeti összefüggése mutatja, hogy a törvény a katonai testületeket, habár azokról, sajátos szervezetük miatt, külön intézkedik, a többi közhatalmakkal azonos természetű intézményeknek tekintli.

§ A bankárok. A büntető-törvényszék vádtaácsa két napi tárgyalás után ma délben hirdette ki határozatát, amelyet a Kardos-család ismert büntügyében hozott. A vádtaács a védők kifogásainak elvetésével többrendbeli csalás és hűtlen kezelés büntette miatt vád alá helyezte a Kardos-család összes tagjait, az öreg Kardos Lipótot s a négy Kardos fiút: Zoltánt, Gézát, Dezsőt és Árpádot. Elutasította a vádtaács a védőknek azt a kérelmét is, hogy a hónapok óta fogva lévő Kardos Árpádot és Kardos Gézát bocsássák szabadon. Kardos Árpád és Géza tehát továbbra is vizsgálati fogságban maradnak.

§ Hetvennégy hivatali sikkasztás. Szenczy Árpád budapesti állami végrehajtó mellé Eperjessy Sándor, mint rapidíjas kézbesítő és becsűs volt beosztva. Eperjessy azonban csakhamar visszavált a beléje helyezett bizalommal s a végrehajtó iratait magához véve többször behajtott állami adókat s a pénzt saját céljaira fordította. A károsult feljelentésére megindult nyomozat kiderítette, hogy Eperjessy a bűnös visszaéléseket a végrehajtóval egyetértve követte el. A becsűs ugyanis azt vallotta, hogy az elsikkasztott pénzek nagy részét kiadta Szenczynek s a károsult felek közül többen Szenczy Árpádban vélték felismerni azt az egyént, aki a felvett összegekről szóló hamis nyugtákat kiállította. Az írásszakértők a nyugtákon levő költött aláírások írójaul is a végrehajtót jelölték meg. Ezek alapján a budapesti törvényszék vizsgálóbírája mindkét terheltet letartóztatta. Eperjessy Sándorról kitünt, hogy paralitikus, miért is ellene beszüntették az eljárást. A Szenczy Árpád elleni 74 rendbeli hivatali sikkasztás miatt dr. Török Sándor védő kifogásokat adott be, melyeket ma tárgyal a törvényszék vádtaácsa dr. Füzessey elnöklete alatt. A vádtaács a hivatali sikkasztás miatti vádat fenntartotta ugyan, de a védelem részéről felhozott okoknál fogva Szenczy Árpádot szabadlábra helyezni rendelte. Szenczy már délben elhagyta a fogházat.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése.
1908. július 24-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:
Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt ismét inkább csak az ország keleti felén fordult elő kisebb-nagyobb csapadék, mely Erdélyben számos helyen — leginkább ennek nyugoti részein — meghaladta a 10, s itt-ott 20 mm.-t is. A hőmérséklet lényegesen nem változott; a maximuma: Orsován 29 C° és a minimuma: Tatrafüreden 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:
Lényegtelen hőváltozás és helyenkint — leginkább az ország keleti felén — eső várható.

Allomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerinti	Szélirány és ereje	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmérséklet	
					max.	min.	max.	min.
A-Szalóna	55.0	15.6	NW	2	0	5	18	15
Budapest	55.7	17.0	NW	2	0	1	26	16
Körmärk	57.1	16.3	N	4	2	1	18	15
Losoncz	57.9	16.2	NW	2	4	1	23	15
Ózella	58.8	17.4	NW	2	0	—	21	18
Budapest	57.5	17.5	NW	3	3	—	21	11
Terény	60.3	18.1	N	5	8	—	25	14
Csepelhely	61.0	18.4	N	4	3	—	24	17
Ács	61.8	17.0	W	4	2	—	24	17
Ágárd	62.8	16.8	—	3	2	—	23	17
Újmo	60.1	20.3	N	2	1	—	27	17
Szeged	57.9	18.2	W	2	3	—	24	15
Mezővár	57.8	18.8	NE	4	8	9	24	11
Nagyvárad	—	—	SW	2	0	—	20	16
Kolozsvár	57.4	16.4	—	4	4	4	22	15
Nagyszombat	57.0	18.8	NNW	9	4	4	21	11
Szalóna	—	—	—	—	—	—	—	—
Beér	—	—	NE	2	4	—	24	15
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
Aradvár	—	—	NW	6	4	1	18	11
Solnocsbánya	—	—	NW	4	0	1	23	11
Komárom	—	—	NW	5	4	0	23	12
Nagy-Ovár	—	—	N	4	4	—	23	11
Sárvár	—	—	NW	2	0	—	27	15
Békés	—	—	NW	2	0	—	28	11
Békény	—	—	—	—	—	—	—	—
Békéscsaba	—	—	SW	1	4	2	25	11
Jászberény	—	—	W	6	1	—	23	11
Jászócsa	—	—	NW	8	0	—	24	14
Arad	—	—	NW	8	1	1	25	11
Arad	—	—	NW	3	1	—	25	13
Arad	—	—	—	—	—	—	—	—
Arad	—	—	SW	8	4	7	8	18

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági helyzet.

Budapest, július 24.

Az aranykálászós rónaságok immár letarolva várják az ekét. A nagy szárazság szülte aggodalmak is megnyihültek már s a próbacséplések eredményei mindenképpen kielégítők. Nem nagy a termés, de ami van, az páratlanul kitűnő. Olyan, amelyhez fogható esztendőök óta nem volt. A múlt évben a buza átlagos minősége 74-75 kilogramm között változott, az idén az átlagos minőség 78-80 kilogramm, de nem ritka a 83, sőt a 84 kilogrammos, sőt tegnap a tőzsdén Pusztá-Jobról hoztak fel 86 kilogrammos buzát. Ez a kitűnő minőség különösen a lisztiparnak válik hasznára, amelynek módjában lesz elsőrendű lisztre feldolgozni az ideai termés kitűnő buzáját. Az utolsó hét esős napjai nem kiséltették az aratási munkákat, a tengerinek pedig javára szolgáltak s megjavult úgy, hogy ebben is közepes termésre lehet számítani. Ezt bizonyítják azok a jelentések is, amelyek ma érkeztek az OMGE. gabonajegyző irodájához s amelyeket az alábbiakban közlünk:

Arad. Az esős idő miatt a hordás nehezen halad előre, az eddigi csépléseredmények után következtetve, a megyei átlag kat. holdanként árpa, zab, búzából 6.50 mm. Az utóbbi esős idő, mely nem mindenütt egyforma, a kapásnövényeknek nagyon használt, ellenben a szűles takarmányon a nagy szárazság után már nem sokat segített. A megyében több helyen nagyobb jégverések voltak, a dohányban és kukoriczában jelentékeny károkat okoztak.

Baja. Az időjárás hűvösebb, több csapadékkal, tengeri és kerti veteményekre az eső jó hatással van. Az aratási eredmény átlag kielégítő.

Balassagyarmat. Termés: Ősziekben gyenge közép, tavaszokban gyenge. Aratás, zabot kivéve, befejeztetett. Cséplések most kezdődnek. Takarmányok első kaszálása kielégítő volt, a többi a nagy szárazság tönkretette. Időjárás: 4 nap óta borús és hűvös s kétszer kiadós eső volt ezen idő alatt.

Debrecen. A naponkénti esőzés kapásnövényeinket felüldítette.

Kaposvár. A cséplés megkezdődött, a rozs kat. holdanként 700 kg., a buza 750 kg. körüli termést ad átlagban. A búzák minősége a környéken jó. Árpa és zab rosszul fizet. Az időjárás állandóan száraz, csak itt-ott vannak rövid esőzések. A tengeri elég jól áll s abból kielégítő termést várnak. A czukorrépa nagy része a mostoha időjárás s az ormányosok pusztítása folytán kiveszett.

Kassa. A folyton tartó esőzések miatt az aratás nagyon visszamaradt.

Léva. Az időjárás borús és csapadékos; a nagy szárazság után megérkezett a várva-várt eső. A gabona behordását és cséplését késlelteti ugyan, de a kapásnövényeknek, réteknek, legelőknek és lóheréknek nagy hasznára van.

Miskolc. Ez utóbbi nyolcz napra meglehetősen jó esőnk volt, azonban most a keresztet kicsirázásáról is panaszkodnak. Már csépelnek, a szemek szépek, de a mennyiség meg nem állapítható. A kukorica ez utóbbi esők után javult, takarmány kevés lesz, sarju meg majd semmi.

Nagybecskerek. Egész héten hűvös volt, naponkénti hűvös, rövid ideig tartó esőkkel. A cséplési munkálatok nemsokára befejeződnek. A kukorica nagyon szépen fejlődik és jó termés várható.

Nagykanizsa. A cséplés eredménye különböző, egy-egy gazdaságban is többféle, úgy a minőségre, mint amennyiségre nézve; általában közepes alulinak mutatkozik. Esőre nagy szükség van, hogy a kukorica, burgonya fejlődhessen.

Nagyszentmiklós. A nagyon hosszú időn át tartó aszály, rekkenő hőség dacára s folyó évi buzaaratás valószínűleg kielégítő terméshozammal végződik. Búzáink szép, piros, acélos és 8 kg.-ig súlyos, holdanként 7-9 mm. közötti hozammal fizet, végeredményben valószínűleg 7½ mm. lesz az átlag. Vetéseink szépen állanak, a szomszédos községekben a répa is meglehetősen áll. Szőlőnk szintén szépen állanak, azonban úgy a tengeri, mint a szőlő esőt kíván; a burgonya gyenge. Kevés esőnk volt, de az korántsem volt kielégítő a hosszú szárazság után.

Nagyvárad. E hó 16-ika óta esővé vált az idő, mely ugyan a hordást és cséplést akadályozza, de ez nem jöhet számításba azon nagy előnyökkel szemben, melyet a kapásoknál előidéz. Az esős idő a takarmánykérdést is igen befolyásolja, a legelők felüljárulnak s a gazdaközönség nem lesz kénytelen a már félre elített takarmányt jószágállományával

etetni, melyet legutóbb már kénytelen volt gyakorolni.

Nyiregyháza. Utóbbi három napon igen jó esőnk volt, mely a cséplést akadályozza ugyan, de a tavaszokért szívesen tűrjük. Gyümölcsben és szőlőben általában nagy termésünk van.

Nyitra. Az időjárás hűvös, szeles és esős. Az eső bár megkésve jött, de talán azért használ még a kapásoknak és a gyümölcsféléknek. A szőlőtermés igen szépnek ígérkezik.

Pancsova. A búzacséplés javában folyik és mint jelentik, 78-80 kg. minőség mellett átlag 8 mm. Tengerink az utolsó jó esők következtében nagyon szépen áll és 2-3 csövet hajt; ha az időjárás kedvező marad, 15 mm. várható holdanként.

Sopron. Megyénk nagy részén erős viharok voltak jégesővel, mely a szőlőben nagy kárt tett. Rozs, árpa, buza aratása véget ért, behordása folyik. Kapások szépen állanak. Esőre szükség volna.

Szatmár. Az esőzések, bár az aratást hátráltatták, a kapásnövényekre, rétekre és legelőkre jó hatással voltak, félő azonban, hogy a már összehordott gabonát csirázásnak indítja, ha meg nem szűnik. Tengeri egy része késve kapta már az esőt, répa és burgonya elég jó termést ígér, sőt a réteken gyengébb sarjtermés is várható. Szőlő közepes termést ígér, a peronoszpóra bántja néhol.

Versecz. A cséplést az eső akadályozza. A piacon nagyon sok őszkös buza van. A kukorica szépen fejlődik.

Zenta. E hó 20-án volt pár órai esőnk a határ egyik részében. A tengerinek az eső jótétemény volt. Burgonyából rossz termés lesz. A cséplési eredmény búzában és zabban gyenge, árpában azonban kielégítő.

Zalaegerszeg. Az időjárás hűvösebb egy kissé. A lényegtelen csapadék, mely a napokban volt, a növényzet fejlődésére befolyással nem bírt. A cséplések folynak, az eredmény csak az eddigi várakozásnak felel meg. Takarmány tekintetében a kilátások rosszak.

Nemzetközi munkásbiztosító kongresszus. A munkásbiztosítás ügye az összes kulturállamoknál igen fontos szociális feladatot képez s a kormányok lehetőleg arra töreksenek, hogy a biztosítás ügyének minden hasznos fejlődését meghonosítsák. E célból háromévenként nemzetközi kongresszusokat tartanak. Az ideai kongresszus a Bécsben 1905-ben megtartott hetedik nemzetközi munkásbiztosítási kongresszus határozatahoz képest nyolczadszor Rómában 1908. évi október hó 12. és 16. közötti napokon fog összeülni. A római kongresszus jelentősége nézve semmi esetre sem fog a többi mögött maradni. Minden ország részéről egy szakember fog a gyűjtött tapasztalatokról, a biztosításra vonatkozó törvényeken eszközölt módosításokról s az 1905. év tavaszától 1908. május 21-éig benyújtott javaslatokról jelentést tenni. Azután tárgyalás alá veszi a kongresszus az alábbi kérdések ügyében benyújtott emlékiratokat: 1. Az orvos feladata a munkásbiztosítás körül. 2. A szociális orvosi tudomány tanításának bevezetése. 3. A munkásbiztosítási hivatalnokok kiképzése; a kérdésnek mai állapotáról szóló jelentések és reformjavaslatok a különböző országokból. 4. A betegség és munkaképtelenség önmagában és egymáshoz való viszonyában, tekintettel az óvintézkedésekre és biztosításra. 5. A hivatással járó betegségek az óvintézkedésekre és biztosításra való tekintettel. 6. Az anyasági biztosítási ügy rendezése (anyasági pénztárak). 7. Az özvegyek és árvák biztosítása (halálesetre szóló biztosítás). 8. Biztosítás az akaratlan munkanélküliség esetére. E kérdésekről az olasz szervező-bizottság és a párisi állandó bizottság által meghívott szakíriák fognak emlékiratokat előterjeszteni, de teljes készséggel vizsgálat alá veszi a bizottság az említett kérdésekre vonatkozó egyéb közleményt is; fentartja magának azonban a jogot, hogy maga határozzon a felett, vajjon a közlemény teljes egészében vagy kivonatossan terjesztés-e a kongresszus elé. Ezenkívül elfogad a bizottság az alábbi kérdésekre vonatkozó közleményeket is, amelyekből már eddig is több érkezett a bizottsághoz, de amelyek, bár rendkívül fontosak, az idő rövidsége miatt az üléseken nem tárgyalhatók. Ilyenek: 1. A munkásbiztosítás egyöntetűvé tétele. 2. A munkásbiztosításnál történő visszaélések és a betegek szimulálása. 3. A balesetek megakadályozása és a munkafelügyelet. 4. Az állami hozzájárulás módjának megállapítása az öregségi, munkaképtelenségi, özvegyi és áranyugdíjnál. (Kedvezményes kamatok, vagy a befizetési összegeknek megfelelő hozzá-

járulás, avagy a folyósításra kerülő nyugdíj felemelése.) Végül előterjesztést fog tenni a bizottság a munkásbalesetek nemzetközi statisztikájának tanulmányozása tárgyában is. Amennyiben lehetséges, a kongresszus anyaga két részre fog oszlatni s a két csoport különböző órákban fogja üléseit megtartani, hogy a tagok esetleg mindkét csoport ülésein részt vehessenek. Az olasz földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter elfogadta a kongresszus tiszteletbeli elnökségét, mi legjobb bizonyossága annak, hogy az olasz kormány mily nagyra becsüli a kongresszus által maga elé tűzött fontos közgazdasági feladatokat.

Franciaország külkereskedelme. Franciaország külkereskedelme hanyatlott. Az év első öt hónapjának 2577 millió franknyi behozatala 141 millióval gyengébb a megelőző év hasonló időszakának behozatalánál, illetve kivitelénél. A behozatal pedig a kivitt 424 millió frankkal multa felül. Legnagyobb volt a nyerstermények behozatalának csökkenése, amennyiben ez évben csak 1718 milliót, vagyis 120 millióval kevesebbet hoztak be, mint tavaly. Ezzel kapcsolatban áll a gyártmányok kivitele, amely 117 millió frankkal csökkent s összesen 1.06 millió frankra rugott, holott a gyártmányok behozatala 24 millió frankkal emelkedett. Ezenkívül csak az élelmiszerkivitel emelkedett még 6 millió frankkal s ugyanakkor a behozatal 45 millió frankkal hanyatlott. Ennek a helyzetnek az oka általában az ipari pangásban és az amerikai pénzügyi válság visszahatásában keresendők. Északamerika bevásárlásai az év első öt hónapjában 47.000.000 frankkal csökkentek. Nagybritanniáé pedig közel 185.000.000 frankkal; Belgiumba 23.000.000 frankkal küldtek kevesebbet, Svájcba pedig 15.000.000-val. A csökkentés leginkább divat- és fényüzési cikkek, ruházatra, felhőnűre, disztollakra, bőrkézfűre és némi élelmiszerre esik, mely utóbbiak közül első helyen a bor áll.

Az értéktőzsdéről. A mai tőzsdén mérsékelt forgalom mellett lanyha volt az irányzat. Élénkebb üzlet csak az Államvasuti részvényekben fejlődött ki bécsi vásárlásokra. Az osztrák vaspiac élénksége, de különösen az osztrák vasipari társaságok kedvező mérlegjelentései a Rimamurányi-részvényekre jó hatással voltak s az ma 1½ K-val magasabban zárult. A helyi piacon is bányádt volt az üzletmenet, kötés csak az Országos központi takarékpénztár, a Városi vasut és a Szanatórium-sorsjegyekben volt. A járadékpia is teljesen üzletellen volt változatlan árfolyamokkal. A valutapiac fokozatosan gyengül.

A pozsonyi sörárpavásár. Az a siker, amely a múlt évi sörárpavásár nyomán járt, arra bírta a nyugatmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületeit, hogy ez év augusztus hó első felében Pozsonyban nagyszabású sörárpavásárt rendeznek. A vásár rendező bizottsága élén Mezey Gyula királyi tanácsos, a Nyitrai gazdasági Egyesület alelnöke áll, ki most becsátotta ki az érdekelt gazdaközönséghez a vásáron leendő részvételt való felhívást. Ezen értesítés szerint a rendezőség a múlt évek eredményénél még nagyobb eredményeket vár, s a Nyugatmagyarország gazdáinak ha nem is összesége, de túlnyomó része ezen vásárra tartja fenn és viszi árpáját. Ez esetben a külföldi nagyfogyasztók közvetlenül ezen vásáron szerzik be árpászkülségüket. Németország részéről máris élénk vételkedv mutatkozik árpában. Az árpa, maláta, sőt a sörkészletek is nagyon megfogytak. A vásár érdekében a termelőnek áldozatot hoznia nem kell. Csupán egy 5-6 kg.-os mintát kell beküldeni minden termelőnek a vásárra és azon termelő, akik a vásáron adják el árpájukat, az eladott mennyiség után métermázsánként 2-3 fillérral járulnak a vásár rendezésének költségeihez.

Hírek a postáról. A Zala vármegyében levő Szepezd községben július 17-én, a biharmegyei Bogdánsovárhely községben augusztus 1-én új postahivatalok; a gömörmegyei Bánréve községben új távirtdahivatal létesül. Bars vármegyében: Csiffár, Nagyugrócz és Óhaj községekben, továbbá Kolozs vármegyében: Kátóna községben törvényhatósági távbeszélő-központ, Somogy vármegyében Szántódon és Veszprém vármegyében Aligán telefon-központ létesült. Ezek közül Aliga, Csiffár, Nagyugrócz és Óhaj egyszersmind a belöldi helyközi távbeszélő forgalomba is bevonatott.

A kőfaragó-ipar képesítéshez kötött iparág. A kereskedelemügyi miniszter elvi jelentőségű határozatként kimondotta, hogy a kőfaragó-ipar gyárilag való üzésére is adható iparengedély, de a képesítést ilyen esetben is ki kell mondani.

Ujabb orosz kölcsön. A legutóbbi orosz kölcsön sikere arra indította az orosz kormányt, hogy újabb beruházási kölcsön felvételét készítse elő. Berlinben

már is a
gyobb or
kölcson
Három u
Inapseig,
kig. Az
amely hi
uj egyen
mint a j

Ausz
mint ism
vitt vég
vonalak,
jutnak, a
együtt 31
mosításn
utak hos
radnak t
Déli vasu
Magyaro
tisztán o
teplíti, k
utak. Az
vonalait
kötvénye
nyek kar
doskodik.
nyeknek
frank, év
dig 30.3
a vonala
beruházá
az állam
amit a t
kölcsonb
11.8 milli
mata és
általi fize

Fium
a fiumei
jük s ten
gyük. É
a kikötő
lom lebo
tos munk
a Mária
tásán, a
részének
6.000.000
szerint a
Az ujonn
telepnek

Fize
műáru-ke
és a sze
laidonsa
telen. —
képtelens
Wiedenh

Uj
Teleki-u
borsal F
básu fal
valamint
ipar rés
lését. Az
tökevel
be a ker
ipar r-t
részvény

Oros
évbén 2
legét. O
évbén is
lete van

A M
tesülünk
augusztu
közgyüll
egyike
korona
270 kor
16 kor

Uj
San Ma
Magyar
gözt, a
rendzte
ciai vo
száma

A n
kikindá
scher

már is az a tudat, hogy a jövő év elején egy nagyobb orosz kölcsön kerül kibocsátásra. Az új orosz kölcsön nagy részét vasuti építkezésekre fordítják. Három új vasutat terveznek és pedig Armavirtól Inapseig, Bachruatschtól Odesszáig és Sasektől Secskig. Az első vonal hossza 252 werst, a második, amely hivatva lesz Moszkva és Odessza között új egyenes vonalt teremteni, 162 wersttel rövidebb, mint a jelenlegi utvonat.

Ausztria állami vasutjai. Az osztrák kormány — mint ismeretes — ez évben nagyarányú államosítást vitt véghez a magánvasutak között. Azok a vasutvonalak, amelyek most az osztrák állam birtokába jutnak, a már előbb államosított cseh északi vasutal együtt 3142 km. hosszúak, úgy hogy ennek az államosításnak a befejezése után az osztrák állami vasutak hossza 18.100 km. lesz. Magánkezelésben maradnak továbbra is a két közös vasut, vagyis a Déli vasut és a Kassa-Oderbergi vasut, amelyek csak Magyarországgal együtt államosíthatók, továbbá a tisztán osztrák vasutak közül az aspinger, az aüssing teplitzi, bustiehradi grác-közlachi és pottendorfi vasutak. Az osztrák-magyar államvasutársaság osztrák vonalait az állam úgy váltja meg, hogy a társaság kötvényeinek egy részét átveszi és ezentul e kötvények kamatozásáról és törlesztéséről az állam gondoskodik. Ezeknek az állam által átveendő kötvényeknek jelenlegi forgalmi összege 846.75 millió frank, évi kamatozásai és törlesztési szükséglete pedig 30.3 millió korona. Másrészt azonban a társaság a vonalainak hiányos felszerelése miatt 16 milliónyi beruházást kénytelen megtéríteni, viszont azonban az államkincstár megtéríti azt a 4.2 millió koronát, amit a társaság a kiegészítő hálózat építésére függő kölcsönben felvett, úgy hogy a társaság voltaképpen 1.8 millió koronát fizet a kincstárnak, aminek évi kamata és törlesztése 550.000 korona. Ezzel az állami által fizetendő járadék 29.75 millió koronára apadna.

Fiume fejlesztése. Rengeteg összeget öltünk már a fiumei kikötőbe, hogy azt nemzetközi nivóra emeljük a tengeri forgalmunk lebonyolítására képessé tegyünk. És a munkálatok még mindig folynak, mert a kikötő befogadó képességének emelése és a forgalom lebonyolításának megkönnyítése érdekében fontos munkálatok folynak Fiumében most is. Dolgoznak a Mária erzia hullámgát 300 méteres meghosszabbításán, a záró móló kiépítésén, továbbá a kikötő egy részének feltöltésén. A jelenlegi munkálatok költsége 6.000.000 korona s a vállalkozóval kötött szerződés szerint a munkát a folyó év végéig be kell fejezni. Az újonnan töltött terület legnagyobb része több ipartelepnek már bérbe is van adva.

Fizetési képtelenségek. Kroo Salamon deési kézműves-kereskedő, Gaszelszeder Károly földbirtokos és a szegenfeldi (alsó-ausztriai) keményítőgyár tulajdonosa egy millió korona passzívával fizetési képtelen. — A bécsi Creditorenverein következő fizetési képtelenségeket közli: Gross Fülöp kereskedő Bécs, Wiedenhofer József kereskedő Bozen.

Új falpari részvénytársaságok. A dolhai gróf Teleki-uradalom erdőállományának kitermelési jogát borsal Flesch Aladár vette bérbe, aki ott nagyszabású faipartelepet létesített. Ezt a kitermelési jogot, valamint a faipartelepet megszerezte a Dolhai faipar részvénytársaság s folytatja az erdő kitermelését. Az új részvénytársaság 1.500.000 korona alaptőkével alakult meg s megalakulását most jegyezték be a kereskedelmi cégjegyzékbe. — Magyar bükkfaipar r.-t. cég alatt 1.560.000 korona alaptőkével új részvénytársaság alakult.

Oroszi Back r.-t. Párisban az 1907/1908. üzletévben 2.972.000 frank tiszta nyereséggel zárta mérlegét. Osztaléka — úgy értesülünk — mint az elmúlt évben is, 14 frank lesz. A társaságnak több képviselője van Ausztria-Magyarországban és a keleten is.

A Monorkerületi Hitelbank tőkeemelése. Mint értesülünk, a Monorkerületi Hitelbank igazgatósága augusztus 8-ra rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés célja az alaptőke felemelése. Az intézet egyike a jobb vidéki bankoknak és 1892-ben 300.000 korona alaptőkével alakult. Részvényeinek árfolyama 270 korona (200 korona névérték) és utolsó osztaléka 16 korona volt.

Új magyar gőzös. Triesztből írják: A trieszti San Marco hajógyárban tegnap bocsátották vízre a Magyar-horvát hajóstársaság részére készített új gőzöst, amelyet úgy személy-, mint áruszállításra rendeztek be. Az új magyar gőzöst a fiume—dalmáciai vonalon fogják alkalmazni. A társaság hajóinak száma ezzel 37-re emelkedett.

A nagyikindai gőzmalom új igazgatója. A Nagyikindai Gőzmalom R.-T. eddigi cégvezetőjét, Fischer Felixet ügyvezető igazgatóvá nevezte ki.

A francia borpiac szervezése. A párisi osztrák-magyar kereskedelmi és iparkamara jelenlegi szerinti a négy legnagyobb bortermelő departement kereskedelmi kamarája a kereskedelmi minisztérium jóváhagyásával Beriers székhelyvel „Office du Vin” egyesületet állított. Célja ennek az új szervezetnek a francia borpiac ma teljesen megrongált helyzetének a javítása, amit a belföldi fogyasztás és a kiviteli kereskedelem igényeinek a tanulmányozásával kíván elérni.

A bécsi járadékpiacról. A bécsi tőzsdén még egyre tart a járadékok árfolyamának csökkenése. Az osztrák aranyjáradék 5 fillérrel, a májusi járadék és az osztrák koronaárjradék 10—10 fillérrel estek, míg a magyar aranyjáradék 110.80-ról 110.55-re csökkent.

Csöd. Szávost Emil budapesti bej. cég ellen a buapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ez évi július hó 24-ik napján 93.889 szám alatt kelt végzésével a csődöt megnyitotta. Kinevezettek: Csödbiztossá dr. Tóth Miklós kir. törvényszéki bír., tömeggondnokká dr. Urbach Lajos ügyvéd, tömeggondnokhelyettesé dr. Kováts Elemér ügyvéd.

Motorbenzin árának megállapítása. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a kisiparosok és kiscgazdák részére szükséges, adómentes motorbenzin mérsékelt eladási ára az 1908. évi október hó végeig terjedő időszakra, illetőleg további intézkedésig métermázsánként 16 koronában állapított meg.

Az „Anker” élet- és járadékbiztosító-társaság (magyarországi vezérképviselet Budapest, VI. Deák-tér, Anker-udvar) 1908. június havában benyújtott a társaságnál 901 ajánlat 6.311.049 korona biztosított összegre és kiállított 748 kötvény 5.178.768 korona összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.568.877 koronát és elhalálozás folytán kifizetett 747.962 koronát. A január—június havi időszak alatt benyújtott 5127 ajánlat, 37.523.810 koronára és kiállított 4475 kötvény 32.897.335 koronára. Ugyanezen időszakban díjakért 10.331.784 koronát vételezett be a társaság, halálesetek folytán pedig 2.703.962 koronát fizetett ki. A társaság vagyona 1907. december 31-én 174 millió korona, biztosítási állomány 538 millió korona, halálozások és esedékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 338 millió korona fizetett ki.

Németország vetésjelentése. A Reichsanzeiger ma teszi közzé a német birodalomnak július 15-iki vetésjelentését. Ha két jó és 3 közepes, akkor őszi buza 2.3 (1907-ben 2.8), tavaszi buza 2.6 (2.4), őszi tönköly 2.1 (2.3), őszi rozs 2.4 (2.6), tavaszi rozs 2.5 (2.3), tavaszi árpa 2.6 (2.2), zab 2.8 (2.3), burgonya 2.7 (2.4), lóhere 2.6 (3.0), luczerna 2.5 (2.6), öntözött rét 2.2 (2.2), egyéb kaszáló 2.7 (2.7).

Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül szerdán az Árpád Fiuméből Marseillebe, a Tisza Marseilleből Fiuméba indult, a Szent István Fiuméből Glasgowba érkezett.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-

Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos masszázs (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénasavas fürdők.
Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.
Készítés eszt napon át. — Kívánatra prospektum.

Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysia).
Idegfájdalmak, idegszák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.

Anyagcserebajok (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Bőrbajok. Bőrviszketegségek.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszosság).
Aranyeres csomók.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTEKTŐZSDE

Gabonafőzsde.

Budapest, július 24.

A mai üzlet kedvtelenül és csekélységgel a tegnapi zárlatnál alacsonyabb jegyzésekkel indult meg. Közvetlen a megnyitás után elég jó vételkedv mutatkozott, mire lassan emelkedni kezdtek az árfolyamok, később azonban a kínálat jutott túlsúlyra, mire aztán az iménti javulás hamar veszendőbe ment. A forgalom későbbi folyamán, amely különben is nagyon korlátolt volt, ismét barátságosabb hangulat mutatkozott, mi mellett azonban az árfolyamok alig változtak. A határidőpiacra pár nap óta meglehetősen nyugodtság uralkodik. A spekuláció csak igen mérsékelt tevékenységet fejt ki, mivel az áralakulás tekintetében még a legközelebbi jövőre nézve sincs tisztában és így inkább tétlenül óhajtja bevárni a további fejleményeket, semmint esetleges kellemetlen meglepetéseknek tegye ki magát. Ezért tehát a forgalom erősen megcsappant és az árfolyamok is csak szűk keretben ingadoznak.

Az alapirányzat azonban, ha fordulnak is elő időközönként mérsékelt visszaesések, mégis inkább a szilárdulás felé hajlik, ami némiképpen indokolt is, mivel mindama tényezőkből, amelyek jelenleg az áralakulásra befolyással lehetnek, arra lehet következtetni, hogy a gabonafélék emelkedése sokkal valószínűbb, mint ennek az ellenkezője. A többek között erre vall ama szomorú valóság is, hogy a szűk takarmánynak szűkiben leszünk és hogy a burgonyatermés sem fog jól sikerülni, amin az utóbbi eszések is csak keveset segítettek. Ezek igen fontos tényezők, mert igen nagy mértékben növelik a szemes gabonafélék fogyasztását és így közvetve is okozója lehetnek az utóbbiak drágulásának. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképen az októberi buza hat fillérrel, az októberi zab két fillérrel, az augusztusi tengeri tizenhat fillérrel, az új tengeri nyolcz fillérrel gyöngült, az októberi rozs pedig teljesen változatlan maradt.

A készáruüzletben szintén csendes volt ma az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok kissé tartózkodók voltak és egyáltalán csak már itt lévő és rögtön a malomba vihető buzákat iránt érdeklődtek. Így aztán csak közepes forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 28.000 mm. buza kelt el, ezek között a prompt, vagyis rögtön a malomba szállítható áru változatlan tegnapi, a későbbi szállítások 10—20 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 24.90 korona volt 800 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 23 korona, 79 kilós pestvidéki üszörghegyü buzáért.

Egyéb gabonanevelők közül rozs 15—20 fillérrel olcsóbb, tengeri lanya, zab és árpa változatlan.

Forgalomba került: 1800 mm. rozs 19.20—19.40 koronás áron, 1700 mm. árpa 15.40—15.60 koronás áron és 300 mm. zab 16.70—16.80 koronás áron.

A statisztikai hivatal kimutatása szerint az utolsó 24 órán belül 18534 mm. buza érkezett Budapestre; 16068 mm. liszt és 3821 mm. korpa szállított el innen.

A készáru piacon eikeit:

Buza. Tiszavidéki: 150 mm. 80 kg. 24.90 korona, 1300 mm. 79.8 kg. 24.80 korona, 750 mm. 79.8 kg. 24.80 korona, 900 mm. 79.5 kg. 24.60 korona, 100 mm. 79 kg. 24.70 korona, 100 mm. 79 kg. 24.50 korona, 100 mm. 78.5 kg. 24.70 korona, 100 mm. 78.5 kg. 24.60 korona, 120 mm. 78 kg. 24.70 korona, 120 mm. 87 kg. 24.40 korona, 200 mm. 77 kg. 24.40 korona.

Pestvidéki: 300 mm. 80.7 kg. 24.90 korona, 200 mm. 80 kg. 24.79 korona, 300 mm. 80 kg. 24.50 korona, 100 mm. 80 kg. 24.40 korona, 100 mm. 79 kg. 23.40 korona, 100 mm. 79 kg. 23.—korona, 700 mm. 79 kg. 24.50 korona, 200 mm. 78 kg. 23.60 korona, 100 mm. 78 kg. 24.30 korona, 100 mm. 78 kg. 24.80 korona.

Bánsági: 100 mm. 80 kg. 24.80 korona, 300 mm. 79 kg. 24.60 korona, 1000 mm. 79 kg. 24.50 korona. **Beckereki:** 4000 mm. 79 kg. 24.00 korona. **Marosi:** 200 mm. 81 kg. 24.60 korona.

Bácskai: 500 mm. 80 kg. 24.50 korona, 250 mm. 80 kg. 24.50 korona, 250 mm. 80 kg. 24.50 korona.

900 mm. 79.3 kg. 24.10 korona, 800 mm. 78 kg. 24.—korona.

Dunai: 250 mm. 79 kg. 24.10 korona.
Rozs: 100 mm. 19.40 korona, 400 mm. 19.30 korona, 1000 mm. 19.35 korona, 200 mm. 19.25 korona, 100 mm. 19.20 korona.

Arpa: 200 mm. 15.60 korona, 500 mm. 15.55 korona, 500 mm. 15.45 korona, 500 mm. 15.40 korona.

Zab: 100 mm. 16.80 korona, 200 mm. 16.70 korona. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A készletu jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kiló	Ára 100 kg.	kiló	Ára 100 kg.
Tiszavidéki uj	75	23.90—24.30	79	23.90—24.30
"	76	24.30—24.50	80	24.30—24.50
"	77	81	81	81
"	78	23.70—24.20	82	23.70—24.20
Fejérmegyei uj	75	79	79	79
"	76	80	80	80
"	77	81	81	81
"	78	82	82	82
Pestvidéki uj	74	23.70—24.10	78	23.70—24.10
"	75	23.80—24.20	79	23.80—24.20
"	76	24.00—24.40	80	24.00—24.40
"	77	81	81	81
"	78	82	82	82
Bánsági uj	74	23.70—24.10	78	23.70—24.10
"	75	23.90—24.50	79	23.90—24.50
"	76	24.00—24.30	80	24.00—24.30
"	77	81	81	81
"	78	82	82	82
Bácskai uj	74	23.70—24.10	78	23.70—24.10
"	75	23.20—24.20	79	23.20—24.20
"	76	24.20—24.40	80	24.20—24.40
"	77	81	81	81
Rozs I.-rendü uj	—	19.70—19.80	—	19.70—19.80
" középminőségü uj	—	19.50—19.70	—	19.50—19.70
Arpa takarmány I.-rendü	—	15.50—15.60	—	15.50—15.60
" II.-rendü	—	15.10—15.40	—	15.10—15.40
Köles	—	—	—	—
Zab I.-rendü	—	16.70—16.70	—	16.70—16.70
" II.-rendü	—	16.30—16.60	—	16.30—16.60
Tengeri belföldi uj	—	15.40—15.60	—	15.40—15.60
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiacon kötöttett:

Déloldalt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. októberre 11.30, 11.29, 11.36,
Rozs 1908. októberre 9.52, 9.55, 9.48, 9.57.
Zab 1908. októberre 8.23, 8.25, 8.19, 8.25.
Tengeri júliusra 7.52, 7.49.
Tengeri 1909 májusra 7.24, 7.23, 7.21, 7.24.

1 óra 30 percig zárulnak:

októberi buza	11.29—11.30
októberi rozs	9.51—9.52
októberi zab	8.23—8.24
júliusi tengeri	7.46—7.47
1909 májusi tengeri	7.22—7.23

Budapesti gabonaforgalom.

1908. július 22-től július 23-ig.

	Érkezett:	Elszállított:
Buza	18534	—
Rozs	1064	—
Arpa	1872	—
Zab	954	1901
Tengeri	102	451
Liszt	—	16068
Korpa	—	3821

Értéktőzsde.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett hírek és jegyzések nem szolgálhattak ösztönzésül, így tehát nyugodtan és körülbelül a tegnapi zárlat jegyzéseivel nyílt meg az előtőzsde. A forgalom folyamán nyugodt hangulat mellett csak szóróványosan fordultak elő üzletkötések majdnem teljesen változatlan árfolyamokon.

Buzdítás híján tartózkodó volt a spekuláció is a mai előtőzsdén. Az értékek árfolyamai nyugodt hangulat mellett csekély ingadozások után tartott irányzattal zárultak. A forgalom szűk korlátok között mozgott. A déli tőzsdén a javult berlini jelentéseket nem vették figyelembe, a spekuláció tovább tartózkodó volt és a forgalomba került értékek árfolyamai csekély üzlet mellett alig változtak. Csupán Osztrák-magyar államvasuti részvények iránt mutatkozott némi érdeklődés, melyek helyi vételekre mérsékelten emelkedtek. Az Osztrák hitel reggel 618.25 koronán indult, előbb 619-re javult, aztán 618.50-re gyöngült, a Magyar hitel 736 koronás kezdő árfolyama 735.25-re gyöngült, míg az Államvasut 694 koronáról 695.50-ig jaxult, aztán 695-re gyöngült. Forgalomba került továbbá: Jelzálog 429.25—425.50 koronán, Rima 550 koronán, Városi villamos vasut 260.50—260 koronán, Közúti 534.25 koronán, Hazai bank 273—273.50 koronán, Hazai sorsjegy 100.25 koronán, Szanatórium sorsjegy 7.40 koronán,

Előtőzsde.

Előtőzsde tartott.

Kötöttett: Osztrák hitelrészvény 618.25—619.—. Magyar hitelrészvény 735.50—736.—. Osztrák-magyar államvasut 694.—695.—. Rimamurányi vasmü —. Jelzálogbank 429.25—429.50.

Déli tőzsde

Déli tőzsde üzlettelen.

Kötöttett: Osztrák hitelrészvény —. Magyar hitelrészvény 735.25—. Osztrák-magyar államvasut 694.50—695.50—. Rimamurányi vasmü 550.—. Jelzálogbank 429.—429.50. Közúti vaspálya 534.50—534.75. Városi villamos vasut 260.—. Hazai sorsjegy 100.—. Közp. takarékpénztár 1600.—. Erzsébet kir. szanatórium sorsjegy 7.40.

Prémium-tízlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. augusztus hó végére 28—30 K.

Utőtőzsde

Az utőtőzsde üzlettelen volt. Kötés csak hazai bank részvényben fordult elő 273.50 K árfolyamon.

BÉCSI GABONATŐZSDE

Bécs, július 24. (Saját tudósítónk jelentése.) A külföldi tőzsdékről nem jött olyan jelentés, amely üzleti tevékenységet idézett volna elő. Buzában a konzum nem mutatott hajlandóságot a vásárlásra, a forgalom nyugodt maradt és az árak meglehetősen változatlanok. Rozs iránt a kereslet csekély, a kínálat ellenben túlnyomó s így az irányzat gyöngült, az árak 5—10 fillért vesztek. Az esős időjárás következtében takarmányárak irányzata némileg gyöngült és úgy tengeri, mint zab 5 fillérrel hanyatlott. Árpában csak tájékozódás céljából néhány vagonnyi kötés fordult elő. Németországból néhány érdeklődő is érkezett, de az áralakulás még bizonytalan. Argentínából a héten 47 ezer tonna búzát raktak hajóra, míg a múlt héten 50 ezer tonnát tett az export.

Jegyezett buza: tiszavidéki — korona, uj 12.50—12.85 korona, bánái 12.25—12.55 korona, tótfelvidéki és csepeli régi 12.30—13.70 korona, uj 12.05—12.45 korona, uj déli vasuti 12.05—12.35, marchfeldi 12.15—12.45 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.15—10.35 korona, csepeli 10.05—10.20 kor., pestmegyei 10.15—10.35, déli vasut 10.05—10.25 korona, különféle magyar 10.05—10.20 kor., osztrák 10.15—10.30 korona.

Arpa: morvaországi 7.30—7.60 kor., marchfeldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki — kor., csepeli — kor., győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.95—8.15, uj — korona, cinquantin 8.60—8.90, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.60—8.85 korona, elsőrendü 8.90—9.10 kor., válogatott 9.—9.30 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.30—8.55 korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, július 24. Az a hír, hogy a francia külügyminiszter Berlinben látogatást fog tenni, élénken foglalkoztatta a nai előtőzsdét és a nemzetközi politikai helyzetre vonatkozó aggodalmakat nagyrészen eloszlatta. Az üzlet mindazonáltal szűk keretben mozgott és csak államvasuti részvényekben, melyekben nagyobb helyi vásárlásokat eszközöltek, ért el nagyobb mérvet. A többi értékekben nyugodt volt a forgalom. Hitel- és alpesi bányarészvények javultak. Az előtőzsde irányzata zárlatáig barátságos volt. Prágai vasmü-részvények és háromszázalékos déli vasuti elsőbbségek kissé csökkentek. Török sorsjegyek könnyen javultak. A déli tőzsdén, miután Párisból a török sorsjegyek helyi eladások gyengültek, kedvetlenül vált, annál is inkább, mert Berlinből a bányarészek lanyhaságát jelentették. Később a spekuláció vezető értékei kedvetlen forgalommal tovább gyengültek.

11 órakor zárulnak:

Osztrák hitel. 619.—. Magyar hitel. 736.50, Länderbank —, Államvasut 695.75 —. Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 116.75 —. Alpesi bányatársulat 668.—. Rimamurányi 549.50 Májusi járadék 96.45, Magyar koronajár. 92.85 Orosz érték —. Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.47.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 618.75, Magyar hitel 735.50 Länderbank 436.—, Unio-bank 539.—, Államvasut 695.25, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 116.50, Gözhajó —, Alpesi bányarészvény 666.50, Májusi járadék 96.45, Magyar

koronajáradék 92.85, Török sorsjegy 182.50, Német márka 117.45, Elbavölgy vasut 453.—, Rimamurányi 549.50, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, július 24. (Osztrák értékek zárlatu.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.40, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.10, 1860-as sorsjegy 153.—, Osztrák hitelsorsjegy 447.—, Angol osztrák bankrészvény 294.—, Bécsi Bankverein 517.50 Osztrák-magyar bank 1733.— Déli vasut 116.— Dunagözhajózási társ. 1007.— Dohány rész. 413.50 Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.45 Osztr. Lloyd 400.— 4.2 száz. ezüst. jár 96.35—99.—, Osztr. koronajáradék 96.55, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 617.75, Unio-Bank 539.—, Osztrák Länderbank 434.50, Osztrák-magyar államvasut 693.75, Elbavölgyi vasut 453.—, Alpesi részvény 666.25, 20 frankos 19.07, Londoni váltóár 239.75, Lipótkohó 423.—, Töröksorsjegy 182.75. Nyugodt.

Bécs, július 24. (Magyar értékek zárlatu.) 4 százalékos arany-járadék 110.70. Tiszal és szeg. kölc. sorsjegy 142.25, Magyar hitelbank részvény 734.75, Magyar leszámítoló és váltó részvény 466.— Rimamurányi 550.25, Magyar cukoripar 1770.—, Adria hajózási részvénytársaság 401.—, Magyar koronajáradék 92.80, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 92.95, Magyar nyer.-k. sorsjegy 182.—, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 428.—. Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, július 24. (Tőzsdei jelentés.) A tőzsde ma nagyfoku üzleti kedvetlenség jegyében állott, mint-hogy a spekulatív körök a nyugati tőzsdékről érkezett hírek, valamint a tegnapi new-yorki tőzsde gyenge zárlatának hatása alatt általános tartózkodást tanusított. Ennek következtében az árhullámozás is a legszükebb határok közt mozgott, bár a tegnapi zárlatig elért árak tartották magukat. Kohórészvények részben elhanyagoltak. Phönixrészvényekben erősebb volt a kínálat. Bankok egy része némileg emelkedett. Vasutak közül Canada Pacific-részvények mérsékelten alászállottak, hajózási részvények közül pedig Packetfahrt. A járadékpiacra a 3%-os birodalmi kölcsön, japániai és 1902-ös oroszok további emelkedést értek el. A zárlat nyugodt volt. A készpénzpiac ipari értékei feltünően a gyengülés felé hajlottak. Magánleszámítolási kamatláb 2½%, napi-pénz 2¼%, ultimópénz 3¼%.

Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, osztrák hitelrészvény 194.20, Déli vasut 22.40, orosz bankjegyek 214.40, 4 százalékos uj orosz kölcsön 10.50, Disconto Commandit 170.50, Dinamit-truszt —, Harpeni 196.50, Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 92.90, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 148.20, Bécsi váltóár 85.05, Olasz járadék —, Alt. villamosági Edison 210.60, Gelsenkircheni 218.70, Laurakohó 204.30. Nyugodt.

Frankfurt, (Zárlat.) július 24. 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.—, Osztrák hitelintézeti részvény 194.25, Osztrák-magyar államvasut 148.60, Eszaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 203.75, Bécsi Bankverein 139.80, Villamos részvény 143.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77.50, 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.95, Osztrák koronajáradék 96.55, Magyar koronajáradék 92.80, Osztrák-magyar bank —, Déli vasut részvény 22.40, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.03, Párisi váltóár 811.16, Unio bankrészvény 135.—, Alpesi bányarészvény —. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) július 24. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.80, 1860. sorsjegy 152.50, Déli vasut 22.45, 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 194.—, Osztrák-magyar államvasut 148.25, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.30 Nyugodt.

London, július 24. Angol consol 86¼/16.

Páris, július 24. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.75, Osztr. aranyjáradék 98.60, Magyar aranyjáradék 94.—, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 485.25, 4 százalékos Olasz járadék 103.57, Déli vasut elsőbbségi kötv. 284.— 5 százalékos marokkói járadék 510.—, 4 százalékos 1890. Román kölcsön —, 4 százalékos Kors. amort. román járadék 96.20, 4 százalékos Amort. román járadék 1905.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.10, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 510.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 95.82, 4 százalékos unifikált török jár. 95.35, Török sorsjegy 175.25, Török dohányrészvénye —, Osztrák föld-hitelintézet 1115, Osztr. Länderbank —, Ma-

gyar Jelzálogbank 468.—, Banque de Paris 1445, Banque Ottomane —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 123.—, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 535.—, Rio Tinto 16.55, Sucrerie d'Egypte 30.—, Tula 234.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 150, Chartered 19.25, De Beers 268.—, East Rand 101.50, Jagersfontein 88.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 49.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.—, Váltó német piacokra (rövid) 123.21, Váltó Bécsre (rövid) 104.81, Váltó Belgiumra (rövid) 14.—, Olasz aranyváltó (rövid) 1/10, Váltó Svájcra (rövid) 1/10, Csek Londonra 251.35, Magánkamrák 1^a. Renyhe.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Budapesti szurómarhavásár.

Budapest, július 24. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 1193 darab élő borjú (közte 34 rugott) Fizettek: elsőrendű élő borjúkért 64-72 fillért, kivételesen 74-76 fill., közepminőségű élő borjúkért 54-62 fillért, silány és rugott borjúkért 40-52 fillért kilogrammonként (levonás nélkül). Az irányzat lanya volt, az árak változatlanok maradtak.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbánya.

Budapest, július 24-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér, Közép (páronként 360-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér, Fiala nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127-129 fillér, Fiala közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 129-131 fillér, Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133-137 fillér, Szerbiai nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi július 22. napján volt készlet 38692 drb., 1908. július hó 23-án felhajtott 271 darab, 1908. július 23-án elszállított 457 darab, 1908 július 24. napjára maradt készletben 38506 drb. A hizott sertésárak irányzata: kellemes.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, július 24. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 73 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 781 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 854 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladott 899 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 45 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül ételsulyban 104-108 fillér, ételsulylevonással — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 100-104 fillér, ételsulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsulylevonással 130-138 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 132-140 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsulylevonással 130-140 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140-300 kgr.-ig — fillérig, ételsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsulyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanul szilárdak.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A belügyminiszter Komlóssy Bálintot, a pozsonyi állami kórház szertárnokát a szegedi állami szemkórház gondnokává, Nagy Molnár István számellenőrt a pozsonyi állami kórházhoz a X. fizetési osztályba gazdává; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Lányi Ernőt, a budapesti polgári iskolai tanítóképző-intézet gyakorlatiskolájának tanítóját a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába, Pálmay Margit közegeti ág. h. ev. felsőbb leányiskolai rendes tanítónőt a rimaszombati állami polgári leányiskolához a X. fizetési osztályba rendes tanítónővé, Balogh Zsófiát, a budapesti Erzsébet-nőiskola felsőbb leányiskolájának segédtanítónőt a X. fizetési osztály 3. fokozatába rendes tanítónővé; a cs. és kir. ház és a közös kúliügyek minisztere Krepler Jenő irodai felület irnokká a közös kúliügyek miniszteri iromában; a kereskedelmi miniszter ifj. Bognár János ácsmestert a kőmives-, kőfaragó- és ácsmesteri képzés megvizsgálására Veszprémben szervezett bizottság tagjává; a szegedi ítélőtábla elnöke Szerelemi János nagybírói díjtalan joggyakorlatot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjaz joggyakorlóká; a nyiregyházi pénz-

ügyigazgatóság Lőrinczy Zoltán nagybírói lakost a nagybírói adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakornokká; a pécsi főügyész Golocorbin Mladen igazolványos altisztet a kaposvári törvényszéki fogházhoz fogházormesterré, az altisztí fizetési osztály 4-ik fokozatába nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Leitner Ferencz soproni állami polgári fiúiskolai igazgató-tanítót igazgatói minőségében megerősítette.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hartmayerné Brief Karolin fiúmei állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben az úpesti állami polgári leányiskolához, Takács Ida székelyudvarhelyi állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben az ipolyvári államilag segélyezett községi polgári iskolához, Scholtz Mária zólyomi állami polgári iskolai rendes tanítónőt ugyanebben a minőségben a munkási állami polgári iskolához, Csergely János korponai állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségben a pozsonyi állami polgári fiúiskolához, kölesönösen Griesbach Gabriella csáktornyai és Kissné Schwarczleitner Kornélia karánsebesi állami polgári iskolai rendes tanítónőket ugyanebben a minőségükben, Rakodczay Pál pozsonyi állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a pásztói állami polgári iskolához, Islik György korponai állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a homonnai állami polgári iskolához, Berényi Lázár nagyrőcei állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a homonnai állami polgári iskolához, Skonyár Gusztáv győri állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a pozsonyi állami polgári fiúiskolához, Göttl Károly zayugróci állami polgári iskolai rendes tanítót ugyanebben a minőségében a mezőberényi állami polgári iskolához, Várnóé Bobest Janka fogarasi állami polgári iskolai segédtanítónőt ugyanebben a minőségében a kolozsvári állami polgári leányiskolához, Lukovics Endre nagy-siklói állami elemi iskolai tanítót a mikolai állami elemi iskolához ugyanebben a minőségében áthelyezte.

Anyakönyvi kinevezések. A belügyminiszter a budapesti I. II. kerületi állami anyakönyvvezetőséghez László Iván székesfővárosi tanácsjegyzőt anyakönyvvezetővé, Kitisán Miklós székesfővárosi fogalmazót pedig anyakönyvvezető-helyettesé, továbbá a X. kerületi állami anyakönyvvezetőséghez Jankó Béla székesfővárosi fogalmazót anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és őket a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

Pályázatok. Az eperjesi pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fogalmazói, a pozsonyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevősnél pénzügyi számtisztii állásra 2 hét; — a fiúmei pénzügyigazgatóságnál több pénzügyvői vigyázói és matrónai állásra 8 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for 'm é t e r' and 'm é t e r' for dates 'jul. 24. jul. 23.' and 'jul. 21. jul. 23'. Lists names and scores for various locations like Inn, Duna, Horva, Vág, Ébá, Úráva, Áura, Száva, Szame, Kraszna, Latorca, Iaborea, Un.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYAS

A bosznia-hercegovinai államvasutak üzemkimutatása

1908. június haváról. — Üzemhossz 940 km.

Table with columns: Időszak, Továbbított (személyek száma, árak tonnákban), Bevételek, Összehasonlítás a múlt 1907. évvel (bevétel, különbözet). Rows for 1908. január 1-től május 31-ig, 1908. június 1-től, június 30-ig, and Összeg.

Sarajevo. 1908. július 9-én.

Az igazgatóság.

Felsőgödi Családi-Otthon!!

Ház- és villatelkek eladása Felsőgöd állomásnál az újonnan parcellázott

„Család-Otthon“

telepen, mely a Máv-nyugati pályaudvartól induló vasútvonalán fekszik 30 peroznyi távolságra a fővárostól a Duna folyam közelében. A közlekedés kényelmes levegője üde és tiszta; talaja esivízre kitűnő. A telkek nagysága 200 □ öltől 400 □-ölig terjed és 5 évi részlettörlesztésre adatkel.

Ugyancsak LEGUJABBAN parcellázott ház és villatelkek eladása.

Kertváros telepén,

mely a váci országot és a Duna folyam között fekszik.

A nyugati máv. vasut fővonalán, a gödi és felsőgödi állomásoktól pár peroznyi távolságra. A területet ez idő szerint a bolgár konyhakertészetnek használgják. Ezen telkek három évi lefizetésre adatkel el. Mindkét telepről bővebb felvilágosítást nyerhető a telekeladási irodánál

Budapest, VII. ker., Kertész-utca 27. Telefonszám 44, vagy a telepeken az öröknél.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási-Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. július hó 26-án azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulás hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között

Table with columns for departure and arrival times for routes: Budapest-Petőfitevértől, Budapest-Batthány-térről, Ó-Budáról, Érkezés Vácra, Nagymarosra, Ind. vissza Nagymarosról, Vácra, Érkezés Bpest-Obudára, Batthány-térről, Petőfitevértől.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menettídjai a következők:

Budapestről-Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér,

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon félár, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a kir. által szabott utazási hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és térítjegyek adatkel ki és pedig Budapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.

Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árakkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózás közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellese hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908.

A forgalmi igazgatóság.

Buza		100 kilogramm ára		100 kilogramm ára	
	Kilós	K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
tiszavidéki	uj	75	—	79	24.— 24.40
"	"	76	—	80	24.20 24.50
"	"	77	23.80	81	—
fehértógyei	uj	75	—	79	—
"	"	76	—	80	—
"	"	77	—	81	—
pestvidéki	uj	75	—	79	23.00 24.30
"	"	76	—	80	24.20 24.50
"	"	77	—	81	—
dánsági	uj	75	—	79	24.— 24.30
"	"	76	—	80	24.20 24.50
"	"	77	—	81	—
dácsi	uj	75	—	79	24.— 24.30
"	"	76	—	80	24.20 24.50
"	"	77	—	81	—
"	"	78	23.80	82	—

Egyéb gabonaneműk		100 kilogramm ára	
		K.-tól	K.-ig
Róza	elsőrendű uj	—	19.50 19.70
"	elsőrendű ó	—	—
"	középmínőségű uj	—	19.30 19.50
"	középmínőségű ó	—	—
Árpa	takarmány, elsőrendű	—	15.50 15.80
"	takarmány, másodikrendű	—	15.10 15.50
Zab	elsőrendű	—	16.70 16.90
"	középmínőségű	—	16.30 16.60
Tengeri magyar	—	—	15.20 15.40
Repeze	káposztarepeze	—	32.45 32.70

Burgonya		Fehér	Róza	Sarga
Koronától—koronáig				
Dunántúli	—	—	—	—
Felsőmagyarországi	—	—	—	—
Nyirégi	—	—	—	—
Erdélyi	—	—	—	—
Bánsági	—	—	—	—
Pesti	—	—	—	—

Különféle termények		Faj	Penz	Áru
Koronánként				
diszózsír	budapesti	—	139	140
szalonna	prina, légszárított vidéki	—	112	113
"	varosi légszárított 4 darabos	—	120	121
szilva készaru	bosznia, 1907. ó. usance min.	—	—	—
"	1907. " 100 "	—	—	—
"	1907. " 85 "	—	—	—
szilvaiz készaru	szlavan, 1907. usance m. n.	—	—	—
"	1907. " 100 "	—	—	—
"	1907. " 85 "	—	—	—
heremag	lucerna magya: 1907	—	—	—
"	vörös apró. eüü 1907	—	—	—
"	középszemű 1907	—	—	—
"	negyszemű 1907	—	—	—

Államadésság közölcsönök		Penz	Áru
Magyar aranyáradek 4%	—	111.—	111.50
koronajáradek 3 1/2%	—	82.05	83.45
koronajáradek 4%	—	77.25	78.25
All. köl. Vaskapu céljár. é. 3%	—	183.50	187.50
1870. nyeremény köles. 100 frt	—	183.50	187.50
Horr.-szlav. reg. kár. k. 1 1/2%	—	93.50	94.50
M. földtelekment. köv. 4%	—	94.50	95.50
Horr.-szlav. 4%	—	142.—	116.—
Tiszai szegedi nyer. köles. 4%	—	101.—	102.—
Horr.-szlav. jelz. földt. köv. 4%	—	99.—	99.50
Konv. osztr. adom. koronaj. 4%	—	96.90	97.40
Egyes. osztr. jár. papir. 4 1/2%	—	99.—	99.50
ezüst 4 1/2%	—	116.50	117.—
Osztrák aranyáradek 4%	—	97.—	97.50
koronajáradek 4%	—	152.25	156.25
áll. sors. 1860. 100 K 4%	—	216.50	217.50
1860-ből 200 K 4%	—	261.—	266.—
1864-ből 200 K 4%	—	261.—	266.—
186-ből 100 K 4%	—	91.—	92.—
Bosz.-berc. orsz. k. 1895. 4%	—	98.75	99.75
vasuti 1898. 4 1/2%	—	98.65	99.65
1902. 4 1/2%	—	90.50	91.50
Bpest. sz. kes.-föv. köles. 4%	—	90.50	91.50
Bpest szökés-föv. köles. 4%	—	90.50	91.50
Orosz államkölcsönj. v. 5%	—	95.75	96.25

Záloglevelek. Elsősorúak.		Penz	Áru
Belvár. tkpt. r.-t. 4 1/2%	—	98.50	99.50
Egyesült. föv. tkpt. 4 1/2%	—	99.—	100.—
korona ért. 4%	—	92.50	93.50
Kisbirt. orsz. földt. 34 év 5%	—	101.—	102.50
50 1/2 évre 5%	—	101.—	102.50
50 1/2 évre kor. ért. 4 1/2%	—	98.25	99.25
M. agrár-jár.-b. szőlőköv. 4%	—	98.50	94.50
járadekgy. vt. 4 1/2%	—	98.—	99.—
záloglevél köles. 4 1/2%	—	98.—	99.—
M. áll. tkpt. r.-t. 50 évre 4%	—	94.—	95.—
65 évre 4%	—	94.—	95.—
80 évre 4 1/2%	—	98.—	100.—
Magy. földhitelint. 41 évre 4%	—	95.50	96.50
60 évre 4%	—	91.70	92.70
68 évre 3 1/2%	—	91.00	92.00
szab. és talajjav. 4%	—	99.25	100.25
M. jelz. nitob. földt. ban 4 1/2%	—	99.25	100.25
ugyanaz 50 évre 4 1/2%	—	99.25	100.25
forint értéken 4%	—	93.—	94.—
50 évre kor. é. 4%	—	93.—	94.—
köz. köv. 50 évre 4 1/2%	—	93.—	94.—
ugyanaz 50 évre 4%	—	93.—	94.—
50 év vt. 110 frt. 4%	—	99.—	100.—
60 év 100 frank 3 1/2%	—	117.50	118.50
nyer. köv. frt. é. 4%	—	118.—	121.—
osztr. földit. 4%	—	99.—	100.—
nyer. köv. kor. é. 5%	—	93.25	94.25
M. lezám. pztvltk 50 évre 4%	—	98.25	94.25
65 " 4%	—	98.75	99.75
M. tkpt. közp. jelz. ban 4 1/2%	—	98.75	99.75
köz. köv. 60 évre 4 1/2%	—	98.25	99.25
köz. köv. 70 évre 4 1/2%	—	98.25	99.25
Orsz. közp. hitelsz. köv. 4%	—	100.—	101.—
Osztr.-m. bank 50 év kor. é. 4%	—	98.60	99.60
4%	—	98.90	99.90
P. hazai. tkp. közs. köv. 4 1/2%	—	99.50	100.50
frt. é. 4%	—	93.—	94.—
100 K n. e. nyköv. 4%	—	100.—	101.—
Pesti m. keresk. bank 4 1/2%	—	99.25	100.25
K. e. 4%	—	98.—	94.—
köz. köv. vt. 110 frt. 4 1/2%	—	103.75	104.75
köz. köv. vt. 105 k. 4%	—	94.60	95.60
Adria tengeshajóz. r.-t. 4 1/2%	—	99.50	100.50
Bpesti közuti vasútja 4%	—	96.25	97.25
üeli vasut 100 márká ért. 4%	—	111.—	113.—

Kassa-oderb. v. 1889. frt. é. 4%		Penz	Áru
1889 arany márká ért. 4%	—	96.50	97.50
1891 ezüst frt. ért. 4%	—	111.80	112.80
1891 arany márká ért. 4%	—	96.—	97.—
osztrák vonal frt. ért. 4%	—	111.80	112.80
M. folyam-gh. r.-t. k. ért. 4%	—	96.50	97.50
99.—	—	100.—	—

Bankok részvényei.		Penz	Áru
Angol-osztrák bank	—	294.—	296.—
Budapesti bankgyűlésr.-t.	—	43.—	48.—
Első magyar iparbank 5%	—	368.—	369.—
Fiumei hitelbank 5%	—	150.—	152.—
Bpesti piros és pénztár egyesít.	—	—	—
Hazai bank jul. v. 5%	—	—	—
Hermes magy. áll. váltóüzlet	—	273.50	274.—
Magy. agr. és jár. b. r.-t. 5%	—	360.—	365.—
Magyar telephő és par. bank	—	440.—	441.—
M. áll. hitelbank jul. v. 5%	—	735.—	735.50
M. jelzáloghitelb. jul. v. 5%	—	429.—	429.50
Magy. kereskedelmi r.-t. 5%	—	568.—	570.—
Magy. k. sz. osztályosbank 5%	—	1590.—	1640.—
M. lez. és pénztár-bank 5%	—	—	—
M. pénztár k. p. h. b. r.-t.	—	466.50	467.50
M. tkp. közp. jelz.-ja 5%	—	975.—	1000.—
Magyar telephő és par. bank	—	1030.—	1050.—
Osztrák hitelint. jul. v. 5%	—	350.—	370.—
618.50	—	619.—	—
Osztrák-magyar bank 5%	—	1735.—	1745.—
Pesti m. keresk. bank 5%	—	3320.—	3330.—
Unionbank 5%	—	588.—	540.—

Takarékpénztárak.		Penz	Áru
Belvárosi takarékpénztár 5%	—	592.—	600.—
Budapest-Erzsébetvárosi tak.	—	198.—	208.—
Budapest-Lipótvárosi bank r.t.	—	158.—	163.—
Bpesti tak. sorsz. zálogk. r.-t.	—	2140.—	2145.—
Egyesült pesti fővárosi tkp.	—	585.—	590.—
Magy. áll. takarékpénzt. 5%	—	1595.—	1615.—
Magyar orsz. központi tkpt.	—	18225.—	18425.—
Pesti hazai első takarékpénzt.	—	—	—

Biztosító társaságok.		Penz	Áru
Első magyar áll. biztosító	—	9700.—	9800.—
Fonciare pesti bizt. int. 5%	—	255.—	260.—
Magy. jég- és vízszob. 5%	—	292.—	297.—
Nemzeti baleset biztosító 5%	—	210.—	225.—
Pannonia vízszob. intézet	—	2175.—	2200.—

Gőzmalomok.		Penz	Áru
Concordia	—	175.—	180.—
Első budapesti	—	1400.—	1425.—
Erzsébet	—	320.—	330.—
Lujza	—	278.—	288.—
Pesti hengermalom	—	315.—	320.—
Pesti molnárak és sütők	—	340.—	365.—
Pesti Viktoria	—	625.—	635.—

Különféle vállalatok.		Penz	Áru
Bpest-szt.-lőrinczi téglagyár	—	380.—	385.—
Egyes. tégl. és csementgy. 5%	—	180.—	185.—
Eszakm. egy. köz.-bánya 5%	—	265.—	267.—
Felsőm. banya és kohóüzem 5%	—	545.—	555.—
Kőbányai gőztéglagyár	—	1030.—	1080.—
Kőszénbánya és téglagyár	—	447.—	450.—
Lechner rakosi téglagyár	—	—	—
Magyar asztalt r.-t.	—	150.—	151.—
Magyaráll. kőszénb. r.-t. 5%	—	648.—	658.—
Magyar kerámia gyár 5%	—	218.—	20.—
Saigótarjáni kőszénbánya 5%	—	567.—	0.—

Ujlaki tégl. és mészégető		Penz	Áru
Első m. gazdasági gépgyár 5%	—	287.—	290.—
Brassói cellulose gyár r.-t. 4%	—	385.—	395.—
Danubius-hajógyár 5%	—	220.—	223.—
Fegyver- és gépgyár r.-t. 5%	—	280.—	282.—
Ganz és társa vasöntő	—	2775.—	2800.—
Magyar belföldi gépgyár r.-t.	—	284.—	294.—
Nicholson gépgyár részv. társ.	—	216.—	225.—
Rimamur. vasúti jul. v. 6%	—	550.—	551.—
Schlick-féle vasöntőde	—	400.—	410.—
Weitzer J. gépgyár r.-t.	—	381.50	383.—
Franklin-társulat	—	494.—	504.—
Magyar cellulose gyár r.-t. 4%	—	395.—	400.—
Bpesti áll. villamosgyár r.-t. 5%	—	293.—	303.—
Első magyar betonöntő	—	380.—	360.—
Első magyar gépjárműgyár	—	780.—	820.—
Első m. részv. sorozódó	—	4500.—	4600.—
Első m. sorszhizlító	—	430.—	440.—
Első magyar szálloda r.-t.	—	475.—	485.—
Adria tengerahajózás r.-t. 6%	—	2800.—	2900.—
Gschwind-féle szeszgyár	—	1300.—	1350.—
„Hungaria” műtrágyagyár	—	340.—	350.—
Kőbányai polgári sorozó	—	343.—	346.—
Magyar cukoripar 4%	—	1778.—	1800.—
Magyar vasúti forg. r.-t. 5%	—	360.—	362.—
Nemzeti villamosági rvt. 5%	—	279.—	281.—
Szegedi kenderfonógyár r.-t.	—	568.—	578.—
Adria tengerahajózás r.-t. 6%	—	945.—	1045.—
Bpesti közuti vasut jul. v.	—	401.—	403.—
Bpesti vill. városi vasut 6%	—	534.50	535.—
Deli vasut jul. v.	—	300.—	305.—
Duna-öghajózási társ. 5%	—	290.—	261.—
Kassa-oderbergi vasut 5%	—	68.—	72.—
Magyar h. e. vasutak	—	116.50	117.—
Magyar nyugalom vasut	—	1005.—	1015.—
Osztr.-magy. államv. jul. v.	—	356.—	360.—
Pécs-barcsi vasut	—	282.—	285.—
401.—	—	405.—	—
694.50	—	695.—	—
415.—	—	420.—	—

Sorsjegyek.		Penz	Áru
Bazilika sorsjegy	—	18.—	20.—
osztrák felülb.	—	20.75	22.75
Bécsv. nyer. köles. 1874. év	—	493.—	503.—
Budavári sorsjegy			

SZÍNHÁZAK

Szombaton, 1908. július 25-én.

Fővárosi nyári színház

Pillangó kisasszony.

Tragikus dalmű 2 felvonásban 8 részben. Szövegét Long János L. és Belasco David nyomán írta Illica L. és Giacosa G. Ford. Váradi Sándor, zenéjét szerzőtte Puccini Giacomo.

Kezdeté 10 órákor

Műsor. Vasárnap d. n. Rip van Winkle Este: Csökkirány

Városligeti Nyári Színház

Rip van Winkle.

Regényes nagy operette 4 felvonásban. Irta: Mailhac, Gilla és Farnie. Zenéjét szerzőtte: Planquette Róbert.

Kezdeté 10 órákor

AMERIKAI-PARK

TELEFON 4-49 UJ OS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva este 6 órától reggel 4 óráig.

A honvédszenekar monstre vonós hangversenyét BACHO karmester vezeti.

Nagy Souvenir-ünnepély.

Minden hölgylátogató a kapunál egy értékes emléktárgyat kap ajándékba. Kezdeté 10 órákor.

Nagy diszeldadás a Varietében.

Csak rövid Havemann családlatos ideig még: Havemann családlatos és az óriási jutusi műsor.

Szenzációs előadás a Tabarin Moulin-Rougeban

Kezdeté 12 órákor.

Rövid ideig még: 4 Farabonis, csodatáncosok

Reggelig táncmutatványok. — Az előadásokat kedvesülget időben is megvárják. Belpéldy este 9 óráig 60 fill, aután 1 kor. Este 9 órákor ingyen kinematográf a kávéházban.

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma, este 7/8 órákor.

Nagy Fényes Előadás

Les 3 Sellons Gladiátorok, Tom Jack a lényörblincs kitoró, az aranylovas Court Just és az egész nagy műsor

JARDIN de PARIS

Telefon 15-10. (Párisi kert.) Telefón 15-10. Erzsébet királyne-ut és Hermina-ut sarkán.

A berlini «Chat Noir»

művészszemélyzetének csak még pár napig tartó vendégjátéka.

Ferenczy Károly

Uj magánszámok: duettek, daljátékok stb.

Conferencziór: GRÜNEAUM FRIGYES.

Jegyek előreválthatók Zipsér & Königlői Andrassy-ut 4. szám.

Cabarét előadás 9-12-ig 12-2 óráig tánczcreatiók. Reggelig zene.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője

VII. kerület, Andrassy - ut 39. szám.

A szalmabúvegyek legkedveltebb étterme.

Hérsékelte árak! Kifünő kiszolgálás

PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ

ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként BANDA MARCI és FIAI zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Előrandú könyve, különös ménes-györöki és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel.

EKAMP GYULA

a bikszádi fürdő étterem volt bérője.

DELI étterem és kávéház

Ma és mindennap délután 4/5-7-ig és este 7/8-tól kezdve az európai hírh

CISKOVSKY

quartette hangversenyes, fényes változatos műsor. Hűdés és meleg ételek. Rendés polgári árak.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítjük, hogy «KALAP KIRALY» üzletét Eskü-ut 6. átvettük és szakszerűleg vezetjük tovább. Saját gyártmányaink olcsó elárúsítása, ugyszintén angol és olasz divatkalapok gazdag raktára. Becses pártfogásért köszönik

Műhely: Hársfa-utca 33. Osztermann és Stern kalapok 24 ora alatt tisztítatnak. «Kalap Király» Eskü-ut 6.

Tévedés

kikerülése végett vásároljon óvszer-különlégességet a GUMMI KIRALY-nál

HATSÜHEK N.

Csakis: Budapest, Károly-körut 6. ARJEGYZÉK TITOKTARTASAL INGYEN.

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő s lő-szerelő. Versenyjátékosok egyedüll raketjavítója. — MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám (Az udvarban)

Butor

kézpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon. 100 szoba állandóan készén raktéron a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50 fillér bélyegben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szönyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelött Gyár-utca

Telefon 14-09.

Zalogcédulákat

veszek. Elzálogosított, brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő

BUDAPEST,

Király-utca 91. szám.

Izabella-utcasarkán

A legelőbb és legmegbízhatóbb kartellen kívül új és egyszer használt

ponyva-zsák

és kővektől gyár és kölesöntézet

NAGEL ADOLF, Budapest,

V., Arany János-utca 10.

Vidéki telefon 98-92. Távirat: Nagela Budapest.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

BORÁSZATI LAPOK

mely újévtől kezdve 40 ik évfolyamban hetenként jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap, mely nemcsak a magyar szőlészeti és borászati viszonyokat ismereti, hanem legelőbb figyelemmel kíséri a külföldi tapasztalatokat, újdonságokat, a francia, a német, olasz, osztrák stb. borászat irántimát, minden kétséget kizárólag a legelőbb és legértelmesebb szőlészeti u.ság, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását egész fő ülségessé teszi.

A „BORÁSZATI LAPOK“

a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé-nek hivatalos közlönye.

A Borászati Lapoknak a közgazdasági és a gyakorlati szőlőművelésnek és borászatnak személt rovatát igen kimerítő, de különös súlyt helyez a tudósításokra is, a miiben több mint száz tudósító dolgozik a lap szerkesztőségének közre.

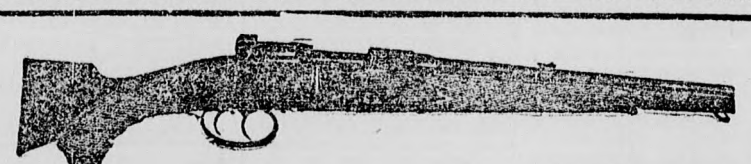
Minden előfizető évenként legelőbb egy nagy szines műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfalú képet, amellyel ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tőkereszekből vagy állatokból a legelőbb szőlőbeteget vagy rovat és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézet szakkérdésre.

Lapfűlődonos: Felelős szerkesztő: BAROSS KAROLY örökös. Dr. DRUCKER JENŐ.

A lap előfizetési ára:

1 évre 12 kor. 1/2 évre 6 kor. 1/4 évre 3 kor.

Mutatványszámot 3 héten át szivesen küld a „BORÁSZATI LAPOK“ kiadóhivatala (Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.)

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert egy és kétcsövű vadászfegyvereket, fióberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemlés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszin és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 284

Ananász kajszin

barackot befőzésre és lekvárnak postakosaránként 1 frt, zöldségre, csomagosan, aszítva, körté postakosaránként 1,10 frt, Métermásként zöldségre, csomagosan 12 frt, fajtákért 14 frt, verbéla görögdiányt 6 frt, turkesztán és cantalop 10 frt, paradicsom 12 frt, káposzta 100 tejenként 6 frt, kovászos uborkának, töltött zöldségeknek száza 1,50 frt. Paradicsom, fészkos, töltött paprika, kovászos uborka, vajbaj, tejes kukorica, nemes fűszerek, különösen vagy postakosaránként 2-30. Vasúti rendelésnél az előleg beküldéssel szállít. Gyűjtőhivatal. Csomadról.

Kajszinbarackot

nemes példányokat befőzésre vagy lekvárnak, zöldségre, befőzésre postakosaránként 2-40 csemege alma, táblakörte 2-40 paradicsom, káposzta, töltött zöldségek, vajbaj, kovászos uborka, tejes kukorica, turkesztán és görög diányt vegyesen vagy egyenként 2-40 ismét-eladónak külön ajánlatot küld Szabó Csongrád.

Az 1896. Millineumi

kiállításból származó nagyon finom 8 ajtós baroque-ebédl minden elfogadható ártért eladó. Budapest, Erzsébet-körút 26. a butor-üzletben.

Eladó 90. hl.

homoki fajtbor, kiskunhalas, Szántay István szőlőbirtokosnál, — helyben hordó nélkül — átadva.

Csacsim!

Nem és nem tudok mostoha sorsomban megnyugodni. Főként abban lelem, hogy az igéret balzsam kékik Nagyon kériek, édes Drágám, váltsd be igéreted, mert kimondhatatlanul szenved a Tégd forrón szerető és milliószor csókoló Boszorkányod.

Vizslakölykek,

német, rövidszőrűek, fajtiszták, két hónaposak eladók. Honfi Lőrincz, Dravavásárhely.

Csemegeszlőt

postakosaránként 5 koronáért bérmentesen szállít: Mertz Nándor, Nagyvárdon.

Alkalmi vétel!

Egy nagy parthie játszószalon és uriaszatók, varró és zsuraszatók virágállványok és szervirozó-tárcák nászajándékoknak nagyon alkalmas, minden elfogadható áron eladandó. Nagy választék az aldos és kerpitos butorokban Budapest Erzsébet-körút 26. a butorüzletben.

Műasztalosnál

készen kaphatók sima fényezett hálószobák, csemesze, mahagoni és szürke jávorfából igen jó minőségben raktár tültszoltasága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédl berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

ASSZONYOK

vigyázzatok!

Felnagy gyermekéldás ellen megtantult véde szem Fischer Róza kezik nyve. Több ezer kőszóna és hálaírat, 1 koronáért (postakosaránként) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2/B, Jászint. álló 5.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyiszintén államszámveteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsa-utca 44.)

Asztalosok

új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a „Kegyelet” szerkesztősége Budapest, Nagymező-utca E. 46. 27903 B.

Fenyőborovicska

(Uniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7,50, 4 liter K 9.— bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ókszerkeket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vettek. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

BUTOR

árverésről, linom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtölök, gyönyörű tükör, diván, borszek, íróasztal, porzasszonyok és egyes darabok; Páldes B. Vil. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Béza. Telefon 67—47. 27750

Pótvizsgákra

Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, reál, malgánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

Kitűnő likörök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegcsé ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Sürgösen eladó!

Egy olasz stíli uriszoba, egy olasz stíli varróterem butorzat és egy fehér lakirozott pólyaszekrény, ugyiszintén egy szép leány-szoba nagyon olcsón eladó. Budapest Erzsébet-körút 26. a butorüzletben.

Butorok

Művészes kivitelű és polgári

örösi választékban kaphatók kőszepézeti és részlete a

Möbutor kereskedelm Részvényitársaságnál BUDAPEST.

Aranykéz-utca 5 és Váci-utca 9. sz. Butor-album 1 korona.

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb könyes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnés nélküli megfigyelését a elütti egyének és névtelen levelek írnak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 16. Telefon 103—52. 28587

Villamos világitás

sajtó dynamóval, lakóházak, gazdaságok részére. Telefon és villamos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gárinor, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Kolozsvári jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszertünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikereit biztosítja 6 óv óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat Csakis utolagos vizsga sikere után igen oskely díjazással. Levélbel érdeklődésekre ki merítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-utca 2.

Butor

részlete is mélyen leszállított áron kapható a Butor-Udvarban Budapest, VII., Eötvös-ut. 17. (Árnády-sz. ut. sarkán.) Árjegyzék ingyen.

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszer a BARTA-féle PEKETE-APONYA GYÖGYBOR. Gyógyszeresek és fűszerezésnél 1 üveg ára K 1,60, 5 üveget 8.— koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26971

BUTOROK

lakó-, ebédl-, szalonde rendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök salóli angol bórgaranturák eladása és vétela.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263

Maximoz-utca sarok.

Kastély

(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jövedelmező szállóval eladó. Czim megtehető: Mosse Rudolfnál Budapest, Nádor-utca 11. 27809

Gépészeket

esőplés ldényre ugyiszintén gazdasági személyesítet, szakértelm és jószanságért teljes felelőséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Armin Budapest, Nagymező-ut-n. 25. Telefon 94—67.

„Stenográfia”

Ingyenes gyorsirás tanítás, teljesen díjtalan gépirás-oktatás. A Stenográfia országos gabolsberger gyors-és gépiró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsirási és gépirási tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást a közönség minél nagyobb körében terjessze és ismeresse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanár vezetés alatt állanak. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-körút 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi eredeti Singer varrógép részletekért 5000 forintért 5 évi jótállással osszít

SINGER A.

megépesznél Budapest, főúter Akácia-utca 56. Mindennapi varrógépek javítását legutányosabb áron elvégelem. Árjegyzék ingyen.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raklár

Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya beöltött, málna, szamócsa-, csipkebogyóíz, gomba- és huskonzerveket, pástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegeye. Kerjen árjegyzéket.

A legelőnyösebb részlelvezetésre

zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar bank-szerkeletben.

Prospektus és árjegyzék ingyen.

Budapest, Király-utca 58. szám.

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait 27733

Magy. kir. államvasutak Budapest-jobbparti üzletvezetősége.

30231/1908. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

Tözegepolyva szállítása és a visszanyert tözegepolyva eladása iránt.

A magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége a vonalai szükségletének fedezésére 1908., 1909. 1910. és 1911. években évente szükséges 4500 q. tözegepolyva szállítására és tözegepolyva eladására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló ajánlati felhívás a magyar királyi államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél megszereshető és a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és üzletvezetőségénél megtekinthető; ugyancsak az említett hivataloknál tekinthetők meg a hivatalos órák által a szállításra vonatkozó általános feltételek is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők. Az általános feltételek ára 50 fillér darabonként, melyhez a postaszállítás esetén bérmentesítésre 20 fillér is beklüldendő a nevezett hivatalhoz.

Az ivenként 1 koronás magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok és az ivenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlati felhívások ezen közlím-mel: »Ajánlat a 24262/1908. számú pályázati hirdetésben kiírt anyagokra» 1908. évi augusztus hó 6. napjának déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége általános osztályának főnökéhez (Budapest, VIII. ker., Rákóczi-ut 3., I. em. 38.) benyújtandók, vagy postán beküldendők.

Fentírt napon déli 12 órakor a magyar kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőségénél az ajánlatok fel fognak bontatni mely alkalommal az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi augusztus hó 5. napjának déli 12 órájáig a budapest-jobbparti üzletvezetőség gyűjtőpénztárára letendő, esetleg posta útján beküldendő.

Azon felek, kik a postakaraképnztár cheque-forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postakaraképnztár útján is letethetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte meze-mlitendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem csatolandó, hanem igazolásul csak a bánatpénz feladását bizonyító postai feladóvevény, vagy esetleg a letéti jegy másolata melléklendő.

Az itt felsorolt feltételek től eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem írt, javított, vagy vakart szövegű, pecsételt le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő uán érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előírt bánatpénz előlegesen le nem tételt, figyelembe nem vétetnek Budapest, 1908. július hó.

Oszli barackot

nagy duráncit, 5 kilót 4 koronáért kajszinbarackot válogatott legszebbeket 3 koronáért, apró ananászbarackot, ringlót, aranyalmát, szilvát körtét, 2 koronáért szállít Müller I. gyűmölcskivitele Kiskunhalas.

Vadászfegyver

gyűjtőmenny, részben örökösökből származó egyenként is potom aron eladó. Közöttük Toplewer-kulesu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettel, modern Hammerless 35 forint. Grener-záru, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 23 frt. Drilling, valódi Krupp acélsövekekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodogghammerless, ugyanítt Görz Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy porzasszonyok és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radonál. 40082

INGYEN

bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás

GUMMI-

halhólyag stb. ről szóló árjegyzékünket.

GUMMI - HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozija

NAKIRA valódi indiai fűrtől különlegesség tuozatja 12 korona.

Uterus - Spray egujabb női különlegesség 14 kor

PESSAR OCLUS női szer 3—11 kor.

MINTA-GYŰJTEMÉNY 12 db legfinomabb óvszer 4k.

IRRIGATOR 10 koronáig.

INGYEN

katalógus

műlábak műkezek támgépek sérvkötők

stb. ről szóló legújabb nagy képes árjegyzékünket

universális sérvkötők

páratlanok, kis enybe nyomás, pelettával a legnagyobbn agy is elzárható.

HASKOTOK,

Gummiharisnyak stb. mérték szerint készíttetnek.

MAGYAR DRUVSI MŰSZER-TÁR

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a voros hirostára üveglünk.

INGYEN

DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP

NAGYTASOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT OZISEZ PASZPARTUVAL 55-68 CTA. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA 3 SZINES

OLAJKÉP

ARA 10 KORONÁ. KÉPVISELŐM MINDENÜTT FELVÉTELEK.

SYVAJÓSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉNYKÉPESZETI MŰTEREM A BUDAPEST, VII. RÖTTENBILÉK-ÚT 40 KÜTÖNTEVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZJELVÉL: KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMELEL.